

IV

(Akty przyjęte przed dniem 1 grudnia 2009 r. na mocy Traktatu WE, Traktatu o UE i Traktatu Euratom)

DECYZJA KOMISJI

z dnia 6 listopada 2008 r.

w sprawie pomocy państwa C 17/05 (ex N 194/05 i PL 34/04) udzielonej przez Polskę Stoczni Gdynia

(notyfikowana jako dokument nr C(2008) 6771)

(Jedynie tekst w języku polskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2010/47/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag⁽¹⁾ zgodnie z przywołanymi postanowieniami Traktatu i Porozumienia,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Na mocy postanowień zawartych w pkt 3 załącznika IV do traktatu o przystąpieniu, regulujących procedurę mechanizmu przejściowego, Polska zgłosiła dnia 29 kwietnia 2004 r. środki restrukturyzacyjne na rzecz Stoczni Gdynia S.A. (Stocznia Gdynia, spółka akcyjna; dalej zwana „Stoczną Gdynią”). Sprawa została zarejestrowana pod numerem PL 34/04.
- (2) W piśmie z dnia 19 maja 2004 r. Komisja wezwała Polskę do przedłożenia pewnych brakujących dokumentów. Dokumenty te przekazano w dniu 16 czerwca 2004 r. Komisja zażądała dalszych informacji w pismach z dnia 30 lipca 2004 r., 8 października 2004 r., 23 listopada 2004 r. i 4 marca 2005 r., na które Polska odpowiedziała, odpowiednio, pismem z dnia 3 września 2004 r., zarejestrowanym dnia 7 września 2004 r., pismem z dnia 10 listopada 2004 r., zarejestrowanym dnia 15 listopada 2004 r., pismem z dnia 17 lutego 2005 r., zarejestrowanym dnia 21 lutego 2005 r., pismem z dnia 30 marca 2005 r., zarejestrowanym dnia 1 kwietnia 2005 r., oraz pismem z dnia 18 kwietnia 2005 r., zarejestrowanym dnia 20 kwietnia 2005 r. Pismem z dnia 22 kwietnia 2005 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Polska zgodziła się, aby Komisja potraktowała zgłoszenie sprawy PL 34/04 z dnia 29 kwietnia 2004 r. jako zgłoszenie na mocy art. 88 ust. 2 traktatu WE w odniesieniu do wszelkich środków, które zostałyby uznane jako stanowiące nową pomoc. Sprawie nadano nowy numer: N 194/05.

- (3) Dnia 1 czerwca 2005 r. Komisja przyjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, która została opublikowana w Dzienniku Urzędowym⁽²⁾, i zwróciła się do Polski i zainteresowanych stron o zgłaszanie uwag.
- (4) Po uzyskaniu przedłużenia terminu zgłaszania uwag (pismo z dnia 9 sierpnia 2005 r.) Polska przedłożyła swe uwagi w piśmie z dnia 2 września 2005 r., zarejestrowanym dnia 5 września 2005 r. W swej odpowiedzi Polska przekazała Komisji znowelizowany „Plan restrukturyzacji Stoczni Gdynia” z datą 4 marca 2004 r. (zwany dalej „planem restrukturyzacji z 2004 r.”).
- (5) Dodatkowe uwagi Polska zgłosiła w piśmie z dnia 3 listopada 2005 r., zarejestrowanym dnia 7 listopada 2005 r.
- (6) Stocznia Gdynia przedłożyła uwagi w piśmie z dnia 10 października 2005 r., które zostało zarejestrowane dnia 14 października 2005 r. Uwagi zgłosili także: Ray Car Carriers (pismo z dnia 7 października 2005 r., zarejestrowane dnia 10 października 2005 r.), Stałe Przedstawicielstwo Dani przy UE (pismo z dnia 7 października 2005 r., zarejestrowane dnia 11 października 2005 r.), duńskie stowarzyszenie budownictwa okrętowego Danish Maritime (pismo z dnia 7 października 2005 r., zarejestrowane tego samego dnia), związek zawodowy Solidarność (pismo z dnia 7 października 2005 r., zarejestrowane dnia 10 października 2005 r.) oraz polski Związek Pracodawców Forum Okrętowe (pismo z dnia 10 października 2005 r., zarejestrowane dnia 11 października 2005 r.).
- (7) Komisja przekazała te uwagi Polsce w pismach z dnia 26 października 2005 r. i 12 grudnia 2005 r.⁽³⁾ Polska przekazała odpowiedzi na uwagi zgłoszone przez Stoczną Gdynia w swym piśmie z dnia 16 stycznia 2006 r., zarejestrowanym dnia 18 stycznia 2006 r. W odniesieniu do uwag pozostałych osób trzecich Polska nie zgłosiła żadnych komentarzy.

⁽²⁾ Dz.U. C 220 z 8.9.2005, s. 7.

⁽³⁾ W piśmie z dnia 17 listopada 2005 r., zarejestrowanym dnia 18 listopada 2005 r., władze polskie zwróciły się z prośbą o przetłumaczenie na język polski wybranych fragmentów pism przedłożonych Komisji przez osoby trzecie w języku angielskim. Komisja dostarczyła te tłumaczenia w piśmie z dnia 12 grudnia 2005 r.

⁽¹⁾ Dz.U. C 220 z 8.9.2005, s. 7.

- (8) Komisja zwróciła się do zewnętrznego konsultanta z prośbą o ocenę planu restrukturyzacji z 2004 r. Konsultant przekazał Komisji sprawozdanie w tej sprawie w grudniu 2005 r.
- (9) W piśmie z dnia 13 stycznia 2006 r. Komisja zwróciła się do Polski o przekazanie aktualnych informacji na temat najnowszych zmian w strategii Polski w odniesieniu do restrukturyzacji Stoczni Gdynia. Polska udzieliła odpowiedzi w piśmie z dnia 20 lutego 2006 r., zarejestrowanym dnia 21 lutego 2006 r., a w dniu 22 lutego 2006 r. odbyło się spotkanie służb Komisji z polskimi władzami oraz przedstawicielami Stoczni Gdynia. Polska oświadczyła, że plan restrukturyzacji z 2004 r. uległ przedawnieniu i że Polska przyjęła nową strategię restrukturyzacji Grupy Stoczni Gdynia, zakładającą oddzielenie Stoczni Gdańsk od Grupy Stoczni Gdynia oraz (częściową) prywatyzację Stoczni Gdynia. Polska oświadczyła także, że znowelizowany plan restrukturyzacji zostanie przedłożony Komisji do dnia 30 czerwca 2006 r. oraz że wkrótce rozpocznie się proces prywatyzacji Stoczni Gdynia.
- (10) W następstwie tego spotkania dnia 8 marca 2006 r. Komisja wystosowała do Polski pismo, na które Polska odpowiedziała pismem z dnia 13 marca 2006 r., zarejestrowanym tego samego dnia, zawierającym harmonogram prywatyzacji. Dodatkowe informacje w sprawie procesu prywatyzacji Polska przekazała w piśmie z dnia 29 marca 2006 r., zarejestrowanym dnia 30 marca 2006 r. Komisja poprosiła o dalsze informacje w piśmie z dnia 30 marca 2006 r., na które Polska odpowiedziała w piśmie z dnia 19 kwietnia 2006 r., zarejestrowanym dnia 20 kwietnia 2006 r.
- (11) W piśmie z dnia 6 kwietnia 2006 r., zarejestrowanym dnia 10 kwietnia 2006 r., Polska złożyła pierwszy projekt dokumentu pt. „Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010”. Komisja przekazała swoje uwagi w piśmie z dnia 12 kwietnia 2006 r. Dnia 31 sierpnia 2006 r. dokument został ostatecznie zatwierdzony przez polską Radę Ministrów, a następnie został przesłany do Komisji pismem z dnia 1 września 2006 r., zarejestrowanym tego samego dnia.
- (12) Dnia 15 maja 2006 r. Stocznia Gdynia przesłała Komisji drogą elektroniczną dokument pt. „Memorandum informacyjne Stoczni Gdynia”, z maja 2006 r., które zostało udostępnione potencjalnym inwestorom z dniem 10 maja 2006 r.
- (13) W swym piśmie z dnia 26 maja 2006 r., zarejestrowanym dnia 30 maja 2006 r., Polska przedłożyła dalsze informacje dotyczące trwałego procesu prywatyzacji, w tym wykaz spółek, do których Polska wystosowała, za pośrednictwem swojego doradcy prywatyzacyjnego, ofertę udziału w nowym podwyższeniu kapitału, na które Walne Zgromadzenie Stoczni Gdynia wyraziło zgodę w dniu 19 kwietnia 2006 r. W piśmie z dnia 13 lipca 2006 r., zarejestrowanym dnia 17 lipca 2006 r., Polska przekazała dalsze informacje dotyczące trwałego procesu prywatyzacji, informując Komisję, że dwie spółki złożyły wstępne oferty udziału w podwyższeniu kapitału oraz załączając analizę porównawczą obydwu ofert sporządzoną przez doradcę prywatyzacyjnego.
- (14) Dnia 9 czerwca 2006 r. Stocznia Gdynia przedłożyła Komisji pierwszy projekt nowelizacji planu restrukturyzacji. W dniu 13 czerwca 2006 r. przedstawiciele Komisji złożyli wizytę w stoczni i przekazali wstępne uwagi dotyczące znowelizowanego planu restrukturyzacji. Konsultant zewnętrzny przekazał Komisji swoje uwagi w sprawozdaniu z lipca 2006 r. Ostatecznie Komisja przekazała uwagi wskazujące na niedociągnięcia projektu nowelizacji planu restrukturyzacji w piśmie z 17 lipca 2006 r.
- (15) Służby Komisji oraz polskie władze kilkakrotnie wzięły udział w spotkaniach poświęconych procesowi prywatyzacji oraz przygotowaniu nowelizacji planu restrukturyzacji: w Brukseli w dniu 31 stycznia 2006 r., 22 lutego 2006 r. i 10 maja 2006 r. oraz w siedzibie Stoczni Gdynia dnia 13 czerwca 2006 r.
- (16) W odpowiedzi na pismo Komisji z dnia 17 lipca 2006 r. Polska wystosowała pismo w dniu 31 sierpnia 2006 r., zarejestrowane dnia 1 września 2006 r.
- (17) Polska zgłosiła nowelizację planu restrukturyzacji pt. „Plan restrukturyzacji Stoczni Gdynia S.A.”, z datą 3 września 2006 r. (zwaną dalej „planem restrukturyzacji z 2006 r.”), włącznie ze zgłoszeniem nowej pomocy państwa udzielonej Stoczni Gdynia od czasu, gdy Komisja podjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.
- (18) W piśmie z dnia 12 września 2006 r., zarejestrowanym dnia 13 września 2006 r., Polska dostarczyła dalsze informacje dotyczące procesu restrukturyzacji Grupy Stoczni Gdynia, w szczególności informacje o zakończeniu procesu rozdziału kapitału Stoczni Gdańsk i Grupy Stoczni Gdynia.
- (19) Dalsze informacje dotyczące procesu prywatyzacji Stoczni Gdynia przekazano w piśmie z dnia 26 września 2006 r., zarejestrowanym dnia 27 września 2006 r.
- (20) Polska zgłosiła dodatkową nową pomoc dla Stoczni Gdynia pismem z dnia 21 listopada 2006 r., zarejestrowanym dnia 27 listopada 2006 r.

- (21) Dnia 7 grudnia 2006 r. odbyło się spotkanie komisarz Neelie Kroes z polskim ministrem gospodarki Piotrem Woźniakiem. Minister oświadczył, że Polska jest zdeterminowana, aby ponownie rozpocząć proces prywatyzacji Stoczni Gdynia w drodze otwartej i przejrzystej procedury, która powinna się zakończyć do czerwca 2007 r. Polska potwierdziła to stanowisko w piśmie z dnia 27 grudnia 2006 r., zarejestrowanym dnia 4 stycznia 2007 r., w którym przywołała decyzję polskiej Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2006 r., która przyjęła dokument zatytułowany „Informacja o bieżącej sytuacji w przemyśle stoczniowym”. Polska zwróciła się do Komisji z prośbą o przystąpienie do rozmów w sprawie środków wyrównawczych.
- (22) Dnia 19 grudnia 2006 r. służby Komisji wraz z konsultantem zewnętrznym odwiedzili stocznię w celu zebrania faktów i danych potrzebnych do oceny środków wyrównawczych. W dniu 16 stycznia 2007 r. konsultant zewnętrzny Komisji złożył sprawozdanie z oceny bieżących zdolności stoczni.
- (23) W odpowiedzi na pismo z dnia 27 grudnia 2006 r. Komisja wystosowała dnia 29 stycznia 2007 r. pismo, w którym między innymi zażądała od Polski przedstawienia do końca lutego 2007 r. propozycji środków wyrównawczych do zastosowania względem Stoczni Gdynia.
- (24) W piśmie z 28 lutego 2007 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Polska zawarła pewne wyjaśnienia dotyczące procesu prywatyzacji Stoczni Gdynia oraz propozycję środków wyrównawczych.
- (25) Na tej podstawie dnia 15 marca 2007 r. odbyło się spotkanie techniczne z udziałem służb Komisji, polskich władz i przedstawicieli stoczni, które poświęcone było przede wszystkim kwestii środków wyrównawczych, a także trwającemu procesowi prywatyzacji stoczni. Komisja i polskie władze uzgodniły, że Komisja zaangażuje się bezpośrednio w rozmowy ze Stocznią Gdynia dotyczące kwestii technicznych, aby zgromadzić wszelkie informacje potrzebne Komisji do oceny zaproponowanych przez Polskę środków wyrównawczych. Dnia 12 marca 2007 r. Stocznia Gdynia przekazała pierwsze informacje na temat zdolności produkcyjnych stoczni w wiadomości przesłanej pocztą elektroniczną, zarejestrowanej dnia 27 kwietnia 2007 r.
- (26) Komisja zażądała dalszych informacji dotyczących kwestii środków wyrównawczych w pismach z dnia 29 marca 2007 r., 27 kwietnia 2007 r. i 25 maja 2007 r., na które Stocznia Gdynia odpowiedziała, odpowiednio, w piśmie z dnia 20 kwietnia 2007 r., zarejestrowanym dnia 23 kwietnia 2007 r., w piśmie z dnia 9 maja 2007 r., zarejestrowanym dnia 10 maja 2007 r., oraz w piśmie z dnia 30 maja 2007 r., zarejestrowanym dnia 31 maja 2007 r. Dalsze informacje Stocznia Gdynia przekazała w trakcie spotkania ze służbami Komisji w dniu 6 czerwca 2007 r. oraz w późniejszym czasie w piśmie z dnia 18 czerwca 2007 r., zarejestrowanym dnia 21 czerwca 2007 r. W dniu 20 czerwca 2007 r. Komisja zadała drogą mailową dodatkowe pytania, na które Stocznia Gdynia udzieliła odpowiedzi w piśmie z dnia 25 czerwca 2007 r., zarejestrowanym tego samego dnia.
- (27) W piśmie z dnia 31 lipca 2007 r. służby Komisji poinformowały Polskę, że zgodnie ze wstępną analizą służb Komisji środki wyrównawcze zaproponowane przez Polskę wobec Stoczni Gdynia wydają się do przyjęcia pod pewnymi warunkami. W odpowiedzi, w piśmie z dnia 24 sierpnia 2007 r., zarejestrowanym dnia 27 sierpnia 2007 r., Polska przedstawiła pewne uwagi dotyczące warunków wprowadzenia środka wyrównawczego względem Stoczni Gdynia. Ostatecznie Komisja zamknęła kwestię środków wyrównawczych pismem z 3 października 2007 r.
- (28) W rozmowie telefonicznej z 24 maja 2007 r. polskie władze poinformowały Komisję, że Polska zamierza ponownie rozpocząć proces prywatyzacji Stoczni Gdynia w drodze przetargu publicznego. W piśmie z 29 maja 2007 r. Komisja zażądała pełnych informacji na temat najnowszych zmian w procesie prywatyzacji, a następnie ponowiła to żądanie w piśmie z dnia 6 czerwca 2007 r. Polska odpowiedziała na te żądania pismem z dnia 22 czerwca 2007 r., zarejestrowanym dnia 25 czerwca 2007 r., a następnie – w wyniku żądania dalszych informacji z dnia 28 czerwca 2007 r. – uzupełniła te informacje pismem z dnia 11 lipca 2007 r., zarejestrowanym tego samego dnia. W tym samym piśmie Polska przedłożyła również Komisji dokument zatytułowany „Memorandum informacyjne Stocznia Gdynia” z datą 4 lipca 2007 r. (zwane dalej „memorandum informacyjnym”). W swym piśmie z dnia 31 lipca 2007 r. Komisja podkreśliła, że nie jest możliwe dalsze opóźnianie procesu prywatyzacji.
- (29) Komisja przekazała uwagi dotyczące memorandum informacyjnego w swym piśmie z 30 lipca 2007 r. W odpowiedzi Polska przesłała pismo 21 sierpnia 2007 r., zarejestrowane dnia 27 sierpnia 2007 r. W piśmie z dnia 29 sierpnia 2007 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Polska przedstawiła projekt dokumentu pt. „Informacja uzupełniająca do Memorandum informacyjnego Stocznia Gdynia” z datą 29 sierpnia 2007 r., mającego stanowić załącznik do Memorandum informacyjnego Stoczni Gdynia z 4 lipca 2007 r. (zwany dalej „załącznikiem do memorandum informacyjnego”). Komisja przedstawiła uwagi dotyczące tego załącznika w piśmie z dnia 4 września 2007 r., na który Polska odpowiedziała pismem z dnia 7 września 2007 r., w którym zawarła skorygowaną wersję załącznika do memorandum informacyjnego. Ostateczne uwagi Komisja przedstawiła w piśmie z dnia 14 września 2007 r.
- (30) Polska przekazała nowe informacje dotyczące postępu procesu prywatyzacji w piśmie z dnia 7 września 2007 r., zarejestrowanym tego samego dnia, w piśmie z dnia 23 października 2007 r., zarejestrowanym dnia 24 października 2007 r., oraz w piśmie z dnia 25 października 2007 r., zarejestrowanym tego samego dnia.

- (31) W odpowiedzi na pismo Komisji z dnia 30 listopada 2007 r. Polska dostarczyła dalszych informacji na temat procesu prywatyzacji w pismach z 13 grudnia 2007 r., 19 grudnia 2007 r. i 21 grudnia 2007 r., zarejestrowanych, odpowiednio, dnia 14 grudnia 2007 r., 20 grudnia 2007 r. i 21 grudnia 2007 r. W ostatnim piśmie Polska poinformowała Komisję, że otrzymała trzy wiążące oferty na zakup Stoczni Gdynia. Zostały one przedstawione Komisji w piśmie z dnia 8 lutego 2008 r., zarejestrowanym dnia 11 lutego 2008 r.
- (32) Dnia 10 stycznia 2008 r. w Brukseli odbyło się spotkanie służb Komisji z władzami polskimi, z którego wnioski Komisja powtórzyła w pismach z dnia 17 stycznia 2008 r. i 30 stycznia 2008 r.
- (33) W piśmie z dnia 30 stycznia 2008 r. Polska poinformowała Komisję, że dwóch oferentów otrzymało zaproszenie do negocjacji z udziałem Skarbu Państwa. W piśmie z dnia 14 lutego 2008 r., zarejestrowanym dnia 19 lutego 2008 r., Polska zapowiedziała, że proces prywatyzacji Stoczni Gdynia zakończy się do lata 2008 r. Komisja odpowiedziała na to pismem z dnia 28 lutego 2008 r.
- (34) W piśmie z dnia 29 lutego 2008 r., zarejestrowanym dnia 3 marca 2008 r., Polska przedstawiła pierwszy projekt nowego planu restrukturyzacji przygotowanego przez jednego z oferentów – spółkę Amber Sp. z o.o. W dniu 20 marca 2008 r. spółka ta uzyskała czasową wyłączność na negocjacje, a dnia 9 kwietnia 2008 r. przekazała drogą elektroniczną zaktualizowany projekt planu restrukturyzacji, który został zarejestrowany 24 kwietnia 2008 r. Dalsze informacje zostały przedstawione przez oferenta w dokumencie pt. „Główne kierunki restrukturyzacji”, przedłożonym w trakcie spotkania 10 kwietnia 2008 r. i zarejestrowanym dnia 18 kwietnia 2008 r. Informacje przygotowane przez drugiego oferenta zostały przekazane w późniejszym czasie, w piśmie z dnia 7 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym dnia 18 kwietnia 2008 r., po uprzednim ponagleniu wysłanym dnia 18 marca 2008 r.
- (35) Polska przekazała informacje na temat postępów w negocjacjach z Amber Sp. z o.o. jako wyłącznym oferentem w piśmie z dnia 28 marca 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia, w piśmie z dnia 7 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym dnia 18 kwietnia 2008 r., w piśmie z dnia 23 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia, oraz w piśmie z dnia 25 kwietnia 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia. W dniu 10 kwietnia 2008 r. w Warszawie odbyło się spotkanie z udziałem służb Komisji, przedstawicieli Stoczni Gdynia, przedstawicieli Amber Sp. z o.o. oraz przedstawicieli polskich władz. Polska przekazała Komisji sprawozdanie z tego spotkania w piśmie z dnia 7 maja 2008 r., zarejestrowanym dnia 13 maja 2008 r.
- (36) Komisja przesłała uwagi dotyczące postępów procesu prywatyzacji w pismach z dnia 21 kwietnia 2008 r. i 30 kwietnia 2008 r.
- (37) W piśmie z dnia 12 maja 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia, Polska poinformowała Komisję, że spółka Amber Sp. z o.o. wycofała się z procesu prywatyzacji. Ostatecznie pismem z dnia 26 maja 2008 r., zarejestrowanym dnia 27 maja 2008 r., władze polskie poinformowały Komisję, że w dniu 15 maja 2008 r. Minister Skarbu Państwa podjął decyzję o zamknięciu procesu prywatyzacji w ramach procedury zaproszenia do rokowań z oferentami, których oferty dopuszczono do procedury rozpoczętej w 2007 r.
- (38) Polska poinformowała także Komisję, że władze polskie podejmują działania celem ponownego rozpoczęcia procesu prywatyzacji z zamiarem podpisania umów prywatyzacyjnych w listopadzie 2008 r. Począwszy od dnia 3 czerwca 2008 r., Polska przekazywała Komisji codzienne raporty z działań podejmowanych przez różne strony zainteresowane w ramach rozpoczętego ponownie procesu prywatyzacji. Pismem z dnia 6 czerwca 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Polska przekazała Komisji dokument pt. „Memorandum informacyjne Stoczni Gdynia” z dnia 2 czerwca 2008 r. (dalej zwany „memorandum informacyjnym z 2008 r.”).
- (39) Na wniosek władz polskich służby Komisji odbyły w dniu 10 czerwca 2008 r. spotkanie z polskimi władzami oraz przedstawicielami spółki ISD Polska, którą przedstawiono Komisji jako potencjalnego kupca Stoczni Gdynia. Dnia 13 czerwca 2008 r. Komisja odbyła kolejne spotkanie w władzami polskimi.
- (40) Pismem z dnia 26 czerwca 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, Polska przedłożyła projekt planu restrukturyzacji Stoczni Gdynia połączonej ze Stoczną Gdańsk, przygotowany przez spółkę ISD Polska (będącą właścicielem Stoczni Gdańsk), a także projekt planu restrukturyzacji Stoczni Gdynia przygotowany przez spółkę Polish Shipbuilding Company (dalej zwaną „PSC”).
- (41) Pismem z dnia 4 lipca 2008 r. Komisja zwróciła się o wyjaśnienie pewnych kwestii dotyczących projektu planu restrukturyzacji przygotowanego przez spółkę ISD Polska. Władze polskie odpowiedziały pismami z dnia 7 i 8 lipca 2008 r., zarejestrowanymi, odpowiednio, w tych samych dniach. W dniu 8 czerwca 2008 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli władz polskich, spółki ISD Polska oraz Komisji.
- (42) Pismem z dnia 14 lipca 2008 r. Polska zobowiązała się, że do dnia 12 września 2008 r. przekaże Komisji pełny plan restrukturyzacji.

- (43) W dniu 16 lipca 2008 r. Komisja wstępnie przyjęła ocenę i wnioski zawarte w projekcie decyzji o zakończeniu formalnego postępowania, stanowiącej, że pomoc państwa przyznana Stoczni Gdynia nie jest zgodna ze wspólnym rynkiem i musi zostać odzyskana. Jednakże w świetle pisma władz polskich z dnia 14 lipca 2008 r. Komisja podjęła decyzję o przesunięciu przyjęcia decyzji, aby móc ocenić, czy nowy plan restrukturyzacji, który miał być przekazany przez władze polskie do dnia 12 września 2008 r., znacząco poprawi sytuację i umożliwi uznanie, że pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem.
- (44) Następnie Polska co tydzień informowała Komisję o postępach w procesie prywatyzacji (pisma z dnia 28 lipca, 4 sierpnia, 12 sierpnia, 21 sierpnia, 25 sierpnia, 1 września, 8 września, 16 września i 23 września, zarejestrowane w tych dniach).
- (45) Pismem z dnia 18 lipca, zarejestrowanym dnia 21 lipca, Polska zwróciła się o przeprowadzenie trzech rund konsultacyjnych ze służbami Komisji w sprawie projektu planu restrukturyzacji w celu przygotowania wersji ostatecznej planu z uwzględnieniem uwag służb Komisji. Pismem z dnia 31 lipca Komisja zgodziła się na harmonogram spotkań.
- (46) Jednak pierwsze nieoficjalne spotkanie władz polskich i służb Komisji odbyło się dopiero w dniu 21 sierpnia 2008 r. Kolejne spotkanie z władzami polskimi z udziałem przedstawicieli ISD Polska miało miejsce w dniu 2 września 2008 r. W dniu 28 sierpnia 2008 r. Polska nieformalnie przekazała projekt planu restrukturyzacji przygotowany przez ISD Polska, a w dniu 8 września 2008 r. przekazano zmieniony projekt.
- (47) Pismem z dnia 12 września 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu, władze polskie przekazały przygotowany przez spółkę ISD Polska ostateczny plan restrukturyzacji dla Stoczni Gdynia połączonej ze Stoczną Gdańsk.
- (48) Pismem z dnia 16 września 2008 r., zarejestrowanym dnia 17 września 2008 r., Polska przekazała projekt umowy prywatyzacyjnej między spółką ISD Polska i polskim Ministerstwem Skarbu Państwa.
- (49) Dnia 30 września 2008 r. zostało zorganizowane spotkanie między władzami polskimi i Komisją. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele ISD Polska.
- (50) W piśmie z dnia 27 października 2008 r. Komisja wskazała władzom polskim warunki ramowe wdrożenia niniejszej decyzji. Pismem z dnia 3 listopada 2008 r., zarejestrowanym w dniu 4 listopada 2008 r., Polska zobowiązała się do pełnej realizacji tych warunków. Komisja zaakceptowała zobowiązanie władz polskich w piśmie z dnia 6 listopada 2008 r.
- (51) W piśmie z dnia 14 czerwca 2007 r. Komisja zwróciła się do polskich władz o przedstawienie przeglądu środków finansowych w ramach pomocy państwa, zastosowanych wobec stoczni od czasu przystąpienia Polski do UE w dniu 1 maja 2004. W odpowiedzi Polska przesłała pismo dnia 11 lipca 2007 r., zarejestrowane tego samego dnia. W piśmie z dnia 13 listopada 2007 r. Komisja zażądała dalszych wyjaśnień, na co Polska odpowiedziała w piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r., zarejestrowanym tego samego dnia. Polska poinformowała Komisję o dodatkowych środkach zastosowanych wobec Stoczni Gdynia w piśmie z dnia 6 grudnia 2007 r., zarejestrowanym tego samego dnia, w piśmie z dnia 12 lutego 2008 r., zarejestrowanym dnia 13 lutego 2008 r. oraz w piśmie z dnia 6 czerwca 2008 r., zarejestrowanym w tym samym dniu.

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS ŚRODKÓW POMOCY

1. PRZEDSIĘBIORSTWO

- (52) Odbiorcą pomocy finansowej jest Stoczni Gdynia. Przedsiębiorstwo jest zlokalizowane w regionie Gdańsk-Gdynia-Sopot, na północy Polski.
- (53) Komisja zauważa, że przedsiębiorstwa w tym regionie kwalifikują się do otrzymania, zgodnie z zasadami pomocy państwa, pomocy z funduszy strukturalnych w ramach celu „konwergencja”⁽⁴⁾ oraz z Funduszu Spójności⁽⁵⁾. Przedsiębiorstwa zlokalizowane w tym regionie potencjalnie kwalifikują się w szczególności do uzyskania pomocy z regionalnego programu operacyjnego w ramach osi priorytetowych, mających na celu wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw, innowacji oraz środków w zakresie transferu technologii (ukierunkowanych na tworzenie miejsc pracy w perspektywie długoterminowej) oraz rozwój struktury społecznej i edukacyjnej na potrzeby kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie. Przedsiębiorstwa w tym regionie kwalifikują się również do uzyskania wsparcia z programów operacyjnych „Innowacyjna gospodarka” i „Zasoby ludzkie”, przy czym właśnie ten ostatni program opracowano specjalnie z myślą o wspieraniu przedsiębiorstw i rynku pracy w procesach dostosowania się do zmian w gospodarce, w tym w procesach restrukturyzacji.

⁽⁴⁾ Artykuł 5 ust. 1 i 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz.U. L 210 z 2006, s. 25). Załącznik do decyzji Komisji 2006/595/WE z dnia 4 sierpnia 2006 r. ustalającej wykaz regionów kwalifikujących się do finansowania z funduszy strukturalnych w ramach celu „konwergencja” w latach 2007–2013 (Dz.U. L 243 z 2006 r., s. 44).

⁽⁵⁾ Artykuł 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006. Decyzja Komisji 2006/596/WE z dnia 4 sierpnia 2006 r. ustalająca wykaz państw członkowskich kwalifikujących się do finansowania z Funduszu Spójności w latach 2007–2013 (Dz.U. L 243 z 2006 r., s. 47).

- (54) Stocznia Gdynia prowadzi działalność w następującym zakresie: budownictwo okrętowe, produkcja kadłubów statków, budowa mostów stalowych, usługi stoczniowe i pozastoczniowe.
- (55) Największymi akcjonariuszami Stoczni Gdynia są ⁽⁶⁾: Ministerstwo Skarbu Państwa, posiadające 32 % akcji, co daje 35 % praw głosu, prywatna spółka Ray Car Carriers LTD (odpowiednio 16 % i 22 %), Korporacja Polskie Stocznie S.A. (10 % i 6 %), Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (zwana dalej „ARP”, odpowiednio 9 % i 13 %) oraz Stoczniowy Fundusz Inwestycyjny S.A. (odpowiednio 7 % i 5 %). Żaden z udziałów pozostałych akcjonariuszy nie wynosi więcej niż 4 %.
- (56) Stocznia Gdynia jest spółką macierzystą Grupy Stoczni Gdynia, do której należy 12 spółek zależnych. Do niedawna taką spółką zależną była Stocznia Gdańsk S.A., ale na mocy umowy z października 2007 r. Stocznia Gdynia sprzedała resztę swoich akcji Stoczni Gdańsk nowemu większościowemu akcjonariuszowi Stoczni Gdańsk S.A. Niemniej jednak od 1998 r. do jesieni 2006 r. Stocznia Gdynia posiadała większościowy pakiet akcji Stoczni Gdańsk S.A. (wcześniej zwanej Stoczną Gdańsk – Grupą Stoczni Gdynia), w związku z czym restrukturyzacja obydwu stoczni była prowadzona równolegle.
- (57) Do najważniejszych produktów Stoczni Gdynia w dziedzinie budownictwa okrętowego należą kontenerowce od 1 100 do 5 000 TEU oraz samochodowce ro-ro o pojemności ładunkowej od 2 100 do 6 000 samochodów. Pozostałe produkty to statki wielozadaniowe, produktowce i chemikaliowce, masowce oraz gazowce – LPG.
- (58) W segmencie kontenerowców do 3 000 TEU najsilniejszą konkurencję stanowią europejskie stocznie: Aker Ostsee i Volkswerft Stralsund w Niemczech oraz stocznie koreańskie i chińskie. W segmencie statków do transportu samochodów stocznia produkuje największe samochodowce na świecie (według nośności całkowitej, DWT), a jej udział w globalnej liczbie zamówień na samochodowce sięga 11% ⁽⁷⁾. Żadna inna stocznia w UE nie produkuje samochodowców o takich rozmiarach, a jedynym europejskim przedsiębiorstwem konkurencyjnym jest chorwacka stocznia Uljanik. Pozostałą konkurencję stanowią stocznie koreańskie i japońskie.
- (59) W okresie od 2002 do 2006 r. Stocznia Gdynia zdała 48 statków. W 2004 r. Stocznia Gdynia została sklasyfikowana na 13. miejscu w zestawieniu największych stoczni na świecie pod względem wielkości portfela zamówień (mierzonego w CGT – skompensowany tonaż brutto). W 2005 r. zajęła 21. miejsce, ale wciąż pozostawała największą stoczną w Europie.
- (60) Jej obecny portfel zamówień (stan na kwiecień 2008 r. ⁽⁸⁾) obejmuje 16 kontraktów (12 samochodowców i 4 kontenerowce) o łącznej wartości 581 000 CGT z dostawą na 2008 i 2009 r.
- (61) Do głównych urządzeń technologicznych Stoczni Gdynia należą dwa suche doki, SD I i SD II.
- (62) Stan zatrudnienia Stoczni Gdynia w sierpniu 2007 r. wynosił 4 611 pracowników, z czego 68 % jest bezpośrednio związanych z procesem produkcyjnym ⁽⁹⁾. To o 26 % mniej niż w grudniu 2004 r., gdy stocznia zatrudniała 6 249 osób ⁽¹⁰⁾.
- (63) Grupa Stoczni Gdynia po raz pierwszy doświadczyła trudności w 2002 r. W planie restrukturyzacji z 2004 r. wyjaśniono, że czynniki, które doprowadziły do trudnej sytuacji finansowej, miały charakter zewnętrzny i zaliczono do nich konkurencję w Azji, umocnienie się złotego w stosunku do dolara, rosnące ceny stali, trudności w dostępie do finansowania statków w konsekwencji upadłości Stoczni Szczecin Porta Holding S.A. oraz upadek suwnicy bramowej w Stoczni Gdynia podczas gwałtownej burzy w 1999 r. Inne czynniki miały bardziej wewnętrzny charakter. W ramach starań o wypełnienie portfela zamówień, zwłaszcza po zwiększeniu potencjału produkcyjnego w związku z nabyciem Stoczni Gdańsk w 1998 r., w Stoczni Gdynia podjęto szereg decyzji menedżerskich, które okazały się problematyczne. Stocznia Gdynia podjęła ryzyko projektowe, technologiczne, finansowe i handlowe (nowe produkty, prototypy, przynosząca straty budowa statków nowych dla stoczni: drobnicowców, chemikaliowców, statków ro-ro, gazowców, masowców, statków towarowych). Również tempo obniżania kosztów operacyjnych w Stoczni Gdynia było niezadowalające.
- (64) Trudności te dalej występowały podczas całego procesu restrukturyzacji. Według planu restrukturyzacji z 2006 r. przyczynami tych długotrwałych trudności były umocnienie się złotego w stosunku do dolara i bezprecedensowy wzrost cen stali, które nie znalazły odzwierciedlenia w kontraktach zawieranych przez stocznię. Kolejną przyczyną był brak zasobów na sfinansowanie szeroko zakrojonych działań restrukturyzacyjnych.
- (65) Trudności finansowe grupy doprowadziły do powstania zaległości w regulowaniu zobowiązań publicznoprawnych, cywilnoprawnych i wynagrodzeń, do niedoborów materiałowych, spowolnienia procesów produkcyjnych, wzrostu kosztów (zużycie robocizny, kary) oraz opóźnień w realizacji kontraktów.
- (66) Sytuacja finansowa Stoczni Gdynia stopniowo ulegała coraz większemu pogorszeniu.

⁽⁶⁾ Stan na dzień 31 marca 2007 r. Źródło: memorandum informacyjne z 4 lipca 2007 r.

⁽⁷⁾ Źródło: memorandum informacyjne z 4 lipca 2007 r.

⁽⁸⁾ Źródło: Założenia prognoz finansowych dla Stoczni Gdynia S.A. przygotowane przez spółkę Amber w kontekście badania *due diligence* Stoczni Gdynia, przedłożone Komisji dnia 9 kwietnia 2008 r., zarejestrowane tego samego dnia.

⁽⁹⁾ Źródło: Biznesplan Stoczni Gdynia na lata 2008–2012 przygotowany przez spółkę Amber w grudniu 2007 r. i przedłożony Komisji dnia 29 lutego 2008 r., zarejestrowany dnia 3 marca 2008 r.

⁽¹⁰⁾ *Ibidem*.

Tabela 1

Działalność operacyjna Stoczni Gdynia

	(w mln PLN)					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Obroty	1 724	891	1 327	1 599	1 259	1 040
Wynik	- 477	- 190	- 77	- 114	- 292	- 311
Kapitał własny			- 288	- 285	- 576	- 928

Źródło: plan restrukturyzacji z 2006 r. i memorandum informacyjne.

(67) Ponadto stocznia spodziewa się dalszych znaczących strat w latach 2008 i 2009 w związku z realizacją bieżącego portfela zamówień ⁽¹¹⁾.

2. DECYZJA O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA NA MOCY ART. 88 UST. 2 TRAKTATU WE

(68) W swojej decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, że niektóre środki zgłoszone Komisji zgodnie z procedurą określoną w pkt 3 załącznika IV do traktatu o przystąpieniu stanowią nową pomoc, ponieważ zostały przyznane po przystąpieniu Polski do UE w dniu 1 maja 2004 r. lub w momencie wydania tej decyzji jeszcze nie zostały przyznane. Komisja wymieniła te środki w części B załącznika I do wspomnianej decyzji.

(69) Komisja zdecydowała również, że część środków wymienionych w części A załącznika I do decyzji została przyznana Stoczni Gdynia przed dniem 1 maja 2004 r. i w rozumieniu treści pkt 3 załącznika IV do traktatu o przystąpieniu nie ma zastosowania po dniu przystąpienia, i w związku z tym nie będzie badana w ramach procedury określonej w art. 88 ust. 2 traktatu WE. Środki te nie wchodzi zatem w zakres niniejszej decyzji. Niemniej jednak należało je uwzględnić w ocenie zgodności ze wspólnym rynkiem środków pomocy przyznanych po dniu przystąpienia.

(70) W odniesieniu do środków wymienionych w części B załącznika I do decyzji Komisja w istocie argumentowała, że przed przystąpieniem Polski do UE nie podjęto prawnie wiążącej decyzji w sprawie tych środków, chociaż przyznała, że podjęto wówczas pewne wstępne czynności zmierzające do przyjęcia takiej prawnie wiążącej decyzji.

⁽¹¹⁾ Jak opisano poniżej, we wspólnym planie prywatyzacji opracowanym przez spółkę ISD Polska straty w 2008 r. szacowane są na 280 mln PLN.

(71) W odniesieniu do restrukturyzacji należności publiczno-prawnych podjętej zgodnie z tzw. „procedurą na podstawie rozdziału 5a” na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o pomocy państwa dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy, ze zmianami ⁽¹²⁾, Komisja stwierdziła, że prawnie wiążącą decyzją w sprawie takiej restrukturyzacji należności jest tzw. „decyzja o restrukturyzacji” wydawana przez Prezesa ARP – rządowej agencji odpowiedzialnej za zarządzanie realizacją procedury na podstawie rozdziału 5a. W przedmiotowej sprawie taka decyzja o restrukturyzacji nie została jednak wydana przed przystąpieniem ⁽¹³⁾. Decyzja Prezesa ARP z 19 kwietnia 2004 r. zatwierdzająca plan restrukturyzacji z 2004 r. nie spełniała bowiem wymagań proceduralnych i zasadniczych, które pozwalałyby uznać ją za decyzję o restrukturyzacji.

(72) W odniesieniu do odsetek naliczonych od tych należności publiczno-prawnych Komisja przyjęła wyjaśnienia Polski, że ze względu na ich charakter pomocniczy odsetki zostaną automatycznie umorzone razem z głównym zobowiązaniem, bez konieczności wydawania odrębnej decyzji.

(73) W odniesieniu do szeregu środków, takich jak gwarancje na produkcję, dokapitalizowanie, emisja obligacji i konwersja wierzytelności na akcje, wymienionych jako środki pomocy 28–34 w części B załącznika I do decyzji, Komisja nie znalazła żadnych dowodów na istnienie wiążących prawnie aktów. Komisja odniosła się w szczególności do głównego argumentu wysuwanego przez stronę polską, jakoby środki te zostały ujęte w planie restrukturyzacji Stoczni Gdynia z 2004 r., który został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Stoczni Gdynia, a przedstawiciele Ministerstwa Skarbu Państwa, głosząc za przyjęciem planu restrukturyzacji z 2004 r., zobowiązali właściwe władze do realizacji tych środków.

⁽¹²⁾ Podstawa prawna została szczegółowo opisana w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, część 3.2.

⁽¹³⁾ Komisja dowiedziała się z uwag Stoczni Gdynia, zgłoszonych w odniesieniu do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, że decyzja o restrukturyzacji została faktycznie wydana dnia 4 stycznia 2005 r.

- (74) Komisja uznała w szczególności, że Rada Nadzorcza nie miała, bez koniecznych innych działań ze strony akcjonariuszy, uprawnień do podjęcia decyzji niosącej skutki finansowe dla akcjonariuszy. Komisja uznała również, że nawet przy założeniu, że Rada Nadzorcza była uprawniona do podejmowania takich decyzji w imieniu i na rzecz akcjonariuszy, wciąż nie było jasne, czy taka decyzja oznaczałaby pozytywne zobowiązanie Skarbu Państwa do udzielenia pomocy państwa, zważywszy że w normalnych okolicznościach nie jest możliwe pogodzenie czynności podejmowanych przez państwo w charakterze uczestnika rynku oraz czynności podejmowanych przez państwo w toku realizacji rozmaitych celów publicznych.
- (75) W odniesieniu do środka 32 wymienionego w części B załącznika I do decyzji (dokapitalizowanie w kwocie 40 mln PLN) Komisja miała wątpliwości co do tego, czy zobowiązanie Skarbu Państwa do podwyższenia kapitału przed przystąpieniem Polski do UE jest właściwym aktem prawnym, zważywszy że wymóg zarejestrowania każdego podwyższenia kapitału spółki przez właściwy sąd w ciągu sześciu miesięcy nie został spełniony.
- (76) W związku z ustaleniem, że szereg środków pomocy na rzecz Stoczni Gdynia stanowi nową pomoc, Komisja zgłosiła wątpliwości co do tego, czy którykolwiek z warunków zatwierdzenia tej pomocy jako pomocy restrukturyzacyjnej został spełniony.
3. UWAGI ZGŁOSZONE PRZEZ ZAINTERESOWANE STRONY
- a) **Uwagi zgłoszone przez Stocznnię Gdynia**
- (77) Beneficjent przedstawił dwa rodzaje argumentów: argumenty dotyczące kompetencji Komisji do podejmowania działań w odniesieniu do środków wymienionych w części B załącznika I do decyzji oraz argumenty dotyczące wątpliwości Komisji co do zgodności tej pomocy – w przypadku uznania jej za nową pomoc – ze wspólnym rynkiem.
- (78) W odniesieniu do restrukturyzacji należności publiczno-prawnych zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a beneficjent dowodził, że fakt udzielenia pomocy jest w istocie decyzją o restrukturyzacji Prezesa ARP. Beneficjent utrzymuje jednakże – podobnie jak Polska w pierwszej fazie postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Komisję – że odnośna decyzja została podjęta przez Prezesa ARP dnia 19 kwietnia 2004 r., tj. przed przystąpieniem Polski do UE.
- (79) Beneficjent twierdził, że to właśnie zgoda wszystkich poszczególnych wierzycieli publiczno-prawnych na restrukturyzację zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a stanowiła sam fakt udzielenia pomocy, jeszcze przed przystąpieniem Polski do UE ⁽¹⁴⁾.
- (80) W odniesieniu do odsetek od należności publiczno-prawnych, objętych restrukturyzacją zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a, beneficjent twierdził – w przeciwieństwie do stanowiska prezentowanego przez Polskę w pierwszej fazie postępowania wyjaśniającego Komisji – że po dniu 30 czerwca 2003 r. nie były naliczane żadne odsetki za zwłokę.
- (81) W odniesieniu do środka 32 (dokapitalizowanie) beneficjent twierdził, że dokładny zakres zaangażowania państwa był znany przed przystąpieniem Polski do UE, a zatem pomoc tę należy uznać za udzieloną przed akcesją.
- (82) Beneficjent zgłosił również uwagi do innych aspektów decyzji. Stwierdził on w szczególności, że gwarancje na produkcję, których Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKĘ) udzieliła stoczni, nie stanowią pomocy państwa. Beneficjent twierdzi, że system gwarancji KUKĘ jest systemem samofinansującym, w którym – w perspektywie długoterminowej – środki pozyskane ze stawek przewyższają poniesione ryzyko oraz faktycznie wypłacone kwoty. Beneficjent opisał warunki, na jakich KUKĘ udziela tych gwarancji (stawki i rodzaj żadanego zabezpieczenia).
- (83) W odniesieniu do wymogu ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum beneficjent twierdził, że kwota pomocy została ograniczona do ścisłego minimum i że uzasadnione byłoby przyznanie większej pomocy, gdyby była ona dostępna. Ponadto beneficjent zasugerował, że nawet gdyby Komisja wąsko zdefiniowała koszty restrukturyzacji (jako nieobejmujące kosztów prowadzenia działalności stoczni), element finansowania tych kosztów z zasobów wolnych od pomocy państwa i tak byłby rzędu 30 %, co zapewniałoby zgodność z wytycznymi w sprawie pomocy na restrukturyzację z 1999 r. ⁽¹⁵⁾.
- (84) Beneficjent utrzymywał także, że pomoc państwa dla Stoczni Gdynia nie powoduje zakłócenia konkurencji w Europie, twierdząc, że rzeczywiste zagrożenie dla europejskich stoczni stanowi konkurencja ze strony stoczni z krajów Dalekiego Wschodu. Beneficjent przyznał, że kontenerowce buduje się także w innych stoczniach europejskich, głównie w Niemczech, twierdząc jednak, że kontenerowce budowane w Niemczech różnią się pod względem właściwości projektowych i technicznych. Jeśli chodzi o samochodowce, beneficjent zapewniał, że żadna inna stocznia w UE nie buduje takich statków, wobec czego w tym segmencie produkcji Stocznia Gdynia nie konkuruje z żadną inną stocznią w UE.

⁽¹⁴⁾ Szczegółowe informacje – zob. pkt 67 decyzji Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

⁽¹⁵⁾ Beneficjent twierdzi, że Wytyczne wspólnotowe dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw z 1999 r. (Dz.U. C 288 z 9.10.1999, s. 2) mają zastosowanie.

(85) Beneficjent twierdził również, że proces jego restrukturyzacji zdecydowanie zakończy się do końca 2007 r.

b) Uwagi zgłoszone przez inne zainteresowane strony

(86) Dania oraz organizacja Danish Maritime poparły Komisję w jej staraniach na rzecz zagwarantowania, aby pomoc państwa była udzielana zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wskazały one na fakt, że w wyniku silnej konkurencji na światowym rynku stoczniowym część duńskich stoczni została zamknięta lub stoi wobec widma upadłości, nie otrzymując żadnej pomocy państwa. Potwierdziły również, że oferta produktowa duńskich stoczni jest zbliżona do oferty polskich stoczni, przez co wszelkie przejawy nieuczciwej konkurencji mogą mieć negatywny wpływ na duńskie stocznie. Dania zwróciła się również do Komisji, aby ta zażądała od Stoczni Gdynia zmniejszenia swoich zdolności produkcyjnych, tak aby pomoc państwa nie była wykorzystywana do dodatkowego zwiększania nadmiaru zdolności produkcyjnych na świecie.

(87) Spółka Ray Car Carriers, będąca największym klientem Stoczni Gdynia, a zarazem jej mniejszościowym akcjonariuszem, podkreśliła znaczenie Stoczni Gdynia dla swojej działalności, biorąc pod uwagę kontrakty, którymi jest ona związana ze stoczną. Spółka Ray Car Carriers była przekonana, że dzięki wysoko wykwalifikowanym robotnikom i kadry zarządzającej stoczni stałaby się jedną z najlepszych stoczni w Europie, gdyby została zrestrukturyzowana i otrzymała w tym celu pomoc państwa.

(88) Związek zawodowy Solidarność wskazał na pogarszającą się sytuację w stoczni, uzasadniając tym potrzebę pilnej restrukturyzacji. Związek przedstawił opis wybranych środków restrukturyzacji już podjętych przez stocznę i wyraził przekonanie, że stocznia, dzięki dostępnej technologii i swoim pracownikom, dołączy do innych rentownych stoczni europejskich. Pomoc państwa jest zatem potrzebna do wdrożenia planu restrukturyzacji.

(89) Polski Związek Pracodawców Forum Okrętowe wyjaśnił przyczyny trudnej sytuacji, w której znajduje się stocznia, oraz opowiedział się za procesem restrukturyzacji stoczni i potrzebną w tym celu pomocą państwa.

c) Uwagi zgłoszone przez Polskę

(90) Polska, podobnie jak beneficjent, zgłosiła swe uwagi do decyzji zarówno w odniesieniu do aspektu kompetencji, jak i aspektu zgodności.

(91) W odniesieniu do restrukturyzacji należności publiczno-prawnych zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a Polska nie przedstawiła żadnych dodatkowych argumentów. Jednakże w odpowiedzi na uwagi beneficjenta Polska sprzeciwiła się przyjętej przez niego interpretacji polskich przepisów prawnych.

(92) W odniesieniu do środków 28–34 wymienionych w części B załącznika I do decyzji Polska nie odparła wniosków Komisji wyrażonych w decyzji o wszczęciu postępowania. Polska przedstawiła natomiast nowy argument, utrzymując że oświadczenia przedstawicieli różnych władz państwowych wchodzących w skład zespołu ds. przemysłu stoczniowego, dotyczące zamiaru rozszerzenia tych środków, powinny być traktowane jako przyrzeczenia administracyjne. Oświadczenia te zostały złożone przed przystąpieniem Polski do UE.

(93) W odniesieniu do środka 32 (dokapitalizowanie) Polska stwierdziła, że jeżeli Skarb Państwa na zebraniu akcjonariuszy występował jako właściciel Stoczni Gdynia, to takiego działania nie można traktować w odłączeniu od działań, które podejmuje on jako organ władzy udzielający pomocy państwa.

(94) Jednocześnie Polska uznaje, że o ile działania związane z dokapitalizowaniem należą do sfery własności (*dominium*) i podlegają przepisom prawa cywilnego, o tyle w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego spółek przez Ministra (Skarbu Państwa) jest on zobowiązany przestrzegać dodatkowych przepisów prawa publicznego, których nie muszą stosować zwykli uczestnicy rynkowi (*imperium*).

(95) Następnie Polska wyjaśniła, że wymóg sześciu miesięcy (na sądowe zarejestrowanie subskrypcji akcji) jest wyłącznie wymogiem formalnym i nie ma żadnego wpływu na określenie momentu powstania zobowiązania akcjonariusza do objęcia akcji. Polska utrzymywała, że zobowiązanie to powstało w 2004 r., przed przystąpieniem Polski do UE, a jego wypełnienie wymagało jedynie przyjęcia nowej uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego stoczni, co nastąpiło dnia 4 marca 2005 r. Objęcie akcji przez Skarb Państwa nastąpiło w późniejszym czasie – dnia 23 czerwca 2005 r.

(96) Jeśli chodzi o zgodność nowej pomocy ze wspólnym rynkiem, Polska zapewniła, że plan restrukturyzacji z 2004 r. stanowi solidną podstawę ekonomiczną dla procesu restrukturyzacji stoczni. Polska przyznała, że proces restrukturyzacji jest prowadzony przy ograniczonych środkach finansowych. W następnej kolejności Polska opisała w skrócie środki restrukturyzacji zapisane w planie restrukturyzacji z 2004 r., w celu wykazania, że proces restrukturyzacji nie ograniczał się do restrukturyzacji finansowej. Polska broniła środków wyrównawczych zaproponowanych w planie restrukturyzacji z 2004 r. podjętych na poziomie Grupy Stoczni Gdynia. W odniesieniu do wymogu ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum Polska zapewniła, że pomoc nie jest wykorzystywana do celów innych niż restrukturyzacja oraz twierdziła, że intensywność pomocy wyniosła

31 %, wyrażone jako udział procentowy pomocy w łącznych kosztach restrukturyzacji, w tym w kosztach operacyjnych. Jeśli chodzi o wkład własny, Polska stwierdziła, że za „wkład własny” należy uznać renegeację cen przewidzianych w umowach, podobnie jak skumulowany zysk oraz dodatnie saldo przepływu środków pieniężnych, które zostaną wygenerowane w przyszłości przez stocznię.

- (97) Polska załączyła szczegółowy opis działania systemu gwarancyjnego obsługiwane przez KUKĘ i twierdziła, że gwarancje te nie stanowią pomocy państwa.

4. CHRONOLOGICZNY OPIS ROZSTRZYGAJĄCYCH WYDA- RZEŃ, KTÓRE MIAŁY MIEJSCE PO PODJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ DECYZJI O WSZCZĘCIU FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

- (98) Poniżej przedstawiono w skrócie postępowanie wyjaśniające prowadzone przez Komisję oraz wydarzenia, jakie miały miejsce w trakcie tego postępowania.

- (99) W odpowiedzi na decyzję Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego polskie władze przekazały jesienią 2005 r. wyjaśnienia dwojakiego rodzaju: po pierwsze, podając w wątpliwość kompetencje Komisji do podejmowania działań w odniesieniu do środków określonych w decyzji Komisji jako nowa pomoc; po drugie, dowodząc że nawet jeżeli wspomniane środki stanowią nową pomoc, są one zgodne – jako pomoc restrukturyzacyjna – ze wspólnym rynkiem. Reakcja Stoczni Gdynia na decyzję Komisji była podobna. Obie opisano powyżej.

- (100) Na poparcie swego stanowiska w kwestii zgodności pomocy Polska przekazała Komisji plan restrukturyzacji Stoczni Gdynia z 2004 r., który był identyczny z planem restrukturyzacji, w związku z którym Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające z powodu wątpliwości co do jego wiarygodności i rzetelności. Jednakże Komisja dokładnie zbadała plan restrukturyzacji z 2004 r., zwracając się przy tym o pomoc do konsultanta zewnętrznego. W rezultacie Komisja stwierdziła, że plan restrukturyzacji z 2004 r. nie spełnia żadnego z warunków zatwierdzenia pomocy restrukturyzacyjnej, które zostały określone w odpowiednich wytycznych. Podczas spotkania w dniu 22 lutego 2006 r. Komisja objaśniła polskim władzom swe główne wątpliwości. Zwróciła także uwagę na najważniejsze słabości planu restrukturyzacji z 2004 r.: niski poziom inwestycji, niska przewidywana produktywność, wysokie koszty produkcji, przede wszystkim koszty ogólne, oraz niewystarczające wzmocnienie własnej bazy kapitałowej stoczni. Pomoc udzieloną stoczni należało uznać za pomoc operacyjną na wsparcie restrukturyzacji zadłużenia i kontynuację działalności stoczni.

- (101) W grudniu 2005 r. Komisja dowiedziała się z ogólnie dostępnych źródeł⁽¹⁶⁾, że utworzono Korporację Polskie Stocznie (zwaną dalej „KPS”) – grupę kapitałową będącą własnością państwa, której celem miało być połączenie trzech największych polskich stocznii w Gdyni, Gdańsku i Szczecinie (zwane dalej „planem konsolidacji”). Głównym zadaniem KPS było zapewnienie finansowania produkcji stoczni. Polska nie poinformowała Komisji o planie konsolidacji na żadnym etapie procedury ani przed podjęciem – ani po podjęciu decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

- (102) Jednocześnie Komisja dowiedziała się z doniesień prasowych o trwających rozmowach w sprawie sprzedaży Stoczni Gdynia i Stoczni Gdańsk strategicznym inwestorom oraz o rozdzieleniu obydwu spółek, które do tej pory prowadziły działalność w ramach jednej grupy. W piśmie z dnia 13 stycznia 2006 r. Komisja zażądała złożenia wyjaśnień co do rzeczywistej strategii polskiego rządu wobec Stoczni Gdynia.

- (103) Polska udzieliła odpowiedzi w piśmie z 20 lutego 2006 r., wyjaśniając, że w przeszłości faktycznie rozważano plan konsolidacji, jednakże został on zarzucony, oraz zapowiedziała, że w niedługim czasie zostanie przyjęta nowa strategia restrukturyzacji polskiego sektora stoczniowego.

- (104) Podczas spotkania w dniu 22 lutego 2006 r. oraz w piśmie z dnia 13 marca 2006 r. polskie władze poinformowały Komisję, że plan restrukturyzacji z 2004 r. uległ dezaktualizacji i wymaga modyfikacji. Polskie władze zobowiązały się do przedłożenia do czerwca 2006 r. nowelizacji planu restrukturyzacji. Przedstawiły także najważniejsze założenia nowej strategii restrukturyzacji polskiego sektora stoczniowego. Po pierwsze, Stocznia Gdańsk miała zostać jak najszybciej oddzielona od Grupy Stoczni Gdynia. Po drugie, rząd miał zezwolić na wejście prywatnego kapitału do Stoczni Gdańsk i Stoczni Gdynia, w ramach realizacji długoterminowego celu, jakim była całkowita prywatyzacja obu stocznii.

- (105) Dnia 19 kwietnia 2006 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Stoczni Gdynia podjęło decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę do 300 mln PLN. Zarząd został zobowiązany do wyszukania inwestorów zainteresowanych objęciem akcji w podwyższonym kapitale. W związku z tym memorandum informacyjne z maja 2006 r. zostało z dniem 10 maja 2006 r. udostępnione potencjalnym inwestorom, a doradca prywatyzacyjny Stoczni Gdynia zwrócił się bezpośrednio do ok. 80 potencjalnych inwestorów. Stocznia Gdynia otrzymała dwie oferty wstępne na objęcie akcji w podwyższonym kapitale: jedną od ukraińskiego producenta stali Donbas

⁽¹⁶⁾ Protokół posiedzenia Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 2005 r. i 5 grudnia 2005 r. opublikowany na stronie internetowej.

- i drugą od największego klienta stoczni – spółki Ray Car Carriers. Ostatecznie obydwie spółki złożyły w dniu 28 sierpnia 2006 r. wiążące oferty, które były jednak uzależnione od pokrycia i umorzenia długów przez sprzedawcę, tj. państwo. Według harmonogramu przedstawionego przez Polskę (pismo z dnia 26 września 2006 r.) rokowania z obydwojoma oferentami miały zakończyć się do końca października 2006 r., a objęcie nowych akcji miało nastąpić do dnia 15 grudnia 2006 r.
- (106) Komisja otrzymała pierwszy projekt planu restrukturyzacji z 2006 r. w dniu 9 czerwca 2006 r. Po złożeniu wizyty w stoczni i zasięgnięciu opinii konsultanta zewnętrznego służby Komisji wyraziły, w dniu 13 czerwca 2006 r. podczas wizyty w zakładzie, a następnie pisemnie dnia 17 lipca, swe głębokie obawy co do tego projektu, wskazując, że plan restrukturyzacji nie wydaje się wystarczająco szeroko zakrojony, aby zapewnić odzyskanie przez stocznnię długoterminowej rentowności, że nie zapewniono finansowania restrukturyzacji, że brak jest konkretnych perspektyw finansowania restrukturyzacji z zasobów wolnych od pomocy państwa i wreszcie że nie zaproponowano żadnych środków wyrównawczych. Zwracając uwagę na stałe uzależnienie od gwarancji na finansowanie statków udzielanych przez KUKĘ, która jest agencją rządową, Komisja ostrzegła stocznnię i władze Polski, że gwarancje te stanowią pomoc państwa.
- (107) Pomimo tych ostrzeżeń przedłożony przez Polskę we wrześniu 2006 r., z dwumiesięcznym opóźnieniem, plan restrukturyzacji z 2006 r. nie odbiegał zasadniczo od pierwszej wersji. Poniżej przedstawiono te punkty planu restrukturyzacji z 2006 r., które zostały najbardziej skrytykowane przez Komisję.
- (108) Podczas spotkania w dniu 7 grudnia 2006 r., a następnie także w piśmie z dnia 29 stycznia 2007 r. Komisja wyjaśniła polskim władzom, że po wstępnym badaniu plan restrukturyzacji z 2006 r. nie spełnia żadnego z warunków zatwierdzenia pomocy restrukturyzacyjnej na mocy aktualnych wytycznych.
- (109) Podczas tego spotkania polskie władze oświadczyły, że zamierzają ponownie rozpocząć proces prywatyzacji Stoczni Gdynia w drodze otwartej i przejrzystej procedury w celu przyciągnięcia prywatnego inwestora, który miałby objąć pełną kontrolę nad stocznią. Polska stwierdziła, że proces prywatyzacji ma się zakończyć do czerwca 2007 r. W oczekiwaniu na przygotowanie dokumentów prywatyzacyjnych Polska zwróciła się do Komisji o przedstawienie stanowiska w sprawie niezbędnych środków wyrównawczych, jakie należałoby zastosować wobec Stoczni Gdynia, aby móc przekazać właściwe informacje potencjalnym inwestorom.
- (110) W następnych miesiącach Stocznia Gdynia kontynuowała rozmowy z obydwojoma inwestorami, Donbasem i spółką Ray Car Carriers, którzy złożyli oferty w sierpniu 2006 r. Jednocześnie rząd przygotowywał szereg rozmaitych dokumentów prywatyzacyjnych w celu ponownego rozpoczęcia procesu prywatyzacji na wypadek niepowodzenia trwających wówczas rokowań. W maju 2007 r. rząd Polski ogłosił, że rokowania zakończyły się fiaskiem i że proces prywatyzacji zostanie rozpoczęty ponownie. W piśmie z dnia 22 czerwca 2007 r. Polska przedstawiła nowy harmonogram procesu prywatyzacji, z orientacyjną datą jego zakończenia wyznaczoną na grudzień 2007 r., tj. pół roku po pierwotnej dacie zakończenia procesu, do której Polska zobowiązała się w styczniu 2007 r. W swym piśmie z dnia 31 lipca 2007 r. Komisja podkreśliła, że nie jest możliwe dalsze opóźnianie procesu prywatyzacji. Komisja ostrzegła także wówczas Polskę, że w obecnej sytuacji wydaje się, że warunki przywrócenia długoterminowej rentowności stoczni i co najmniej częściowego sfinansowania restrukturyzacji z zasobów wolnych od pomocy państwa nie są spełnione.
- (111) Tymczasem – w następstwie ustaleń komisarz Neelie Kroes i Ministra Gospodarki Piotra Woźniaka z grudnia 2006 r. – Komisja przeprowadziła intensywne dyskusje z władzami Polski i ze Stocznią Gdynia w celu ustalenia niezbędnych środków wyrównawczych. W piśmie z dnia 28 lutego 2007 r. Polska zobowiązała się do zamknięcia doku SD I w Stoczni Gdynia po zrealizowaniu portfela zakontraktowanych zamówień oraz po zakończeniu niezbędnych inwestycji w suchym doku SD II, tj. od stycznia 2010 r.
- (112) W celu zbadania, czy ta propozycja stanowi faktyczny środek wyrównawczy, Komisja poprosiła Stocznnię Gdynia o przekazanie szeregu informacji. Wreszcie w piśmie z dnia 31 lipca 2007 r. służby Komisji poinformowały Polskę, że wstępnie zgadzają się na uznanie zamknięcia suchego doku SD I za wystarczający środek wyrównawczy, pod warunkiem że zamknięcie oznacza zezłomowanie obiektu w taki sposób, aby nieodwracalnie uniemożliwić montaż i wodowanie statków oraz pod warunkiem że zamknięcie doku nastąpi z dniem 1 września 2009 r. bądź wcześniej, jeżeli statek 8185/04 – ostatni statek z portfela zamówień stoczni według stanu na dzień 8 marca 2007 r. – zostanie zwodowany wcześniej. Ponadto w 2009 r. dok SD I mógłby być wykorzystywany wyłącznie do celów montażu dwóch statków, które są obecnie zaplanowane do montażu w tym doku na 2009 r., a których montażu nie można przenieść do doku SD II (gazowce LPG 8185/03 i 8185/04). Poniżej przedstawiono, na jakiej podstawie Komisja doszła do tego wniosku.

- (113) Nowa procedura prywatyzacji oparta na ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji rozpoczęła się w lipcu 2007 r. Dnia 5 lipca 2007 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Stoczni Gdynia przyjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego o 515 mln PLN, przy czym akcje zostałyby objęte przez Skarb Państwa, w przypadku gdyby ta prywatyzacja zakończyła się pomyślnie. Przygotowano memorandum informacyjne z datą 4 lipca 2007 r. Zostało ono udostępnione potencjalnym inwestorom z dniem 10 lipca 2007 r., tj. w dniu opublikowania w prasie krajowej i zagranicznej zaproszenia do składania ofert. Jak opisano w procedurze powyżej, Komisja przekazała uwagi do memorandum informacyjnego, które Polska uwzględniła w sposób zadowalający.
- (114) Odnotowując dalsze opóźnienia w procesie prywatyzacji, Komisja ponagliła Polskę w piśmie z dnia 3 października 2007 r., aby ta bezzwłocznie zakończyła proces prywatyzacji. W piśmie z dnia 23 października 2007 r. Polska poinformowała Komisję, że prywatyzacja nie zostanie ukończona tak jak planowano, tj. do końca 2007 r. Zamiast tego Polska zobowiązała się do rozpoczęcia rokowań z wybranymi inwestorami od stycznia 2008 r. Komisja powtórzyła swoje obawy związane z opóźnieniami w piśmie z dnia 30 listopada 2007 r. i stwierdziła, że oczekuje, iż nowy właściciel Stoczni Gdynia przedstawi pierwszy projekt nowego planu restrukturyzacji do końca lutego 2008 r. W późniejszym czasie przy różnych okazjach Komisja wielokrotnie przypominała o tym żądaniu. Ponadto Komisja często podkreślała znaczenie ścisłego przestrzegania harmonogramu prywatyzacji i zwróciła uwagę, że ponowne rozpoczęcie przez Polskę procesu prywatyzacji nie wydaje się uzasadnione.
- (115) Polska poinformowała Komisję, że o wydanie memorandum informacyjnego Stoczni Gdynia wystąpiło jedenaście spółek, a do dnia 1 października 2007 r. cztery spółki złożyły oferty wstępne. Te cztery spółki zostały dopuszczone do badania *due diligence*. W sumie przed upływem ostatecznego terminu, tj. do dnia 20 grudnia 2007 r., złożono trzy wiążące oferty. Pod koniec stycznia 2008 r. Polska postanowiła rozpocząć rokowania z dwoma inwestorami. W połowie lutego 2008 r. Polska oświadczyła, że proces prywatyzacji Stoczni Gdynia zakończy się do lata 2008 r., tj. rok później w stosunku do terminu, do którego Polska pierwotnie zobowiązała się w styczniu 2007 r.
- (116) Dnia 20 marca 2008 r. jeden z inwestorów, spółka Amber Sp. z o.o. (zwana dalej „spółką Amber”), będąca spółką zależną przedsiębiorstwa Złomrex, polskiej spółki handlowej działającej w sektorze stali, uzyskała wyłączność na prowadzenie rokowań w sprawie prywatyzacji, która później była jeszcze kilkakrotnie przedłużana, aż wreszcie wygasła w dniu 12 maja 2008 r.
- (117) Dnia 29 lutego 2008 r. Polska przekazała Komisji projekt planu restrukturyzacji Stoczni Gdynia przygotowany przez spółkę Amber⁽¹⁷⁾. Ponadto w wiadomości przesłanej pocztą elektroniczną z dnia 9 kwietnia 2008 r. spółka Amber przesłała uaktualnione projekcje finansowe. Komisja zgłosiła uwagi do tego projektu w formie ustnej podczas spotkania służb Komisji z władzami polskimi, przedstawicielami spółki Amber oraz przedstawicielami Stoczni Gdynia, które odbyło się dnia 10 kwietnia 2008 r. w Warszawie, oraz w formie pisemnej w piśmie z dnia 21 kwietnia 2008 r.
- (118) Podczas spotkania z władzami polskimi dnia 12 maja 2008 r. spółka Amber poinformowała o wycofaniu się z procesu prywatyzacji Stoczni Gdynia. Jeszcze tego samego dnia Polska poinformowała o tym fakcie Komisję. W uzasadnieniu swojej decyzji skierowanej do Skarbu Państwa spółka Amber podała, że główną przyczyną jej rezygnacji jest fakt, iż na podstawie dogłębnego badania *due diligence* sytuacji stoczni doszła do wniosku, że stocznia nie osiągnie rentowności nawet po wprowadzeniu środków restrukturyzacji, w tym nawet po przeprowadzeniu ważnych inwestycji.
- (119) W dniu 15 maja 2008 r. władze polskie podjęły decyzję o zamknięciu procesu prywatyzacji w ramach procedury zaproszenia do rokowań z oferentami, których oferty dopuszczono do procedury rozpoczętej w 2007 r.
- (120) W dniu 26 maja 2008 r. Polska poinformowała Komisję, że proces prywatyzacji został ponownie rozpoczęty. W kolejnych raportach dziennych Polska informowała Komisję o działaniach podejmowanych przez władze polskie w celu znalezienia kupca dla Stoczni Gdynia. Polska przekazała Komisji kilka pism, w których potencjalni inwestorzy wyrażali chęć bycia informowanymi o kontynuowanym procesie prywatyzacji i otrzymania memorandum informacyjnego, kiedy będzie gotowe.
- (121) Na spotkaniu w dniu 10 czerwca 2008 r. stało się jasne, że władze polskie prowadzą intensywne rozmowy ze spółką ISD Polska, obecnym właścicielem Stoczni Gdańsk, na temat potencjalnego zakupu Stoczni Gdynia i połączenia obu stoczni. Polska zaproponowała nowe środki wyrównawcze oraz wskazała, że nowy inwestor zażądał dodatkowej pomocy państwa, stawiając to jako warunek udziału w prywatyzacji. Polska poinformowała również Komisję, że spółka ISD Polska przygotowuje wspólny plan restrukturyzacji dla obu stoczni, który

(17) Źródło: Biznesplan Stoczni Gdynia na lata 2008–2012 przygotowany przez spółkę Amber w grudniu 2007 r. i przedłożony Komisji dnia 29 lutego 2008 r., zarejestrowany dnia 3 marca 2008 r.

- ma zostać przekazany Komisji do dnia 26 czerwca 2008 r. zgodnie z nakazem przekazania informacji przyjętym przez Komisję w odniesieniu do sprawy C 18/05 ⁽¹⁸⁾ dotyczącej pomocy państwa.
- (122) Na prośbę władz polskich Komisja poinformowała Polskę oraz ISD Polska na spotkaniu w dniu 10 czerwca 2008 r., a następnie ponownie na spotkaniu w dniu 13 czerwca 2008 r., że pewne warunki brzegowe musiałyby być spełnione, jeśli spółka ISD Polska miałaby kupić Stocznnię Gdynia z zamiarem prowadzenia wspólnej działalności ze Stocznnią Gdańsk. Warunki brzegowe były następujące: spółka ISD Polska musiałaby przedstawić wspólny plan restrukturyzacji dla obu stoczni do dnia 26 czerwca 2008 r., spółka ISD Polska musiałaby zapewnić znaczne finansowanie kosztów restrukturyzacji oraz musiałaby przyjąć rzeczywiste środki wyrównawcze zgodnie z mającymi zastosowanie wytycznymi. Komisja wskazała, że zaproponowany przez spółkę ISD Polska udział własny na pokrycie kosztów restrukturyzacji jest niewystarczający, biorąc pod uwagę wielkość pomocy państwa uzyskanej przez stocznnię w przeszłości oraz wymaganej dodatkowo przez spółkę ISD Polska w związku z prywatyzacją.
- (123) Pismem z dnia 6 czerwca 2008 r. Polska poinformowała Komisję, że rząd przyjął decyzję w dniu 3 czerwca 2008 r. o dokapitalizowaniu Stoczni Gdynia kwotą 515 milionów PLN w celu między innymi pokrycia spodziewanych strat, wynikających z zawartych kontraktów na budowę statków.
- (124) W dniu 26 czerwca 2008 r. Komisja otrzymała projekt planu restrukturyzacji z czerwca 2008 r., opracowany przez spółkę ISD Polska, pt. „Plan restrukturyzacji Nowej Stoczni Gdańsk-Gdynia”, z opisem wspólnej strategii restrukturyzacji Stoczni Gdańsk i Stoczni Gdynia (dalej zwany „wspólnym planem restrukturyzacji (przygotowanym przez spółkę ISD)”). Komisja otrzymała także projekt planu restrukturyzacji z czerwca 2008 r., przygotowany przez Polish Shipbuilding Company zatytułowany „Plan restrukturyzacji Stoczni Gdynia S.A. na lata 2008–2012” (dalej zwany „planem restrukturyzacji przygotowanym przez spółkę PSC”). Obydwa plany opisano w skrócie poniżej.
- (125) Pismem z dnia 14 lipca 2008 r. Polska poinformowała Komisję, że proces prywatyzacji Stoczni Gdynia jest kontynuowany i poprosiła o dodatkowy czas dla potencjalnych inwestorów na ukończenie planu restrukturyzacji. Polska zobowiązała się do przekazania ostatecznego planu restrukturyzacji Stoczni Gdynia najpóźniej do dnia 12 września 2008 r.
- (126) Komisja zgodziła się zaczekać z podjęciem decyzji na przekazanie ostatecznego planu restrukturyzacji.
- (127) W dniu 12 września 2008 r. Polska przekazała ostateczny „Plan restrukturyzacji Nowej Stoczni Gdańsk-Gdynia” z dnia 12 września 2008 r., przygotowany przez spółkę ISD Polska (zwany dalej „wspólnym planem restrukturyzacji z dnia 12 września”), który zasadniczo stanowi aktualizację wspólnego planu restrukturyzacji z dnia 26 czerwca 2008 r.

5. PLAN RESTRUKTURYZACJI Z 2006 R.

- (128) Zgodnie z planem restrukturyzacji z 2006 r. zmiana planu restrukturyzacji z 2004 r. okazała się konieczna z powodu zmiany sytuacji makroekonomicznej, tj. wzrostu wartości złotego względem dolara amerykańskiego (zmiana kursu z 4,1 PLN/USD do 3,0 PLN/USD) oraz wzrostu cen stali z 300 USD/t do 700 USD/t, co miało niekorzystny wpływ na sytuację ekonomiczną stoczni, a także z powodu nieotrzymania pomocy państwa w wystarczającej wysokości, w związku z czym plan restrukturyzacji z 2004 r. nie mógł zostać w pełni zrealizowany.

- (129) Plan restrukturyzacji z 2006 r., przygotowany przez stocznnię we współpracy z Ernst & Young, obejmuje lata 2006–2012. Jednakże większość środków ma zostać wprowadzona w życie do końca roku 2009. Plan restrukturyzacji z 2004 r. obejmował lata 2003–2008.

- (130) W planie restrukturyzacji z 2006 określono następujące cele: efektywne ograniczenie kosztów działalności operacyjnej stoczni, zwiększeni wydajności stoczni oraz zapewnienie rentowności produkcji statków. Aby zrealizować te cele, w pierwszej kolejności stocznia zamierza renegecować już zawarte kontrakty i w ten sposób wyeliminować przewidywane straty na produkcji statków planowanych do oddania w 2006 i 2007 r. Ponadto program redukcji kosztów będzie miał na celu obniżenie kosztów produkcji.

a) *Strategia sprzedaży*

- (131) Planowana strategia sprzedaży przewiduje skupienie się na portfelu statków podstawowych, do których należą kontenerowce i samochodowce. Jednocześnie stocznia planuje utrzymanie swych zdolności produkcyjnych z myślą o ewentualnych atrakcyjnych ofertach z segmentów niszowych.

b) *Restrukturyzacja przemysłowa i operacyjna*

- (132) Najważniejsze środki:

— zwiększenie efektywności dzięki nakładom inwestycyjnym w kwocie 61 mln EUR w latach 2007–2009. Inwestycje mają na celu eliminację wąskich gardeł procesu produkcyjnego (zwłaszcza na etapie prefabrykacji stali) i zwiększenie wydajności produkcji. Dodatkowo planowane są nakłady na systemy informatyczne w kwocie 6,6 mln EUR,

⁽¹⁸⁾ Decyzja Komisji z dnia 23 maja 2008 r. (C(2008) 2277).

- restrukturyzacja zatrudnienia, tj. likwidacja coraz powszechniejszego zatrudniania na umowy na czas określony oraz dążenie do osiągnięcia planowanego poziomu zatrudnienia. Wprowadzenie systemu motywacyjnego. Stocznia planuje również podnieść wynagrodzenia pracowników bezpośredniej produkcji o 10 % w 2006 r. i o 4 % rocznie w latach 2008–2010. Obecnie do najważniejszych problemów stoczni należą wysoki poziom absencji i brak wykwalifikowanych robotników,
- w planie podkreślono znaczenie ochrony stoczni przed ryzykiem walutowym. W tym celu 70 % przychodów stoczni ma zostać zabezpieczonych przed ryzykiem walutowym w latach 2007–2012 za pomocą transakcji walutowych,
- dalsze wydzielanie spółek zależnych (takich jak Zakładowa Służba Ratownicza, Wydział Technicznej Obsługi Urządzeń Dźwignicowych i inne) oraz sprzedaż wybranych składników majątku,
- usprawnienie procesu projektowania (standaryzacja rozwiązań projektowych). Istnieje także możliwość wydzielenia Biura Projektowego – decyzja w tej sprawie miała zapaść w 2007 r.,
- inne środki, np. renegocjacja kontraktów, stosowanie w kontraktach klauzul indeksacyjnych, mających stanowić zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym, system motywacyjny dla pracowników, optymalizacja procesów i sprzedaż majątku finansowego.

c) Środki restrukturyzacji finansowej

- (133) Stocznia powinna przeprowadzić restrukturyzację finansową. Na koniec 2005 r. stan kapitałów własnych stoczni wyniósł –285,4 mln PLN. W latach 2006–2007 zaplanowano poprawę stanu kapitałów własnych stoczni poprzez podwyższenie kapitału zakładowego stoczni o łączną kwotę 1 015 mln PLN: podwyższenie kapitału o 500 mln PLN w 2006 r. miało być sfinansowane przez inwestorów prywatnych, a podwyższenie kapitału o 515 mln PLN w 2007 r. przez inwestora prywatnego lub inwestora publicznego.

d) Wartości docelowe, które mają zostać osiągnięte na koniec restrukturyzacji – przywrócenie długoterminowej rentowności

- (134) Oczekuje się, że na koniec okresu restrukturyzacji w 2009 r. produkcja stoczni osiągnie poziom 298 610 CGT w porównaniu z 279 258 CGT w 2006 r. Liczba zbudowanych statków ulegnie zmianie, z 13 statków w 2006 r. (8 kontenerowców i 5 samochodowców) na 11 statków (5 kontenerowców i 6 samochodowców). Szacuje się, że produkcja będzie w dalszym ciągu rosła do poziomu 324 110 CGT w 2012 r., gdy stocznia zda do użytku 12 statków.
- (135) Średni poziom zatrudnienia ma zostać zmniejszony z 5 208 pracowników w maju 2006 r. do docelowego poziomu zatrudnienia 4 530 pracowników na koniec 2007 r.

- (136) Oczekuje się poprawy produktywności (wskaźnik pracochłonności) z 44,8 roboczogodzin/CGT w 2007 r. do 37,0 roboczogodzin/CGT w 2012 r. Według konsultanta Komisji najbardziej wydajne porównywalne stocznie w Europie osiągają poziom produktywności poniżej 20 roboczogodzin/CGT.

- (137) Oczekuje się wzrostu obrotów z 1,599 mln PLN w 2005 r. do 1,869 mln PLN w 2012 r. Zysk operacyjny ma wzrosnąć z 7,35 mln PLN w 2005 r. i –233,5 mln PLN w 2006 r. do 67,68 mln PLN w 2012 r., przy czym pierwszym rentownym rokiem ma być rok 2009.

e) Analiza wrażliwości

- (138) Plan zawiera analizę wrażliwości w odniesieniu do następujących kwestii:

— wzrost wartości PLN wobec USD o 0,05 i 0,1 PLN rocznie zamiast zakładanego w scenariuszu bazowym stałego kursu PLN/USD na poziomie 3,00,

— utrzymanie produkcji statków na poziomie 10 statków w latach 2009–2010 zamiast zakładanej w scenariuszu bazowym produkcji 11 statków w latach 2009–2010 i 12 statków w latach 2011–2012,

— większy wzrost różnych stawek rozliczeniowych w latach 2008–2012 (stawki wynagrodzeń pracy własnej oraz stawek kooperacji zmiennej i stałej) niż zakładany w scenariuszu bazowym,

— spadek cen statków o 5 % i 10 % w latach 2009–2012,

— wzrost cen materiałów połączony ze wzrostem cen statków od 2007 r.

f) Środki wyrównawcze

- (139) W planie restrukturyzacji z 2006 r. jako środek wyrównawczy zaproponowano ograniczenie produkcji do 340 000 CGT rocznie, zakładając, że techniczne zdolności produkcyjne stoczni wynoszą 540 000 CGT. Jak wyjaśniono szczegółowo poniżej, w lutym 2007 r. Polska zaproponowała nieodwracalne zamknięcie suchego doku SDI. Stocznia dostarczyła dane wskazujące na to, że aktualne techniczne zdolności produkcyjne stoczni wynoszą znacznie poniżej 540 000 CGT. Ostatecznie służby Komisji wyraziły wstępną zgodę na zaproponowane ograniczenie zdolności produkcyjnych, które zastąpiło propozycję środków wyrównawczych ujętą w planie restrukturyzacji z 2006 r.

6. WSPÓLNY PLAN RESTRUKTURYZACJI PRZYGOTOWANY PRZEZ SPÓŁKĘ ISD

- (140) Spółka ISD Polska, będąca właścicielem większościowym Stoczni Gdańsk, przystąpiła do procesu prywatyzacji po wycofaniu się spółki Amber z rundy prywatyzacji rozpoczętej w 2007 r. Jak opisano powyżej, spółka ISD Polska dokonała przeglądu planu restrukturyzacji, przekazanego wcześniej Komisji w dniu 26 czerwca 2008 r., a w dniu 12 września 2008 r. Polska przekazała Komisji uaktualniony plan restrukturyzacji. Poniższy opis wyjaśnia – w stosownych przypadkach – zmiany dokonane we wspólnym planie restrukturyzacji z września.
- (141) Strategia prowadzenia wspólnej działalności, przygotowana przez ISD Polska, opiera się na założeniu wykorzystania efektów synergii w działalności obydwu stoczni oraz połączenia najlepszych składników majątku obydwu zakładów wykorzystywanego na cele produkcyjne⁽¹⁹⁾. Główne magazyny materiałów mają być zlokalizowane w Stoczni Gdynia, gdzie również odbywać się będzie proces prefabrykacji blach i profili. Blachy i profile będą następnie transportowane drogą wodną do Stoczni Gdańsk, gdzie zlokalizowana będzie produkcja sekcji i bloków. Montaż będzie odbywać się w dokach Stoczni Gdynia, a ostateczne prace wykończeniowe prowadzone będą na nabrzeżach w obu stoczniach.
- (142) We wspólnym planie restrukturyzacji przywołano niepowodzenie planu restrukturyzacji z 2006 r., który miał przywrócić rentowność stoczni, oraz wskazano przyczyny obecnych trudności finansowych obydwu stoczni. Wśród nich wymienia się w szczególności nieprzeprowadzenie prywatyzacji stoczni i niepozyskanie w związku z tym środków na podniesienie kapitału stoczni do poziomu pozwalającego na przeprowadzenie restrukturyzacji oraz niewystarczającą pomoc państwa. We wspólnym planie restrukturyzacji wskazano również czynniki makroekonomiczne takie, jak: wzrost wartości złotego względem dolara amerykańskiego, wzrost cen stali, a także czynniki zewnętrzne, do których zaliczono odpływ wykwalifikowanej kadry ze stoczni, niską produktywność oraz zawieranie kontraktów bez niezbędnych zabezpieczeń przed zmianami kursów walut i kosztów materiałowych, w efekcie czego stocznia ponosiła straty.
- (143) Wspólny plan restrukturyzacji ma na celu przywrócenie rentowności obu restrukturyzowanych przedsiębiorstw: Stoczni Gdynia i Stoczni Gdańsk. Niniejsza decyzja dotyczy wprawdzie wyłącznie Stoczni Gdynia, w poniższych opisach i ocenie wspólnego planu restrukturyzacji należy naturalnie uwzględnić istnienie Stoczni Gdańsk, poprzednie próby restrukturyzacji tej stoczni, a także pomoc państwa, jaką spółka ta już otrzymała i jakiej planuje się jej jeszcze udzielić.

⁽¹⁹⁾ Pomoc państwa dla Stoczni Gdańsk jest także przedmiotem formalnego postępowania wyjaśniającego wszczętego decyzją Komisji z dnia 1 czerwca 2005 r. w sprawach dotyczących pomocy państwa C 17/05 i C 18/05 „Pomoc restrukturyzacyjna dla Stoczni Gdynia”, „Pomoc restrukturyzacyjna dla Stoczni Gdańsk” (Dz.U. C. 220 z 8.9.2005, s. 7).

a) **Strategia sprzedaży**

- (144) Ze wspólnego planu restrukturyzacji wynika, że połączone stocznie prowadziłyby dwa rodzaje działalności: produkcję statków oraz produkcję pozastoczniową.
- (145) W zakresie produkcji statków spółka ISD Polska będzie koncentrować się w perspektywie krótkoterminowej na takich segmentach rynku, jak: kontenerowce (małe i średnie, 500–3 000 TEU), drobnicowce ogólnego przeznaczenia („klasyczne” do transportu ładunków suchych, statki wielozadaniowe oraz statki typu *heavy lift*) oraz samochodowce (duże statki wyłącznie do przewozu samochodów o wielkości C6600), a ponadto rozwine działalność w segmencie rynku statków typu *off-shore* (np. statki typu AHTS do holowania platform oraz podnoszenia i rozstawiania kotwic platform, statki do dostarczania zaopatrzenia na platformy wiertnicze oraz statki do transportu personelu platform wiertniczych), która to działalność powinna stać się dominująca w perspektywie średnioterminowej.
- (146) Analiza rynku oparta jest na porównaniu z portfelem produkcji innych stoczni europejskich oraz doświadczeniu połączonych stoczni. W planie zwrócono uwagę na konieczność zdobycia *know-how* niezbędnego do produkcji statków typu *off-shore* oraz podjęcia produkcji w pierwszych latach z udziałem podwykonawców. Wspólny plan restrukturyzacji z września opisuje wcześniejsze doświadczenia Stoczni Gdańsk w budowie kadłubów statków typu *off-shore* i wyjaśnia, że stocznia posiada w swojej księdze zamówień zlecenia na budowę tego typu statków. Plan pokazuje również, że Stocznia Gdańsk podpisała niedawno list intencyjny w sprawie pięcioletniej współpracy z uznanym producentem statków typu *off-shore*, dla którego Stocznia Gdańsk będzie podwykonawcą dostarczającym coraz bardziej kompleksowych kadłubów. Plan przedstawia perspektywę stopniowego przechodzenia od roli podwykonawcy do produkcji w pełni wyposażonych statków typu *off-shore* i słusznie zakłada konieczność stopniowego nabywania umiejętności budowy całkowicie wyposażonych statków i stworzenia sieci dostawców.
- (147) Przewidywany portfel produkcji zakłada początkowo utrzymanie produkcji kontenerowców przy jej stopniowym zmniejszaniu do 2011 r., a następnie zaprzestanie produkcji tych statków. Plan zakłada, że wówczas w skład portfela produkcji wchodzić będą statki typu *off-shore* oraz duże samochodowce C6600. Zgodnie ze wspólnym planem restrukturyzacji z czerwca połączone stocznie miały zawrzeć kontrakty na 13 statków w 2008 r. (3 kontenerowce, 5 statków typu *off-shore* oraz 5 samochodowców), 16 statków w 2009 r. (2 kontenerowce, 8 statków typu *off-shore* oraz 6 samochodowców), 15 statków w 2010 i 2011 r. (1 kontenerowiec, 7 statków typu *off-shore* oraz 7 samochodowców), 17 statków w 2012 r. (10 statków typu *off-shore* oraz 7 samochodowców), 18 statków w 2013 i 2014 r. (14 statków typu *off-shore* oraz 4 samochodowce). We

wspólnym planie restrukturyzacji z września zmieniono plan produkcji: w latach 2009–2011 powinno być budowanych 12–13 statków rocznie (5–7 samochodowców i 6 statków typu *off-shore*, księga zamówień nie zawiera zamówień na kontenerowce po roku 2008 r.)

- (148) Jeśli chodzi o produkcję pozastoczniową, w połączonych stoczniach spółka ISD Polska zamierza rozpocząć produkcję wież wiatrowych oraz konstrukcji stalowych. Plan przewiduje, że produkcja wież wiatrowych rozpocznie się w 2011 r. od poziomu 75 sztuk, po czym wzrośnie do 350 sztuk od 2014 r. (przy zakładanej długości 80 m).
- (149) Plan z czerwca przewidywał produkcję różnego rodzaju konstrukcji stalowych (np. wysięgników, cargów, konstrukcji stalowych dla budownictwa oraz elementów statków), która wzrosła by z 2 174 ton w 2008 r. do 13 500 ton, począwszy od 2011 r. ⁽²⁰⁾.

- (150) Plan restrukturyzacji z września opisuje *know-how* spółki ISD Polska (lub innych spółek należących do grupy Donbas) w dziedzinie konstrukcji stalowych. Przewiduje się przeniesienie niektórych dziedzin produkcji z Huty Częstochowa do połączonych stocznii. Plan przedstawia streszczenie wyników badania rynku, przeprowadzonego przez niezależnego konsultanta (Rolanda Bergera) jako przygotowanie do rozwoju segmentu konstrukcji stalowych w Stoczni Gdańsk po przejęciu części udziałów przez spółkę ISD Polska na początku 2007 r. Według informacji zawartych w planie restrukturyzacji wspomniane badanie przewiduje wzrost w segmencie konstrukcji stalowych w Europie, a w szczególności w Polsce (na przykład w związku z rozwojem infrastruktury przy pomocy środków z funduszy strukturalnych). Badanie to nie zostało przekazane Komisji.
- (151) Plan z września zawiera różne prognozy dotyczące wielkości produkcji konstrukcji stalowych, co przedstawiono w poniższej tabeli 1a.

Tabela 1a

Planowana produkcja konstrukcji stalowych w tonach (wspólny plan restrukturyzacji z września 2008 r.)

Produkty	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wysięgniki	274	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Dźwigi	0	1 100	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Cargi	1 500	6 000	16 000	22 400	36 000	36 000	36 000
Konstrukcje stalowe dla budownictwa	0	1 100	3 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Elementy statków	0	1 000	1 450	5 000	13 000	13 000	13 000
Razem	1 774	11 200	23 950	34 900	56 500	56 500	56 500

b) Restrukturyzacja przemysłowa i operacyjna

- (152) We wspólnym planie restrukturyzacji odnotowano, że stan składników majątku obydwu stocznii wykorzystywanego na cele produkcyjne znacznie się pogorszył i jest na poziomie stocznii europejskich z początku lat 90. Wartość planowanych inwestycji w produkcję stoczniową wynosi 111 mln EUR, a w produkcję pozastoczniową – 193 mln PLN (175 mln PLN w produkcję wież wiatrowych oraz 18 mln PLN w produkcję konstrukcji stalowych).

- (153) Inwestycje w produkcję stoczniową będą realizowane w latach 2009–2011 w dwóch etapach, które będą jednak pokrywać się w czasie. Do najważniejszych inwestycji ⁽²¹⁾ zaliczyć należy inwestycje w cięcie blach, fabrykację paneli płaskich, nowy warsztat fabrykacji rur oraz nową halę obróbki sekcji. Inwestycje te w połączeniu ze zmianami organizacyjnymi powinny zaowocować zwiększeniem produktywności z 45 roboczogodzin/CGT do docelowej wartości 20 roboczogodzin/CGT ⁽²²⁾.

⁽²⁰⁾ Przewidywano wzrost produkcji wysięgników z 474 ton w 2008 r. do 1 700 ton w 2009 r., produkcji cargów z 1 700 ton w 2008 r. do 6 000 ton w 2009 r., produkcji konstrukcji stalowych dla budownictwa z 0 do 3 900 ton w 2011 r., a produkcji elementów statków dla innych producentów z 0 do 1 900 ton w 2011 r.

⁽²¹⁾ Szczegółowy wykaz inwestycji znajduje się we wspólnym planie restrukturyzacji przygotowanym przez spółkę ISD w tabeli 42 na s. 138 oraz na rys. 37 na s. 140.

⁽²²⁾ Rys. 38, s. 141 wspólnego planu restrukturyzacji przygotowanego przez spółkę ISD.

- (154) Główne potrzeby organizacyjne dotyczą następujących obszarów: sprzedaż (kontrakty), zakup materiałów i usług, możliwości projektowe, produkcja, zasoby ludzkie oraz technologie informatyczne.
- (155) Wspólny program restrukturyzacji przewiduje utworzenie Centrum Planistycznego, którego zadaniem byłoby efektywne planowanie produkcji na wszystkich szczeblach organizacyjnych połączonych stoczni. Utworzenie centrum ma wyeliminować niedoskonałości w procesie planowania, planowania harmonogramów, budżetowania i monitorowania procesu produkcji.
- (156) Jeśli chodzi natomiast o zawieranie kontraktów, spółka ISD Polska ma zamiar wprowadzić klauzule indeksacyjne, które zabezpiecząby stocznię przed wzrostem kosztów materiałów i kosztów wynagrodzeń, przenosząc ryzyko na armatora. Stocznia powinna także wprowadzić nowy wzór kontraktu. Do wspólnego planu restrukturyzacji z września dołączono wyciągi z niektórych zawartych kontraktów na budowę statków w celu wykazania, że stocznia jest w stanie negocjować indeksację klauzul zabezpieczających ryzyko wahań cen stali.
- (157) W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym stocznia ma zamiar wdrożyć odpowiednie środki po zidentyfikowaniu kosztów i przychodów generujących ryzyko walutowe oraz zdefiniowaniu dopuszczalnej ekspozycji na to ryzyko. System zarządzania ryzykiem przewidziany we wspólnym planie restrukturyzacji opiera się na czterech zasadniczych elementach: uwzględnieniu ryzyka przy opracowywaniu strategii stoczni (określenie tolerancji na ryzyko, kontrola ryzyka), dostosowaniu struktury organizacyjnej, wykorzystaniu technologii informatycznych oraz zastosowaniu różnych metod ograniczających ryzyko (*hedging* naturalny, klauzule indeksacyjne w kontraktach, zakup produktów finansowych takich jak opcje walutowe oraz transakcje *forward*). Wspólny plan restrukturyzacji bardziej szczegółowo opisuje propozycję polityki zabezpieczeń walutowych. Plan wymienia trzy instrumenty zabezpieczające, które stocznia powinna wykorzystać, zawiera obliczenia dotyczące podatności na ryzyko walutowe księgi zamówień do 2012 r. i na tej podstawie szacuje koszty instrumentów zabezpieczających. Zgodnie z planem restrukturyzacji spółka ISD Polska zwróciła się do szeregu banków, które w celu przygotowania oferty zabezpieczeń zażądały od spółki przedłożenia zadowalającej strategii zabezpieczającej. Według planu taka strategia powinna zostać opracowana w ciągu pierwszych sześciu miesięcy restrukturyzacji.
- (158) W obszarze produkcji celem jest rozwiązanie problemu nieefektywnej logistyki w Stoczni Gdańsk oraz „wąskich gardeł” w Stoczni Gdynia. Plan przewiduje podział zadań między oba zakłady oraz nowy schemat przepływu materiałów.
- (159) W obszarze zakupów oraz zarządzania materiałami głównym celem jest zmniejszenie kosztów. Środki restrukturyzacyjne obejmują np. zakup materiałów metodą wyboru spośród przynajmniej trzech ofert, współpracę w zakresie zakupów z Hutą Częstochowa, zarządzanie zapasami itp.
- (160) W obszarze technologii informatycznych stocznia planuje zatrudnić i przeszkolić wykwalifikowanych pracowników, poszerzyć zakres stosowania technologii informatycznych, którymi dysponuje, oraz przeprowadzić ich modernizację.
- (161) W obszarze zatrudnienia celem jest rozwiązanie problemu wysokiej rotacji i absencji. Spółka ISD Polska zamierza podjąć współpracę z lokalną firmą rekrutacyjną. W ramach działań wewnętrznych plan przewiduje rozbudowę systemów rozwoju kariery, wprowadzenie motywacyjnego systemu wynagradzania (zarządzanie nadgodzinami, oceny pracowników, kontrola absencji oraz system wynagradzania oparty na przedmiocie zadania oraz terminie i jakości realizacji zadania), a także rozwijanie tożsamości przedsiębiorstwa. W planie wspomina się o konieczności redukcji zatrudnienia z obecnych 8 137 pracowników (2 651 osób zatrudnionych w Stoczni Gdańsk, 4 238 osób w Stoczni Gdynia i 1 248 osób w spółkach zależnych Stoczni Gdynia) do poziomu 5 395 pracowników. Zgodnie ze wspólnym planem restrukturyzacji z września zwolnienia zostaną przeprowadzone stopniowo w latach 2009–2012. Zaktualizowany plan zawiera również obliczenia kosztów i rezultatów restrukturyzacji zatrudnienia.
- (162) Ponadto w obszarze działalności projektowej plan przewiduje racjonalizację systemu pracy Biura Projektowego oraz lepsze powiązanie go z procesem produkcji.
- (163) W planie znalazł się także skrócony ogólny opis pożądanego skutków wspomnianych środków w zakresie restrukturyzacji organizacyjnej, które wyrażono w wartościach liczbowych i podsumowano stwierdzeniem, że zwiększenie produktywności, jakie nastąpi w wyniku zastosowania tych środków, wyniesie około 12 roboczogodzin/CGT⁽²³⁾.
- c) Restrukturyzacja finansowa**
- (164) Jeśli chodzi o restrukturyzację finansową, plan przewiduje, że środki pomocy państwa, o których Komisja została poinformowana w trakcie formalnego postępowania wyjaśniającego (zob. część 9 poniżej), zostaną wdrożone. Plan zakłada ponadto dokapitalizowanie stoczni przez państwo kwotą 385 mln PLN na pokrycie zobowiązań publicznoprawnych oraz rozłożenie spłaty

⁽²³⁾ Rys. 38, s. 141 wspólnego planie restrukturyzacji przygotowanego przez spółkę ISD.

niektórych zobowiązań publicznoprawnych (w szczególności wobec ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych) na raty i ich spłatę do 2018 r. (zobowiązania publicznoprawne o wartości nominalnej 418,8 mln PLN) ⁽²⁴⁾, dokapitalizowanie stoczni przez państwo kwotą 250 mln PLN w celu pokrycia strat oczekiwanych w 2008 r., dokapitalizowanie stoczni przez państwo (ARP) kwotą 200 mln PLN na sfinansowanie kapitału obrotowego oraz przejście przez państwo potencjalnych zobowiązań w wysokości 308 mln PLN stanowiących przedmiot toczącego się sporu dotyczącego zaległych zobowiązań podatkowych Stoczni Gdańsk.

- (165) Plan przewiduje sfinansowanie kosztów restrukturyzacji w wysokości ok. 712 mln PLN z przyszłych przepływów środków pieniężnych spółki.

d) Koszty restrukturyzacji i wkład własny

- (166) Wartość kosztów restrukturyzacji poniesionych dotychczas przez Stocznię Gdynia określa się we wspólnym planie restrukturyzacji na 936 702 419 PLN, zaliczając do nich np. koszty inwestycji w wysokości 98 mln PLN oraz restrukturyzacji zadłużenia w kwocie 365 mln PLN ⁽²⁵⁾. Według informacji zawartych we wspólnym planie restrukturyzacji koszty restrukturyzacji Stoczni Gdańsk wynosiły 311 533 500 PLN, wliczając w to np. koszty inwestycji w wysokości 23 mln PLN oraz restrukturyzacji zadłużenia w kwocie 48 mln PLN ⁽²⁶⁾. Wspólny plan restrukturyzacji z września nie zawiera zmian kosztów powstałych w przeszłości, natomiast przewiduje zmianę poziomu przewidywanych kosztów restrukturyzacji połączonych stoczni. Można wymienić następujące koszty: inwestycje – 552 mln PLN, spłata narosłych zobowiązań publicznoprawnych – 892 mln PLN ⁽²⁷⁾, spłata narosłych zobowiązań cywil-

noprawnych – 889 mln PLN, pokrycie strat oczekiwanych w 2008 r. w wysokości 250 mln PLN ⁽²⁸⁾, spłata ewentualnych zobowiązań w wysokości 308 mln PLN stanowiących przedmiot toczącego się sporu dotyczącego zaległych zobowiązań podatkowych Stoczni Gdańsk, koszty rozbiórki zbędnych aktywów produkcyjnych (pochylnie) w wysokości 42,8 mln PLN oraz restrukturyzacja zatrudnienia – 69 mln PLN. Łącznie przewidywane koszty szacuje się na 3 mld PLN.

- (167) Na spotkaniu w dniu 30 września władze polskie zaproponowały, że przy analizie poziomu wkładu własnego na pokrycie kosztów restrukturyzacji nie uwzględniać udzielenie stoczni w przeszłości pomocy, która miała *de facto* charakter operacyjny. Władze polskie zaproponowały, że w celu oszacowania kosztów restrukturyzacyjnych Komisja powinna uznać koszty poniesione dopiero od momentu objęcia przez inwestora kontroli nad stoczną. ISD Polska została głównym właścicielem Stoczni Gdańsk w dniu 28 listopada 2008 r. i władze Polskie uważają, że koszty restrukturyzacyjne poniesione od tego dnia w stoczni Gdańsk wynoszą 62,5 mln PLN. Dla stoczni Gdynia, jako że ISD Polska nie jest jeszcze jej udziałowcem, żadne koszty restrukturyzacyjne poniesione w przeszłości nie powinny być wzięte pod uwagę. W rezultacie koszty restrukturyzacyjne, jakie władze polskie zaproponowały na spotkaniu w dniu 30 września, wynosiłyby 3,065 mld PLN.
- (168) Spółka ISD Polska twierdzi, że wkład własny stoczni oraz jej akcjonariuszy na pokrycie kosztów restrukturyzacji z uwzględnieniem propozycji zawartych we wspólnym planie restrukturyzacji z września przedstawia się w taki sposób, jak przedstawiono w poniższej tabeli 1b.

Tabela 1b

Wkład własny w koszty restrukturyzacji według wspólnego planu restrukturyzacji z września

(PLN)

Rzekomy wkład własny wniesiony w przeszłości		
1.	Zbycie elementów majątku Stoczni Gdynia	3 783 515
2.	Objęcie akcji spółki przez pracowników oraz prywatnych wierzycieli w zamian za wierzytelności	70 740 000
3.	Zbycie majątku finansowego Stoczni Gdynia w okresie od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 24 czerwca 2008 r.	72 797 423
4.	Dzierżawa majątku produkcyjnego – Gdynia	8 335 000

⁽²⁴⁾ Tabela 109 załączona do wspólnego planu restrukturyzacji z września.

⁽²⁵⁾ Tabela 13, s. 243 wspólnego planu restrukturyzacji.

⁽²⁶⁾ Tabela 12, s. 242 wspólnego planu restrukturyzacji.

⁽²⁷⁾ W tym zobowiązania publicznoprawne, które zostaną odroczone i spłacone w ratach.

⁽²⁸⁾ Plan restrukturyzacji z września przewiduje w 2008 r. podwyższenie majątku netto do 250 mln PLN, które zostanie pokryte ze środków przekazanych przez państwo.

5.	Nakłady na inwestycje w latach 2004–2007 – Gdynia	98 044 000
6.	Zakup akcji stoczni przez spółkę ISD	35 875 059
7.	Nakłady na inwestycje w latach 2004-2007 – Gdańsk	22 238 900
8.	Dzierżawa majątku wykorzystywanego na cele produkcyjne – Gdańsk	14 700 000
9.	Pożyczka na restrukturyzację z banku Nord/LB	20 000 000
10.	Pożyczka z ISD	2 000 000

Rzekomy wkład własny, który zostanie wniesiony w przyszłości

11.	Podwyższenie kapitału przez spółkę ISD	305 000 000
12.	Podwyższenie kapitału przez spółkę ISD	100 000 000
13.	Sprzedaż składników majątku	240 000 000
14.	Pożyczka/kredyt na bieżącą działalność	280 000 000
15.	Kredyt inwestycyjny na produkcję pozastoczniową	185 000 000
16.	Kredyt obrotowy na bieżącą produkcję pozastoczniową	45 000 000
17.	Zakup akcji stoczni od ARP (¹)	69 560 400

(¹) Zgodnie umową między ARP i ISD Polska z dnia 31 października 2007 r., zmienioną w dniu 8 lipca 2008 r., ARP posiada opcję sprzedaży (*put-option*) uprawniającą do sprzedaży pozostałych akcji Stoczni Gdańsk nie wcześniej niż w dniu 31 października 2011 r.

(169) Z wyjaśnień dotyczących wspólnego planu restrukturyzacji przekazanych przez Polskę w dniu 7 lipca 2008 r. oraz ze wspólnego planu restrukturyzacji z września wynika, że źródła finansowania zewnętrznego oznaczone numerami 14–16 nie są obecnie znane.

(170) ISD Polska przewiduje uzyskanie pożyczki/kredytu na finansowanie bieżącej działalności w wysokości 280 mln PLN w 2012 r. i uznaje to założenie za realistyczne, zważywszy na rzekomo korzystny stosunek zadłużenia połączonych stoczni do EBIDTA przewidywany w 2012 r.

(171) Jeśli chodzi o pożyczki na produkcję pozastoczniową (produkcja wież wiatrowych; pozycje 15–16), spółka ISD Polska zamierza utworzyć spółkę celową, zależną od połączonych stoczni, która prowadziłaby działalność w zakresie produkcji wież wiatrowych, i uważa, że ta działalność przyciągnie kapitał zewnętrzny. Wspólny plan restrukturyzacji z września zawiera dodatkowe informacje dotyczące pożyczki inwestycyjnej dla projektu wież wiatrowych (pozycja 15). Przedstawiono streszczenie projektu wież wiatrowych, który miał być przedstawiony do rozpatrzenia różnym bankom. Do planu restrukturyzacji dołączono również pismo Kredyt Banku (KBC) z dnia 4 sierpnia 2008 r. i Fortis Banku z dnia 4 września 2008 r., wyrażające zainteresowanie tym

projektem. Według Fortis Bank powszechnie znany jest fakt, że interesuje się on projektami z zakresu energii odnawialnych. W związku z tym Fortis Bank stwierdza, że projekt ISD w dziedzinie wież wiatrowych „wydaje się bardzo interesujący”, oraz konkluduje, że jest zainteresowany dalszymi rozmowami na temat kwestii szczegółowych. Kredyt Bank potwierdza swoje zainteresowanie finansowaniem projektów z zakresu energii odnawialnych. Bank wymienia dalej analizy, które należy przeprowadzić zanim rozpatrzy wniosek kredytowy, takie jak: ocena planu operacyjnego i modelu finansowego opartego na realnych i zgodnych z zasadami rynkowymi założeniach, ocena rentowności projektu i jego uzależnienie od takich czynników, jak ceny materiałów i kurs walutowy, ocena zawartych kontraktów na dostawy, wyniki trwających procedur administracyjnych dotyczących sytuacji prawnej nieruchomości, na których ma być realizowany projekt.

(172) Pismem z dnia 8 lipca 2008 r. Polska przekazała wykaz składników majątku finansowego i produkcyjnego, które spółka ISD Polska zamierza zbyć, aby uzyskać przychody w kwocie 189 mln PLN. Wspólny plan restrukturyzacji z września koryguje tę liczbę do 240 mln PLN. Różnica jest związana przede wszystkim z oceną głównego elementu transakcji zbycia – sprzedażą gruntów, na których obecnie znajdują się trzy pochylnie Stoczni

Gdańsk. Podczas gdy plan restrukturyzacji z czerwca przewidywał szacowane dochody netto z tej sprzedaży (cena sprzedaży minus koszty przygotowania nieruchomości do sprzedaży), plan z września przewiduje wartość nominalną dochodów ze sprzedaży i włącza koszty przygotowania nieruchomości do sprzedaży do kosztów restrukturyzacji. Ponadto do planu z września dołączono niezależną wycenę nieruchomości. Wycena ta nie zawiera aktualnej ceny rynkowej nieruchomości, lecz podaje wartość szacunkową, jaką nieruchomość ta miałaby dla inwestora, który kupiłby ją na cele rozwojowe (budowa apartamentowców, budynków administracyjno-biurowych).

(173) Polska wyjaśniła, że właścicielem gruntów, na których znajdują się pochylnie Stoczni Gdańsk, oraz gruntów do nich przylegających jest obecnie spółka Synergia 99. Stocznia Gdynia jest jednym z udziałowców spółki Synergia 99 i zgodnie z umową udziałowców jest uprawniona, w razie likwidacji tej spółki, do nabycia pochylni oraz związanych z nimi gruntów. Według informacji przekazanych przez Polskę podział składników majątku spółki Synergia 99 między udziałowców zależy od postępów w toczącym się obecnie postępowaniu administracyjnym dotyczącym wyznaczenia granic portu Gdańsk.

(174) We wspólnym planie restrukturyzacji z września wyjaśniono, że trwające procedury administracyjne nie dotyczą działki przylegającej do pochylni, oraz dołączono potwierdzenie spółki Synergia 99 z dnia 28 sierpnia 2008 r., że złożyła ona wniosek do odpowiednich władz o wydzielenie z nieruchomości, na której znajduje się port, terenu, na którym znajdują się pochylnie.

(175) We wspólnym planie restrukturyzacji z września wyjaśniono również warunki likwidacji spółki Synergia 99, uzgodnione przez jej udziałowców. Likwidacja odbędzie się w dwóch etapach: najpierw Synergia 99 zostanie podzielona na dwa podmioty, które przejmą określone aktywa spółki Synergia 99, a następnie Stocznia Gdynia stanie się wyłącznym właścicielem podmiotu posiadającego działkę, na której znajdują się pochylnie. Zgodnie z planem pierwszy etap likwidacji ma zostać przeprowadzony na zebraniu udziałowców Synergii 99 w dniu 15 października 2008 r. Planowany podział jest jednak uzależniony od zmiany granic portu. Porozumienie udziałowców spółki Synergia 99 dotyczące warunków likwidacji spółki jest ograniczone czasowo.

(176) Bilans Stoczni Gdynia ocenia udział Stoczni w spółce Synergia 99 na kwotę 40 mln PLN. Według informacji

zawartych we wspólnym planie restrukturyzacji z września⁽²⁹⁾ zarząd spółki Synergia 99 w celu zawarcia przez udziałowców porozumienia dotyczącego warunków podziału aktywów w przypadku likwidacji spółki Synergia 99 wydał w sierpniu 2007 r. potwierdzenie, że wartość nominalna aktywów tej spółki wynosi [...] (*) mln PLN, co zdaniem zarządu odzwierciedla ich wartość rynkową. Niezależna opinia przekazana udziałowcom przez zarząd w tym samym czasie potwierdza, że wartość rynkowa gruntu, na którym znajdują się pochylnie, wynosi [...] mln PLN.

e) Prognozy finansowe

(177) Wspólny plan restrukturyzacji z września zawiera zmienne prognozy finansowe. Prognozy finansowe oparte są na określonych założeniach co do inflacji, stopy procentowej WIBOR 3m, kursu USD/PLN oraz kosztów materiałowych, opartych z kolei na szacunkach ekspertów zewnętrznych. Przyjęty w czerwcu kurs PLN/USD wynosił 2,254 na 2008 r. oraz 2,32 na 2009 r., natomiast w planie restrukturyzacji z września w oparciu o raport zewnętrzny⁽³⁰⁾ przyjęto kurs PLN/USD na poziomie 2,32 na cały okres trwania restrukturyzacji. Przyjęta w czerwcu cena stali na w 2008 r. wynosi 1 381 USD/t, po czym zakłada się jej spadek do 1 211 USD/t w 2011 r. i ponowny wzrost do 1 359 USD/t w 2014 r. Plan restrukturyzacji z września zakłada wyższe ceny stali (1 539 USD/t w 2009 r., 1 350 USD/t w 2011 r. i 1 516 USD/t w 2014 r.). Wspólny plan restrukturyzacji z czerwca zakładał wzrost wynagrodzeń kształtujący się w sposób następujący: 7,6 % w 2009 r., 7 % w 2010 r., 6 % w 2011 r. oraz około 5 % po 2012 r. Plan restrukturyzacji z września przewiduje niższe tempo wzrostu: 5,8 % w 2009 r., 5 % w 2010 r., 4 % w 2011 i 2012 r. i 3 % po 2012 r.⁽³¹⁾ Plan restrukturyzacji z czerwca przewidywał inflację mniej więcej na poziomie 2,2 %. Plan restrukturyzacji z września zakłada wyższą inflację, począwszy od 3,4 % w 2009 r.⁽³²⁾, i dalszy stopniowy spadek⁽³³⁾ (do poziomu 2,5–2,6 % po 2012 r.).

(178) Główną zmianą w prognozach finansowych przyjętych w planie restrukturyzacji z września w porównaniu z planem z czerwca jest różnica w zakładanych dochodach ze sprzedaży statków oraz z działalności niezwiązanej z budową statków. Plan z września przewiduje w szczególności znacznie wyższe ceny na samochodowce – jeden z dwóch głównych produktów stoczni; ta zmiana założeń ma znaczny wpływ na rachunek zysków i strat.

⁽²⁹⁾ Załącznik 56 do wspólnego planu restrukturyzacji z września.

(*) Niektóre części niniejszego tekstu zostały ukryte, by nie ujawniać informacji poufnych. Części te zostały oznakowane za pomocą wielokropków w nawiasach kwadratowych.

⁽³⁰⁾ Na podstawie Goldman Sachs, The global FX monthly analysis z czerwca 2008 r.

⁽³¹⁾ Global insight.

⁽³²⁾ Komisja Europejska, prognoza gospodarcza, wiosna 2008 r.

⁽³³⁾ Global insight.

(179) Prognoza skonsolidowanego rachunku zysków i strat dla działalności stoczniowej i działalności niezwiązanej z budową statków, przedstawiona w planie restrukturyzacji z września, wskazuje dodatnie marże zysku, począwszy od 2009 r., które mają wynieść 4,1 % w 2009 r., 3,1 % w 2010 r., 7,4 % w 2011 r. oraz 6,4 % na koniec okresu restrukturyzacji w 2012 r. Marże zysku spadną do 4,3 % w 2014 r. (pogorszenie koniunktury na rynku), a następnie stopniowo będą wzrastać do 7,7 % w 2017 r.

(180) Wspólny plan restrukturyzacji z czerwca zawierał skróconą wersję analizy wrażliwości, za pomocą której zbadano wpływ pewnych zmian w obrębie głównych założeń stanowiących podstawę prognoz na wartość wskaźnika EBITDA w ujęciu 10-letnim oraz skumulowane 10-letnie zyski. Analizie poddano w szczególności dalszy wzrost wartości złotego o 5 groszy oraz dalszy wzrost cen stali i wynagrodzeń o 5 %. Wspólny plan restrukturyzacji z września zawiera nową i bardziej szczegółową analizę wrażliwości, przedstawiającą w szczególności skutki wzrostu wartości złotego do dolara o 5 %. W planie z września przyjęto, że Polska wprowadzi euro w 2013 r. i od tego momentu zmiany kursu walutowego PLN/USD nie będą miały wpływu na działalność stoczni. Nowa analiza wrażliwości pokazuje skutki spadku wartości dolara do euro o 5 % w latach 2013–2017 (tj. po zakładanym wprowadzeniu w Polsce euro).

(181) Prognozy finansowe zawarte w planie restrukturyzacji z czerwca wskazywały, że niedyskontowany okres zwrotu (bez uwzględnienia zmiany wartości pieniądza w czasie) zostanie osiągnięty dopiero w 11. roku działalności, tj. w 2019 r. Rachunek ten uwzględniał wyłącznie ekspozycję finansową inwestora (440 mln PLN), co oznacza, że skumulowane przepływy środków pieniężnych za analizowany okres są porównywane tylko ze środkami na dokapitalizowanie od inwestora, przy czym pomija się fakt, że najpierw państwo ma znacznie dokapitalizować stocznię. Plan zakłada, że koszty restrukturyzacji w wysokości około 712 mln PLN zostaną pokryte z przyszłych przepływów środków pieniężnych spółki.

(182) Plan restrukturyzacji z września zawiera zdyskontowane obliczenia okresu zwrotu, który wynosi 10 lat. Plan ten zakłada również, że duża część kosztów restrukturyzacji (712 mln PLN⁽³⁴⁾) zostanie pokryta z przyszłych przepływów środków pieniężnych.

7. PLAN RESTRUKTURYZACJI PRZYGOTOWANY PRZEZ PSC

(183) Spółka PSC została utworzona w Polsce w 2007 r., a jej zadaniem było nabycie Stoczni Gdynia. Spółka należy do

⁽³⁴⁾ Na przykład narosłe do 2008 r. zobowiązania publicznoprawne w wysokości 400 mln PLN zostaną spłacone z dodatkowego przepływu środków pieniężnych wygenerowanego w latach 2012–2018.

dwóch innych spółek: Marine Co oraz Maritim Shipyard, kontrolowanych przez polskiego przedsiębiorcę Janusza Barana. Dwie wyżej wspomniane spółki prowadzą działalność od lat 90. na terenie Gdyni, Gdańska i Szczecina, zajmując się produkcją statków i łodzi; spółki te współpracują w charakterze poddostawcy z większymi stoczniami, głównie z terenów Niemiec, Norwegii, Niderlandów, Francji, wytwarzając bloki oraz sekcje i świadcząc usługi. Cała grupa zatrudnia 1 500 osób.

a) Strategia sprzedaży

(184) Jeśli chodzi o strategię rynkową, plan zakłada, z jednej strony, skoncentrowanie się na produkcji kontenerowców, samochodowców i gazowców, a z drugiej strony – produkcję do 10 statków do obsługi platform wiertniczych rocznie. Ponadto plan zakłada, że stocznia w przyszłości produkowałaby 12 statków rocznie, przy czym taka byłaby zdolność produkcyjna stoczni po zamknięciu małego doku. Z drugiej strony, przy opisie przyszłej produkcji przyjęto założenie wzrostu liczby produkowanych statków z 6 w 2008 r. do 12 w 2009 r., 17 w 2010 r. aż do 21 statków w 2012 r. Poza tym przedłożony model finansowy, na podstawie którego rzekomo przygotowano prognozy finansowe, zakłada również wzrost produkcji do 21 statków w 2012 r.

(185) Oprócz tego plan przewiduje dywersyfikację działalności stoczni oraz wybudowanie terminala kontenerowego na obecnym terenie stoczni. W planie wskazano, że po ograniczeniu zdolności produkcyjnych stoczni dysponowałaby niewykorzystanym terenem wzdłuż linii nabrzeżowej, na którym można byłoby zbudować terminal kontenerowy o zdolności przeładunkowej 150 000 TEU rocznie.

b) Restrukturyzacja przemysłowa i operacyjna

(186) Główne zaproponowane środki restrukturyzacyjne obejmują restrukturyzację przemysłową poprzez wdrożenie planu inwestycyjnego mającego na celu zwiększenie produktywności, zmniejszenie kosztów oraz skrócenie cyklu produkcyjnego. Koszty planu inwestycji w produkcję statków szacuje się na 80 625 000 EUR. Ponadto przewiduje się inwestycje w kwocie 50 mln PLN (ok. 15 mln EUR) w budowę terminala kontenerowego. W związku z tym łączne koszty inwestycji wyniosłyby 95,6 mln EUR. Z innej części planu restrukturyzacji wynika natomiast, że łączna wartość inwestycji szacowana jest na poziomie 131 mln EUR (443 mln PLN). W planie nie wyjaśniono, z czego wynika różnica pomiędzy tymi dwiema wartościami. W planie stwierdza się, że wdrożenie tych środków powinno doprowadzić do ograniczenia kosztów o 25 % w przeliczeniu na statek w okresie pięcioletnim.

- (187) Ponadto plan przewiduje wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego do zarządzania we wszystkich dziedzinach działalności stoczni: od projektowania, poprzez dostawy, zapasy, obróbkę stali, planowanie i monitorowanie produkcji po księgowość.
- (188) W zakresie zatrudnienia plan przewiduje utrzymanie zatrudnienia na obecnym poziomie lub jego ograniczenie o 650 osób. Z planu nie wynika, jakie czynniki miałyby mieć wpływ na wybór któregoś z tych rozwiązań. Plan przewiduje wdrożenie motywacyjnego systemu wynagrodzenia.
- (189) Jeśli chodzi natomiast o główne problemy stoczni, tj. kwestię ekspozycji stoczni na ryzyko walutowe oraz wzrost cen stali, w planie proponuje się wprowadzenie systemu klauzul indeksacyjnych w umowach oraz *hedgingu* naturalnego (ponoszenie kosztów w walucie przychodów).
- (190) Plan zakłada również, że finansowanie budowy statków zapewni gwarancje na zaliczki, udzielane przez KUKĘ przy zastosowaniu korzystnych stawek w porównaniu ze stawkami stosowanymi w normalnym przypadku przez KUKĘ wobec przedsiębiorców w dobrej kondycji, oraz pożyczki pomostowe gwarantowane przez Skarb Państwa.

c) *Restrukturyzacja finansowa*

- (191) W odniesieniu do restrukturyzacji finansowej plan zakłada renowację obowiązujących kontraktów w celu ograniczenia spodziewanych strat. Według informacji zawartych w planie restrukturyzacja powinna doprowadzić do podwyższenia cen o 30 % (do poziomu cen stosowanych na rynku) i zagwarantować dodatkowe przychody w wysokości 100 mln USD.
- (192) Wdrożenie planu jest uzależnione od udzielenia przez państwo dodatkowej pomocy w postaci środków na dokapitalizowanie stoczni w wysokości 515 mln PLN, umorzenia i odroczenia terminów spłaty zobowiązań publicznoprawnych o łącznej wartości 497 mln PLN, a także uregulowania ewentualnych innych narosłych i potencjalnych zobowiązań stoczni (np. pokrycia strat mogących powstać w przyszłości w związku z realizacją obecnych kontraktów lub toczącymi się sporami sądowymi). Ponadto inwestor domaga się od państwa zagwarantowania, że KUKĘ będzie udzielać gwarancji na produkcję w okresie restrukturyzacji przy zastosowaniu korzystnej stawki w porównaniu ze stawkami stosowanymi w normalnym przypadku przez KUKĘ w odniesieniu do przedsiębiorców znajdujących się w dobrej kondycji, a także gwarancji Skarbu Państwa na sfinansowanie bieżącej działalności na kwotę 297 mln PLN.

d) *Wkład własny*

- (193) Jeśli chodzi o wkład własny, plan zakłada dokapitalizowanie stoczni przez inwestora kwotą 500 mln PLN,

która byłaby przeznaczona na sfinansowanie inwestycji i pokrycie przewidywanych strat w związku z realizacją obecnych kontraktów stoczni. Ponadto w planie sugeruje się, że przychody z planowanej sprzedaży składników majątku stoczni w kwocie 50 mln EUR oraz przychody ze sprzedaży majątku, która miała miejsce po akcesji (124,5 mln PLN), również stanowią wkład własny w finansowanie procesu restrukturyzacji. Na tej podstawie można by twierdzić, że wartość wkładu własnego wzrasta do 675 mln PLN. W planie restrukturyzacji inwestor deklaruje jednak wkład własny tylko w kwocie 475 mln PLN.

e) *Prognozy finansowe*

- (194) Prognozy finansowe przewidują stabilny kurs walutowy na poziomie 3,46 PLN/EUR oraz 2,2 PLN/USD. Prognozy oparte są na założeniu wzrostu liczby budowanych statków do 21 sztuk w 2012 r. i wskazują, że inwestor w rzeczywistości zamierza rozwinąć produkcję statków przez stocznię: przewidywana sprzedaż w 2008 r. ma wynieść 1,2 mld PLN, po czym zakłada się jej stały wzrost do poziomu 2,6 mld PLN w 2012 r. (wzrost o 116 % w porównaniu ze sprzedażą w 2008 r.)

8. ŚRODKI WYRÓWNAWCZE

- (195) We współpracy ze swoim konsultantem zewnętrznym oraz ze stoczną Komisja przyjęła następującą metodykę oceny obniżenia zdolności produkcyjnych, które Polska zgłosiła jako środek wyrównawczy.
- (196) Aby środki wyrównawcze spełniały swoją rolę, należy ograniczyć zdolności produkcyjne do takiego stopnia, aby zagwarantować, że przyszłe zdolności produkcyjne stoczni po restrukturyzacji będą mniejsze niż obecnie.
- (197) W pierwszej kolejności Komisja oceniła aktualne techniczne zdolności produkcyjne stoczni i stwierdziła, że montaż statków w dokach stanowi jedno z wąskich gardeł procesu produkcyjnego w stoczni, którego nie da się w łatwy sposób wyeliminować rozkooperowaniem produkcji (*outsourcing*). Zgodnie z metodyką przyjętą przez Komisję, która nie została podważona ani przez polskie władze, ani przez stocznię, zdolność produkcyjną oblicza się na podstawie czasu trwania montażu w doku oraz podstawowego portfela statków (jako że statki mogą mieć różną wartość CGT, mimo że ich montaż może zajmować tyle samo czasu).
- (198) Przy określaniu obecnych zdolności produkcyjnych uwzględnia się czas, który jest faktycznie potrzebny na zmontowanie (danego typu) statku w doku. Czas ten powinien odzwierciedlać wszystkie aktualne słabości procesu produkcyjnego, tj. niską produktywność, wąskie gardła, przestarzałość urządzeń, niewydajny proces produkcji oraz problemy związane z siłą roboczą. Jedynym czynnikiem, o który można skorygować czas

trwania montażu, są ograniczenia finansowe, z jakimi zmaga się stocznia z powodu swej trudnej sytuacji finansowej. Nieregularny dostęp lub brak dostępu do kapitału obrotowego może poważnie zakłócić proces produkcyjny. Ponieważ czynnik ten ma charakter zewnętrzny, tzn. jest właściwy dla wszystkich przedsiębiorstw doświadczających trudności finansowych i nie jest związany z brakiem wydajności danego przedsiębiorstwa, Komisja uznała, że faktyczną produktywność stoczni można skorygować, przyjmując założenie sprawnego dostępu do kapitału obrotowego.

(199) Przy szacunkowym określaniu przyszłych zdolności produkcyjnych stoczni bierze się pod uwagę czas, który prawdopodobnie będzie potrzebny do zmontowania (danego typu) statku w doku, przy założeniu, że produktywność stoczni jest zbliżona do wzorcowego poziomu wyznaczonego przez inne konkurencyjne stocznie europejskie. Innymi słowy, należy wziąć pod uwagę skutki niezbędnej modernizacji urządzeń oraz wprowadzenia optymalnych warunków pracy (organizacja, dostawy, siła robocza).

(200) Modernizacja jest nieunikniona, jeśli stocznia chce odzyskać długoterminową rentowność. Związane z tym zwiększenie produktywności pozwoli stoczni z jednej strony ograniczyć nakłady, a z drugiej – przyspieszyć produkcję. W związku z tym, że rozmaite aspekty produkcji ulegną poprawie, zdolność produkcyjna, rozumiana jako zdolność do zbudowania określonej liczby statków, również wzrośnie. Dlatego warto zauważyć, że zamknięcie niektórych obiektów, tak jak zaproponowane zamknięcie suchego doku SD I w Stoczni Gdynia, może zostać całkowicie zrekompensowane wzrostem zdolności produkcyjnych wynikających z potencjału drugiego doku. Jeśli środki wyrównawcze nadal mają spełniać swoją rolę, zdolności produkcyjne należy ograniczyć na tyle, aby na koniec restrukturyzacji, tj. po dokonaniu inwestycji oraz zwiększeniu produktywności, zdolności produkcyjne stoczni były mniejsze niż obecnie. Tylko w ten sposób możliwe jest pogodzenie dwóch celów: osiągnięcia długoterminowej rentowności, które wymaga zwiększenia produktywności, oraz ograniczenia do minimum zakłócenia konkurencji.

(201) Dla zachowania spójności metody obliczania aktualnych i przyszłych zdolności produkcyjnych należy użyć tego samego asortymentu produktów, tj. tych samych typów statków. Ewentualnie w zastępstwie można posłużyć się „średnim statkiem” (tj. uśrednioną wartością CGT, przyjętą na podstawie portfela zamówień stoczni).

(202) Początkowo Stocznia Gdynia twierdziła, że jej techniczne zdolności produkcyjne wynoszą 540 000 CGT. Po objaś-

nieniu i uzgodnieniu przez służby Komisji oraz Stocznice Gdynia powyżej opisaną metodą Stocznia Gdynia stwierdziła, że założenia techniczne do celów obliczenia aktualnych zdolności produkcyjnych, w sytuacji gdy stocznia nie posiada ograniczeń finansowych, są takie, że produkcja w doku odbywa się w cyklach trzymiesięcznych, z równoczesnym montażem do trzech statków znajdujących się na różnych etapach wykończenia (częściowe zastosowanie metody semi-tandem w dużym doku SD II), co oznacza zbudowanie do 14 statków rocznie. Przyjęty w założeniu asortyment był typowy dla stoczni, co znalazło potwierdzenie w portfelu zamówień i strategii sprzedaży przedstawionej w planie restrukturyzacji z 2006 r. Przy średniej wartości CGT na poziomie 27 000 CGT dla jednego statku aktualne zdolności produkcyjne stoczni bez ograniczeń finansowych oceniono na 378 000 CGT.

(203) W celu zbadania wpływu istniejących ograniczeń finansowych na proces produkcyjny (tj. o ile tygodni/miesięcy cykl produkcyjny został wydłużony ze względu na opóźnienia w dostawach wyłącznie z powodu braku kapitału obrotowego) oraz w celu sprawdzenia, czy znaczenie takich ograniczeń nie jest niedoceniane bądź też przeceniane, Komisja porównała tę liczbę z najlepszym wynikiem osiągniętym w ostatnich latach (12 statków o łącznej pojemności 272 000 CGT w 2002 r.). Po pierwsze, Komisja zwróciła uwagę, że częściowo różnica pomiędzy najlepszym wynikiem z 2002 r. a aktualnymi technicznymi zdolnościami produkcyjnymi wynika z różnic w portfelu zamówień. Teraz stocznia produkowała statki o większej wartości CGT. Gdyby w 2002 r. stocznia produkowała statki o średniej wartości CGT na poziomie 27 000 CGT, wynik jej produkcji wyniósłby 324 000 CGT. Pozostałą różnicę można przypisać wpływowi ograniczeń finansowych na proces produkcyjny i odpowiada ona mniej więcej dwóm statkom o średniej wartości CGT, tj. na poziomie 14 %, które to założenie Komisja uznała za uzasadnione.

(204) Jeśli chodzi o przyszłe zdolności produkcyjne stoczni, zakładając eksploatację obydwu doków, stocznia wyjaśniła, że większy dok SD II można wykorzystać do produkcji metodą jednoczesną oraz metodą semi-tandem, co daje możliwość jednoczesnej budowy do czterech kadłubów na różnych etapach wykończenia. W ten sposób stocznia byłaby w stanie zbudować 18 statków, przy założeniu 3-miesięcznego cyklu produkcji w doku⁽³⁵⁾. Przyjmując średnią wartość CGT dla jednego statku na poziomie 27 000 CGT, przyszłe zdolności produkcyjne stoczni z dwoma dokami w eksploatacji wyniosłyby 486 000 CGT. Przyszłe zdolności produkcyjne stoczni po zamknięciu mniejszego doku SD I wyniosłyby 12 statków, tj. 324 000 CGT, zakładając, że średnia wartość CGT dla jednego statku wynosi 27 000 CGT.

⁽³⁵⁾ Stocznia potwierdziła, że czas trwania cyklu produkcyjnego w doku nie ulegnie zasadniczej zmianie, jako że najprawdopodobniej inwestycje przyniosą redukcję kosztów, a nie skrócenie cyklu produkcji.

- (205) Na podstawie tych danych Komisja uznała, że ograniczenie zdolności produkcyjnych stoczni po zamknięciu mniejszego doku SD I wyniosłoby ok. 14 %. Biorąc pod uwagę fakt, że stocznia dysponowałaby wówczas tylko jednym obiektem do wodowania statków – suchym dokiem SD II – oraz fakt, że stocznia wykazała na podstawie szczegółowej i wiarygodnej analizy prognozy rentowności, że jakiegokolwiek zmniejszenie zdolności produkcyjnych w suchym doku SD II, oprócz zamknięcia suchego doku SD I, zagroziłoby długoterminowej rentowności stoczni, służby Komisji wstępnie stwierdziły, że zaproponowane przez Polskę zamknięcie suchego doku SD I stanowiłoby wystarczający środek wyrównawczy.
- (206) We wspólnym planie restrukturyzacji przygotowanym przez spółkę ISD Polska zaproponowano alternatywne środki wyrównawcze ze względu na przyjętą strategię rozwoju działalności. W kontekście postępowania w sprawie pomocy państwa udzielonej Stoczni Gdańsk i Stoczni Gdynia plan przewiduje następujące środki wyrównawcze: zamknięcie trzech pochylni w Stoczni Gdańsk do dnia 31 grudnia 2008 r. w takim zakresie, w jakim przeniesienie produkcji w toku ze Stoczni Gdańsk do małego doku w Stoczni Gdynia jest możliwe, zważywszy na przeszkody techniczne, organizacyjne i prawne. Na spotkaniu w dniu 8 lipca 2008 r. spółka ISD Polska wyjaśniła, że jej zdaniem prace adaptacyjne prowadzone w małym suchym doku w Gdyni mogą nie pozwolić na zamknięcie pochylni przed drugim półroczem 2009 r. Wspólny plan restrukturyzacji rzeczywiście proponuje przesunięcie zamknięcia dwóch pochylni na czerwiec 2009 r. oraz trzeciej pochylni na październik 2009 r. ⁽³⁶⁾. Ponadto zdolności produkcyjne stoczni będą ograniczone do 400 000 CGT rocznie przez 10 lat od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, tj. do 2014 r.
- (207) Na spotkaniu dnia 30 września ISD Polska poinformowała Komisję, że jako dodatkowy środek wyrównawczy może obniżyć poziom produkcji do 360 000 CGT rocznie na okres 10 lat od momentu zamknięcia pochylni. Dodatkowo ISD Polska zapowiedziała, że może zamknąć pochylnie wcześniej, niż było to zaplanowane w planie restrukturyzacyjnym z dnia 12 września, tzn. może zamknąć pochylnie B3 i B5 do końca kwietnia 2009 r. i pochylnie B1 do końca sierpnia 2009 r.
- (208) Plan restrukturyzacji przygotowany przez spółkę PSC przewiduje sprzedaż mniejszego doku na początku 2009 r. Przewidywane przychody z tej transakcji w wysokości 170 mln PLN powinny zasilić kapitał obrotowy stoczni.
9. POMOC PAŃSTWA UDZIELONA STOCZNI GDYNIA (SYTUACJA NA CZERWIEC 2008 R.)
- (209) Według informacji przekazanych przez Polskę Stocznia Gdynia otrzymała od dnia 1 maja 2004 r. pomoc państwa, której wykaz znajduje się w tabelach 1–4.
- (210) W tabeli 1 przedstawiono środki pomocy udzielone w okresie od dnia 1 maja 2004 r., daty wejścia Polski do UE, do dnia 30 czerwca 2007 r. Polska zgłosiła te środki w piśmie z dnia 13 lipca 2007 r. Wykaz ten zawiera niektóre środki opisane w części B załącznika I do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.
- (211) Polska przedstawiła dodatkowe wyjaśnienia dotyczące restrukturyzacji należności zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a. Wyjaśniła również, że stocznia przeniosła na Operatora ⁽³⁷⁾ składniki majątku o wartości co najmniej 45 % wartości przeniesionych zobowiązań ⁽³⁸⁾. W opinii Polski element pomocy wynosi zatem 55 % nominalnej wartości zobowiązań przeniesionych na Operatora. W tabeli 1 poniżej przedstawiono tę wartość nominalną.
- (212) Pożyczki objęte gwarancjami Skarbu Państwa, które zostały wymienione w tabeli 1, zostały udzielone w oparciu o stopę procentową LIBOR 1M + 100 punktów bazowych, przy czym w momencie udzielania gwarancji władze Polski oceniły ryzyko niewypięnienia zobowiązań na 60–70 %. Udzielone gwarancje Skarbu Państwa zostały zabezpieczone wystawionym przez stocznnię wekslem *in blanco* oraz aktem notarialnym, w którym stocznia wyraża zgodę na egzekucję ze swojego majątku do kwoty odpowiadającej 120 % wartości gwarancji. Skarb Państwa ustalił stawkę gwarancyjną na poziomie 0,4 % gwarantowanej kwoty.
- (213) W tabeli 1 przedstawiono również pożyczki udzielone przez Korporację Polskie Stocznie („KPS”), przeznaczone na sfinansowanie potrzeb stoczni w zakresie kapitału obrotowego. W pismach z dnia 11 lipca 2007 r. oraz 9 stycznia 2008 r. Polska utrzymuje, że pożyczki te nie stanowią pomocy państwa, ponieważ pobrane odsetki odpowiadały ocenie ryzyka związanego z projektem, na którego realizację pożyczka została zaciągnięta.
- (214) Za pożyczki udzielone w latach 2005–2007 KPS pobrała odsetki w zakresie od 9,6 % do 13,46 %, przy średniej stałej stopie procentowej na poziomie 10,64 %. Ponadto KPS pobrała jednorazową opłatę w zakresie od 0,1 % do 0,4 %. Według władz Polski KPS zażądała zabezpieczenia pożyczek w formie zgody na egzekucję, umowy w sprawie cesji wierzytelności, bezwarunkowego przyrzeczenia zapłaty, weksla *in blanco* lub ustanowienia zastawu na składnikach majątku ⁽³⁹⁾.

⁽³⁶⁾ Załącznik 32 do wspólnego planu restrukturyzacji z września.

⁽³⁷⁾ Przedsiębiorstwo publiczne realizujące restrukturyzację zobowiązań publicznoprawnych na podstawie rozdziału 5a.

⁽³⁸⁾ Szczegółowe informacje na temat procedury restrukturyzacji na podstawie rozdziału 5a - zob. punkt 3.2 decyzji Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

⁽³⁹⁾ Pismo z dnia 9 lutego 2008 r., s. 15

- (215) KPS powstała w 2004 r. jako spółka w pełni kontrolowana przez ARP, pełniąca funkcję funduszu kapitału podwyższonego ryzyka ARP. Początkowo jej zadaniem było przeprowadzenie konsolidacji trzech największych stoczni w Polsce, jednak w 2006 r. wycofano się z tego projektu. Według informacji przekazanych przez Polskę w 2006 r.⁽⁴⁰⁾, KPS miała być sfinansowana poprzez dokapitalizowanie z ARP, w drodze aportu (akcje innych spółek) wnoszonego przez ARP oraz poprzez odnawialny kredyt bankowy objęty gwarancją ARP, który był przeznaczony specjalnie na wsparcie finansowania stoczni. Według informacji zamieszczonych na stronie internetowej polskiego rządu KPS miała również wspierać działalność stoczniową w Polsce poprzez emisję obligacji objętych pełną gwarancją ARP. Dokument „Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010”⁽⁴¹⁾ faktycznie potwierdza, że KPS powinna generować środki poprzez emisję instrumentów dłużnych na kwotę ok. 100 mln USD, zabezpieczonych na majątku przeznaczonym do restrukturyzacji sektora stoczniowego, w formie funduszy przekazywanych ARP ze Skarbu Państwa.
- (216) W tabeli 2 wymieniono środki, o których Komisja została poinformowana po dniu 13 lipca 2007 r. w pismach z dnia 6 grudnia 2007 r. i 12 lutego 2008 r.: dwie pożyczki udzielone przez ARP na sfinansowanie kapitału obrotowego (wynagrodzenia i zobowiązania handlowe). W tabeli 2 zamieszczono również pożyczkę udzieloną przez KPS na podstawie jej decyzji nr 02/11/2007 r., o której Komisja została poinformowana w piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r.⁽⁴²⁾, jednak w tym przypadku Komisja nie dysponuje żadnymi szczegółowymi informacjami na temat kwoty i terminu. KPS pobrała odsetki w wysokości 10,5 % i jednorazowe wynagrodzenie w wysokości 0,1 %.
- (217) Biorąc pod uwagę niestabilną sytuację finansową stoczni, Komisja nie może wykluczyć, że Stoczni Gdynia udzielono dalszej pomocy państwa o podobnym charakterze.
- (218) Tabela 3 zawiera wykaz nieuregulowanych zobowiązań publicznoprawnych Stoczni Gdynia według stanu na dzień 30 września 2007 r. Informacje te Polska przekazała w piśmie z dnia 9 stycznia 2008 r. W piśmie tym Polska potwierdziła, że Stoczni Gdynia nie spłaca regularnie swych zobowiązań publicznoprawnych. Polska poinformowała, że stoczni regulowała należności wobec ZUS na tyle, na ile było to możliwe w sytuacji finansowej, w której się znajdowała w momencie, w którym zobowiązania te przypadały do zapłaty.
- (219) Zgodnie z załącznikiem 1 do przesłanego przez Polskę pisma z dnia 9 stycznia 2008 r. nieuregulowane zobowiązania wobec właściwych instytucji publicznych na dzień 1 maja 2004 r. wynosiły ok. 254 mln PLN. W okresie od 1 maja 2005 r. do 30 września 2007 r. narosły nowe zobowiązania w łącznej kwocie ok. 362 mln PLN. W tym okresie Stoczni Gdynia efektywnie spłaciła ok. 194 mln PLN⁽⁴³⁾. Wynika z tego, że na dzień 30 września 2007 r. wysokość nieuregulowanych zobowiązań wyniosła ok. 423 mln PLN.
- (220) Stoczni Gdynia planowała spłcenie co najmniej części nieuregulowanych zobowiązań z wpływów pochodzących z dokapitalizowania stoczni przez Skarb Państwa w kwocie 515 mln PLN, którego było uzależnione od dokapitalizowania stoczni przez prywatnego inwestora wybranego w drodze opisanego powyżej procesu prywatyzacji.
- (221) Wreszcie po przystąpieniu Polski do UE Stoczni Gdynia otrzymała pewne środki pomocy, które Polska uznaje za „udzielone na cele inne niż restrukturyzacja” (zob. tabela 4 poniżej). Chodzi konkretnie o pomoc państwa na badania, rozwój i na szkolenia, w łącznej kwocie 412 000 PLN.
- (222) Oprócz środków wymienionych w tabelach 1–4 poniżej Stoczni Gdynia otrzymała również inną pomoc.
- (223) Po pierwsze, w piśmie z dnia 11 lipca 2007 r.⁽⁴⁴⁾ Polska zgłosiła szereg środków opisanych jako „środki, które mają zostać przyznane [...] od dnia 1 lipca 2007 r. do końca procesu restrukturyzacji”.
- (224) Przede wszystkim Komisja zwraca uwagę, że środki te obejmują ewentualne umorzenie odsetek narosłych w okresie od 1 lipca 2003 r. do 15 marca 2005 r. od zobowiązań publicznoprawnych podlegających restrukturyzacji zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a, w łącznej kwocie 6 905 304 PLN. W opinii Polski to, czy takie odsetki podlegają umorzeniu, jest przedmiotem sporu między Stocznią Gdynia a właściwymi władzami polskimi przed sądem krajowym. Ponieważ jednak odsetki te mają pomocniczy charakter wobec głównych zobowiązań podlegających restrukturyzacji zgodnie

⁽⁴⁰⁾ Pismo z dnia 17 lutego 2006 r., zarejestrowane dnia 22 lutego 2006 r.

⁽⁴¹⁾ Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010, przyjęta w sierpniu 2006 r., s. 30.

⁽⁴²⁾ Tabela 3 na stronie 14 ww. pisma.

⁽⁴³⁾ Z pisma przesłanego przez Polskę nie wynika wyraźnie, czy istniały opóźnienia w płatnościach wszystkich zobowiązań w przypadkach, w których doszło do uregulowania płatności. Komisja bierze jednak pod uwagę ogólną sytuację stoczni, przyznanie przez Polskę, iż stoczni nie udało się wypełnić swych zobowiązań publicznoprawnych, a także fakt, że w większości przypadków, tam gdzie doszło do uregulowania pewnych płatności, zobowiązania nie zostały uregulowane całkowicie.

⁽⁴⁴⁾ Załącznik 1 tabela 3.

z procedurą na podstawie rozdziału 5a i przedstawionych w tabeli 1 poniżej, Komisja uważa, że umorzenie tych odsetek stanowi również pomoc państwa do pełnej kwoty⁽⁴⁵⁾ i wchodzi w zakres niniejszej decyzji.

- (225) Komisja zwraca także uwagę, iż we wspomnianej tabeli wymieniono kilka środków polegających na odroczeniu płatności lub umorzeniu zobowiązań publicznoprawnych. Nie jest jasne, w jakim zakresie środki te pokrywają się ze zobowiązaniami publicznoprawnymi wymienionymi w załączniku 1 do przesłanego przez Polskę pisma z dnia 9 stycznia 2008 r. (i przedstawionymi w tabeli 3 poniżej).
- (226) Co najważniejsze, Stocznia Gdynia korzystała z gwarancji na produkcję udzielanych przez KUKĘ (zwaną dalej „gwarancjami na zaliczki” lub „gwarancjami KUKĘ”). Praktycznie cała produkcja statków od dnia 1 maja 2004 r. była finansowana dzięki tym gwarancjom. W okresie od 1 maja 2004 r. do 12 czerwca 2008 r. – w odniesieniu do statków budowanych w Stoczni Gdynia (a nie w Stoczni Gdańsk, która wcześniej była spółką zależną Stoczni Gdynia) – Stocznia Gdynia otrzymała w sumie 108 gwarancji na łączną kwotę 3 095 529 638 PLN⁽⁴⁶⁾. W swoim piśmie z dnia 11 lipca 2007 r. Polska poinformowała, że KUKĘ będzie w dalszym ciągu udzielać gwarancji Stoczni Gdynia do końca 2008 r.
- (227) Charakterystyczną cechą branży stoczniowej jest to, że stocznie zazwyczaj nie są w stanie pozyskać wystarczającego kapitału obrotowego na budowę statków z własnych środków i są uzależnione od finansowania zewnętrznego w postaci pożyczek (tzw. pożyczek na produkcję) lub zaliczek wypłacanych przez armatorów w ramach prefinansowania produkcji. Zazwyczaj armatorzy uiszczają 80 % ceny zaliczkowo w ratach, których wypłata zbiega się z zakończeniem pewnych decydujących etapów produkcji statku, a pozostałe 20 % płatne jest przy dostawie. Zatem udział armatorów w finansowaniu budowy statków ma decydujące znaczenie. Gwarancje udzielane przez KUKĘ Stoczni Gdynia miały stanowić zabezpieczenie zaliczek płatnych przez armatorów na wypadek niewywiązania się przez stocznnię z obowiązku dostawy statku.
- (228) Z różnych informacji przekazanych przez Polskę na temat funkcjonowania systemu gwarancji KUKĘ⁽⁴⁷⁾ wynika, że gwarancje te udzielano Stoczni Gdynia

w następujący sposób. Najpierw podpisywano kontrakt z armatorem, który zazwyczaj uzależniony był od wykazania przez stocznnię w określonym terminie, że finansowanie produkcji będzie zabezpieczone gwarancjami KUKĘ. KUKĘ wydawała decyzję, w której zobowiązywała się do zabezpieczenia finansowania całego statku w ten sposób, że udzieli gwarancji na zaliczki. W zawieranych później indywidualnych umowach KUKĘ uruchamiała gwarancję na każdą zaliczkę (zazwyczaj cztery). Zazwyczaj ostateczne zaangażowanie KUKĘ związane z ryzykiem ewentualnego niewywiązania się przez stocznnię z obowiązku dostawy odpowiadało 80 % ceny zakupu, czyli łącznej wartości zaliczek wypłaconych przez armatora przed dostawą. Łączne zaangażowanie było znane z chwilą podjęcia przez KUKĘ decyzji, która zabezpieczała finansowanie statku przez armatora. Gwarancja wygasła w momencie dostawy statku.

- (229) Działalność KUKĘ jako polskiej agencji kredytów eksportowych jest zróżnicowana⁽⁴⁸⁾ i składa się na nią zasadniczo działalność komercyjna oraz działalność prowadzona w imieniu Skarbu Państwa, które jest gwarantowana przez Skarb Państwa. Na potrzeby tej ostatniej działalności prowadzony jest odrębny rachunek bankowy pod nazwą „Interes Narodowy”. Gwarancje udzielane Stoczni Gdynia stanowią część działalności objętej wtórną gwarancją Skarbu Państwa.
- (230) Informacje przekazane przez Polskę wskazują, że KUKĘ wystawiała Stoczni Gdynia gwarancje na zaliczki, pobierając określoną stawkę opłaty z tytułu gwarancji, uzależnioną od jej kwoty. Stawka opłaty z tytułu gwarancji wynosi od 2 % rocznie za gwarancje na kwoty nieprzekraczające 35 mln PLN oraz 1 % rocznie za gwarancje na kwoty wyższe niż 35 mln PLN. Tytułem zabezpieczenia KUKĘ żąda przeniesienia własności statku, statku w budowie oraz materiałów do jego budowy. Te same warunki powinny mieć zastosowanie do gwarancji KUKĘ udzielanych do końca okresu restrukturyzacji, tj. do 2012 r.
- (231) Wreszcie Komisja zwraca uwagę, że Polska w dniu 3 czerwca 2008 r. podjęła decyzję o dodatkowym dokapitalizowaniu Stoczni Gdynia kwotą 515 milionów PLN.
- (232) Z danych przedstawionych w tabelach 1–4 oraz z powyższych informacji wynika, że od dnia 1 maja 2004 r. Stocznia Gdynia skorzystała ze środków pomocy o łącznej wartości nominalnej 5 018 862 443 PLN (ok. 1 434 mln EUR).

⁽⁴⁵⁾ Jeśli chodzi o zobowiązania podlegające restrukturyzacji zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a, zobowiązania te zostały umorzone po tym, jak roszczenia wierzycieli zostały przynajmniej częściowo zaspokojone w wyniku sprzedaży składników majątku stoczni. Istnieje prawdopodobieństwo, że jeżeli nieuregulowane odsetki zostaną włączone do pakietu restrukturyzacyjnego realizowanego zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a, zostaną one umorzone jedynie w części.

⁽⁴⁶⁾ Polska przekazała wykaz tych gwarancji w swoim piśmie z dnia 26 czerwca 2008 r.

⁽⁴⁷⁾ Odpowiedź Polski z dnia 2 września 2005 r. na decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

⁽⁴⁸⁾ Zob. również decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie N 105/07, Gwarantowane przez Skarb Państwa gwarancje ubezpieczeniowe dotyczące kontraktu eksportowego, skrócone zawiadomienie w Dz.U. C 214 z 13.9.2007 r. Decyzją tą Komisja uznała, że program gwarancji KUKĘ dla przedsiębiorstw niezajmujących się w trudnej sytuacji finansowej nie zawiera elementu pomocy państwa.

Tabela 1

Pomoc państwa udzielona Stoczni Gdynia w okresie od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 30 czerwca 2007 r. według danych przekazanych przez polskie władze

Pozycja	Organ udzielający pomocy	Instrument pomocy	Podstawa prawna	Numer decyzji lub umowy	Data udzielenia pomocy	Data wejścia w życie	Okres, na który udzielono pomocy	Wartość nominalna pomocy (PLN)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Skarb Państwa	Gwarancja – statek nr 8276/1	Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. O poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez skarb państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. z 2003 r. Nr 174 poz. 1689 ze zmianami)	Uchwała Rady Ministrów nr 198/2004 z 24.8.2004	24.8.2004	3.9.2004	Do 30.3.2006	75 000 000,00
2.	Skarb Państwa	Gwarancja – statek nr 8276/2		Uchwała Rady Ministrów nr 198/2004 z 24.8.2004	24.8.2004	3.9.2004	Do 11.12.2006	75 000 000,00
3.	Skarb Państwa	Gwarancja – statki nr 8245/1–4		Uchwała Rady Ministrów nr 213/2004 z 7.9.2004	7.9.2004	17.9.2004	Do 27.2.2007	82 531 200,00
4.	Skarb Państwa	Gwarancja – statki nr 8148/11 i 8184/14–17		Uchwała Rady Ministrów nr 222/2004 z 21.9.2004	21.9.2004	1.10.2004	Do 15.1.2008	147 662 619,46
5.	Marszałek Województwa Pomorskiego	Umorzenie	Ustawa z 30.10.2002	Decyzja prezesa ARP nr UPP/11/3/2005 z 15.3.2005	4.1.2005	15.3.2005	Umorzenie jednorazowe	600 568,04 (*)
6.	PFRON	Umorzenie		Decyzja Prezesa ARP nr UPP/11/3/2005 z 15.3.2005	4.1.2005	15.3.2005	Umorzenie jednorazowe	5 331 071,54 (*)
7.	Województwo pomorskie	Umorzenie		Decyzja Prezesa ARP nr UPP/11/3/2005 z 15.3.2005	04.1.2005	15.3.2005	Umorzenie jednorazowe	2 414 962,11 (*)
8.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Umorzenie		Decyzja Prezesa ARP nr UPP/11/3/2005 z 15.03.2005	4.1.2005	15.3.2005	Umorzenie jednorazowe	23 048 186,93 (*)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
9.	ARP	Dokapitalizowanie	Artykuł 56 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 ze zmianami)	Umowa (akt notarialny, rep. A nr 3255/2005)	23.6.2005	27.6.2005	Dokapitalizowanie jednorazowe	40 000 000,00
10.	Związek Gmin	Rozłożenie spłat na raty	Ustawa z 30.10.2002	Nr 200364/1/ZR – ugoda restrukturyzacyjna z 22.11.2004	22.11.2004	Raty miesięczne spłacane od 31.12.2004 do 28.2.2006	Transakcja jednorazowa	419 543,25
11.	Skarb Państwa	Gwarancja na produkcję statków: 8184/21–25	Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. O poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez skarb państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.[U. z 2003 r. Nr 174 poz. 1689 ze zmianami)	Uchwała Rady Ministrów nr 93/2005	12.4.2005	12.9.2007	Do 31.12.2007	97 098 200,00
12.	KPS	Pożyczka	Działalność statutowa KPS	Umowa pożyczki nr 1/2/2005	10.2.2005	10.2.2005	8.3.2005	7 500 000,00
13.	KPS	Pożyczka	Działalność statutowa KPS	Umowa pożyczki nr 2/4/2005	12.4.2005	20.4.2005	5.5.2005	7 500 000,00
14.	KPS	Pożyczka	Działalność statutowa KPS	Umowa pożyczki nr 4/9/2005	21.9.2005	31.10.2005	4.1.2006	14 500 000,00
15.	KPS	Pożyczka	Działalność statutowa KPS	Umowa pożyczki nr 2/7/2006	24.7.2006	3.8.2006	29.11.2006	10 000 000,00
16.	KPS	Pożyczka	Działalność statutowa KPS	Umowa pożyczki nr 1/4/2006	21.4.2006	26.4.2006	30.7.2007	4 000 000,00
17.	KPS	Pożyczka	Działalność statutowa KPS	Umowa pożyczki nr 1/12/2006	5.12.2006	5.12.2006	7.2.2006	5 500 000,00
						11.12.2006		2 300 000,00

1	2	3	4	5	6	7	8	9
18.	KPS	Pożyczka	Działalność statutowa KPS	Umowa pożyczki nr 1/3/2007	20.3.2007	20.3.2007	20.9.2007	6 200 000,00
						29.3.2007		2 000 000,00
						23.4.2007		5 800 000,00
19.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Rozłożenie spłat na raty	Wniosek dłużnika	Formalnie jeszcze nieudzielona, ale realizowana w praktyce		W ratach do końca 2008 r.	W ratach do końca 2008 r.	34 272 360,17
Razem								648 678 711,50

(*) Zobowiązania restrukturyzowane zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a. W tabeli podano wartość nominalną zobowiązań przeniesionych na Operatora. Według polskich władz na Operatora zostały także przeniesione składniki majątku o wartości co najmniej 45 % nominalnej wartości zobowiązań.

Tabela 2

Dodatkowa pomoc państwa udzielona Stoczni Gdynia w okresie od dnia 30 czerwca 2007 r. do dnia 15 lutego 2008 r. według danych przekazanych przez polskie władze

Lp.	Organ udzielający pomocy	Instrument pomocy	Podstawa prawna	Numer decyzji lub umowy	Data udzielenia pomocy	Data wejścia w życie	Okres, na który udzielono pomocy	Wartość nominalna pomocy (PLN)
20.	ARP	Pożyczka	Artykuł 56 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 ze zmianami)	Umowa pożyczki nr OPP/11/07	4.12.2007	W dwóch ratach: 5.12.2007 4.1.2008	Nie dłużej niż do 31.5.2008	40 000 000
21.	ARP	Pożyczka			5.2.2008			54 000 000
22.	KPS	Pożyczka	Działalność statutowa KPS	Umowa pożyczki nr 2/11/2007				?

Tabela 3

Nieuregulowane zobowiązania publicznoprawne na dzień 30 września 2007 r. według danych przekazanych przez polskie władze

Lp.	Organ odznaczający płatność zobowiązań	Oдноśne zobowiązania	Nieuregulowana kwota na dzień 30 września 2007 r. (PLN)
23.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Odroczenie płatności składek, płatność w ratach maj 2004 – wrzesień 2007	356 708 912
24.	PFRON	Odroczenie płatności składek, płatność w ratach maj 2004 – wrzesień 2007	12 192 821
25.	Miasto Gdańsk	Odroczenie zapłaty podatku od nieruchomości, płatność w ratach maj 2004 – wrzesień 2007	50 872 523
26.	Miasto Gdańsk	Odroczenie opłaty za użytkowanie gruntów, płatność w ratach 2005–2007	2 859 684
27.	Marszałek Województwa Pomorskiego	Odroczenie opłaty za korzystanie ze środowiska, płatność w ratach maj 2004 – wrzesień 2007	361 781
Razem			422 995 722

Tabela 4

Pomoc państwa udzielona Stoczni Gdynia na cele inne niż restrukturyzacja według danych przekazanych przez polskie władze

Lp.	Organ udzielający pomocy	Instrument pomocy	Cel	Podstawa prawna	Numer decyzji lub umowy	Data udzielenia pomocy	Data wejścia w życie	Okres, na który udzielono pomocy	Wartość nominalna pomocy (PLN)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
28.	ARP	Dotacja	Badania naukowe i rozwój	Projekt w ramach INTERREG IIIC – ustawa budżetowa na 2005 r. z 22.12.2004, Dz.U. z 29.12.2004 Nr 278, poz. 2755	Nota obciążeniowa nr 05/ERR/2006	30.5.2006	30.5.2006	Dotacja jednorazowa	1 322,19

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
29.	Ministerstwo Edukacji i Nauki	Dotacja	Badania naukowe i rozwój	Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych z dnia 30.11.2001 r. (Dz.U. Nr 146, poz. 1642 ze zmianami)	Projekt UE G3RD-CT-2002-00822-FASTPOD	26.6.2006	26.6.2006	Dotacja jednorazowa	49 571,98
30.	Ministerstwo Edukacji i Nauki	Dotacja		Decyzja nr 03797/C.ZR6-6/2005	12.12.2005	20.11.2006	Projekt przewidziany do realizacji do 31.1.2009 r.	279 825,51	
31.	Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Dotacja		Ustawa z dnia 8.10.2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz.U. Nr 238, poz. 2390 ze zmianami)	Decyzja nr 03858/C.ZR8-6/2006	1.9.2006	20.11.2006	Projekt przewidziany do realizacji do 31.3.2009 r.	36 509,45
32.	Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Dotacja		Ustawa z dnia 12.01.1991 r. o Komitecie Badań Naukowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 33, poz. 389)	Decyzja nr 960/E-594/SPB/5.PR UE/DZ 29/2003-2005	31.1.2003	30.6.2005	30.6.2005	37 906,00
33.	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	Dotacja		Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 16.9.2004 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004–2006 (Dz.U. Nr 2007, poz. 2115)	Umowa nr 30/2006/efs/gdy training finansowana przez ESF z 20.1.2006	2.2.2006	25.5.2006	Dotacja jednorazowa	4 253,02
34.	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	Dotacja		Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 16.9.2004 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004–2006 (Dz.U. Nr 2007, poz. 2115)	Umowa nr WSAiB/039	1.2.2007	13.3.2007	Dotacja jednorazowa	2 209,94
Razem									411 598,09

III. OCENA

1. KOMPETENCJE KOMISJI

- (233) Procedura tzw. mechanizmu przejściowego jest opisana w pkt 3 załącznika IV do traktatu o przystąpieniu. Stanowi ramy prawne dla oceny programów pomocy i środków pomocy indywidualnej wprowadzonych w życie w nowym państwie członkowskim przed dniem przystąpienia do UE i mających zastosowanie po dniu przystąpienia.
- (234) Środki, które zostały wprowadzone w życie przed przystąpieniem i nie mają zastosowania po dniu przystąpienia, nie mogą być przedmiotem badania Komisji na mocy procedury w ramach mechanizmu przejściowego ani procedury określonej w art. 88 ust. 2 traktatu WE.
- (235) Jednak z drugiej strony środki pomocy, które nie zostały wprowadzone w życie przed dniem przystąpienia, zostaną poddane ocenie Komisji jako pomoc zgłoszona lub pomoc niezgodna z prawem na mocy procedury określonej w art. 88 ust. 2 traktatu WE.
- (236) W celu określenia momentu, w którym dany środek został wprowadzony w życie, stosuje się kryterium prawnie wiążącego aktu prawnego, na mocy którego właściwy organ krajowy zobowiązuje się do udzielenia pomocy⁽⁴⁹⁾. To, czy akt administracyjny jest prawnie wiążący, podlega rozstrzygnięciu w oparciu o prawo krajowe. Jednakże Komisja musi być w stanie, w szczególności w sprawach niejednoznacznych, dokonać przeglądu takich aktów administracyjnych i – sądząc na podstawie ich formy i treści – ocenić, czy mogły one dać podstawę do uzasadnionych oczekiwań beneficjentów i ich egzekwowania przed polskim sądem. Możliwość dokonywania przeglądu krajowych aktów administracyjnych jest dla Komisji niezbędna, aby mogła ona wykonywać swoje wyłączne kompetencje w zakresie zatwierdzania odstępstw od ogólnego zakazu udzielania pomocy przez państwo, w odniesieniu do środków wprowadzonych w życie w Polsce po dniu 1 maja 2004 r.
- (237) Środek wprowadzony w życie przed dniem przystąpienia ma zastosowanie po dniu przystąpienia, jeżeli również po dniu przystąpienia może prowadzić do udzielenia dodatkowej pomocy lub zwiększenia kwoty już udzielonej pomocy, tj. jeżeli dokładne zaangażowanie ekonomiczne państwa nie jest znane w dniu wprowadzenia środka w życie i pozostaje nieznanne w dniu przystąpienia.
- (238) W swojej decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, na podstawie informacji dostarczonych przez Polskę, że szereg środków zgłoszonych Komisji dnia 29 kwietnia 2004 r. w rzeczywistości stanowi nową pomoc – niezgodną z prawem lub zgłoszoną – ponieważ zostały one udzielone po dniu 1 maja 2004 r., który był dniem przystąpienia Polski do UE. Uwagi przekazane przez Polskę i osoby trzecie po wszczęciu postępowania wyjaśniającego nie były w stanie zmienić tego wniosku Komisji. W szczególności Komisja utrzymuje, że posiada kompetencje do oceny zgodności ze wspólnym rynkiem środków wymienionych w części B załącznika I do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Komisja zwraca jednakże uwagę na fakt, że z niektórych środków zrezygnowano (środek 33 i 34 w części B załącznika I do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego).
- (239) W dalszej części niniejszej decyzji Komisja przedstawi powody, dla których nie może ona przyjąć argumentacji Polski i zainteresowanych stron.
- a) **Restrukturyzacja należności publicznoprawnych zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a**
- (240) Komisja zgadza się ze stanowiskiem beneficjenta, że zdarzeniem rozstrzygającym o dokonaniu częściowego umorzenia zobowiązań publicznoprawnych zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a było podjęcie przez Prezesa ARP tzw. decyzji o restrukturyzacji. Jednakże Komisja nie może zgodzić się ze stanowiskiem, że decyzja ta została podjęta dnia 19 kwietnia 2004 r., czyli przed przystąpieniem Polski do UE. Komisja podała uzasadnienie swego stanowiska w tej sprawie w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego – Polska ani beneficjent nie zgłosili w tym zakresie żadnych dalszych uwag. Komisja powtarza, że decyzja z dnia 19 kwietnia była jedynie decyzją zatwierdzającą plan restrukturyzacji z 2004 r., a nie decyzją o restrukturyzacji zobowiązań publicznych zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a. Prezes ARP nie mógł wydać decyzji w sprawie restrukturyzacji przed przystąpieniem, ponieważ nie posiadał on – wymaganych na mocy procedury na podstawie rozdziału 5a – niezbędnych zgód ze strony wszystkich wierzycieli publicznoprawnych zaangażowanych w tę restrukturyzację oraz tzw. Operatora, spółki zarządzającej operacją restrukturyzacji⁽⁵⁰⁾. Komisja wskazuje, że Prezes ARP uznał ten fakt w momencie, gdy w swojej decyzji z dnia 19 kwietnia 2004 r. wskazał na konieczność przyjęcia kolejnej decyzji w celu zakończenia restrukturyzacji zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a oraz gdy ostatecznie wydał decyzje o restrukturyzacji dnia 4 stycznia 2005 r., czyli wyraźnie po dniu przystąpienia przez Polskę do UE.

⁽⁴⁹⁾ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 14 stycznia 2004 r. w sprawie T-109/01, *Fleuren Compost przeciwko Komisji*, pkt 74.

⁽⁵⁰⁾ Szczegółowy opis procedury na podstawie rozdziału 5a – zob. pkt 3.2 decyzji Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

(241) Komisja nie może zaakceptować argumentu beneficjenta, jakoby zgody wszystkich wierzycieli publicznoprawnych zaangażowanych w restrukturyzację swych należności od Stoczni Gdynia, zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a, stanowiły prawnie wiążący akt wymagany na mocy wyroku w sprawie Fleuren Compost. Zasadniczo beneficjent argumentował, że rozdział 5a nie miał charakteru przepisu szczegółowego (*lex specialis*) w stosunku do innych przepisów umożliwiających restrukturyzację zobowiązań publicznoprawnych oraz że rolą Prezesa ARP było kierowanie procesem restrukturyzacji i jego ułatwianie, a nie zastępowanie w czynnościach stosownych władz właściwych w kwestii poszczególnych zobowiązań. Komisja zauważa, że taka interpretacja polskich przepisów prawnych jest niezgodna ze wszystkim stanowiskami, które do tej pory wyrażała Polska, a także z treścią i logiką samego rozdziału 5a. Wprawdzie, jak stwierdził beneficjent, ustawa z dnia 30 października 2002 r. „nie zabrania organom restrukturyzacyjnym wydania decyzji o umorzeniu, jeżeli zezwalają na to przepisy ogólne”. Niemniej jednak, jeżeli do tego dojdzie, wówczas należności te nie podlegają procedurze na podstawie rozdziału 5a wraz ze wszystkimi korzyściami z niej wynikającymi, które sam beneficjent wymienia: kwalifikowalność do uzyskania pożyczki z ARP, zawieszenie wszelkich prowadzonych postępowań egzekucyjnych, wstrzymanie postępowania upadłościowego oraz nienaliczanie odsetek od należnych kwot.

(242) Komisja nie może zaakceptować argumentu beneficjenta, jakoby odsetki od zobowiązań podlegających restrukturyzacji w procedurze na podstawie rozdziału 5a nie były naliczane po dniu 30 czerwca 2006 r. Taka interpretacja polskich przepisów została przez Polskę odrzucona. Ponadto Polska zgłosiła jako nową pomoc planowane (częściowe) umorzenie odsetek naliczonych po dniu 30 czerwca 2006 r., jest więc oczywiste, że odsetki te zostały faktycznie naliczone.

b) Środki 28–34 wymienione w części B załącznika I do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego

(243) Komisja nie może zaakceptować argumentu Polski, jakoby środki te zostały *de facto* udzielone na podstawie faktu, że wszystkie właściwe organy udzielające złożyły ustne deklaracje podczas spotkania rządowej grupy roboczej ds. restrukturyzacji stoczni w Polsce (zespół ds. przemysłu stoczniowego). Takie ewentualne deklaracje miały charakter wyłącznie ustny i aby mogły dać podstawę do stworzenia uzasadnionych oczekiwań zgodnie z prawem polskim, wyraźnie wymagały podjęcia dalszych środków wykonawczych.

c) Dokapitalizowanie z ARP

(244) Argument beneficjenta, mówiący że środek został udzielony przed przystąpieniem, ponieważ dokładne zaangażowanie ekonomiczne było znane przed dniem przystąpienia, wynika z błędnego zrozumienia pkt 3 załącznika IV do traktatu o przystąpieniu. Aby dany środek można było uznać za wcześniejszą pomoc, musi on spełnić dwa wymogi: musiał zostać udzielony przed przystąpieniem (co jest równoznaczne z prawnie wiążącą decyzją właściwego organu udzielającego) oraz musi „nie mieć zastosowania po przystąpieniu”. Są to dwa warunki odrębne i kumulatywne. Argument beneficjenta, że zaangażowanie ekonomiczne państwa było znane przed przystąpieniem, odnosi się do drugiego wymogu, a nie do momentu udzielenia pomocy.

(245) Komisja nie może przyjąć argumentu Polski, jakoby wymóg rejestracji objęcia nowych akcji w terminie 6 miesięcy był wyłącznie wymogiem formalnym. Komisja zauważa, że w rzeczywistości po upływie 6-miesięcznego terminu potrzebne były dwie nowe odrębne decyzje: nowa uchwała Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w sprawie podwyższenia kapitału oraz w sprawie samej subskrypcji akcji. Wydaje się właściwe, że zgodnie z polskim kodeksem handlowym spółka nabiera uprawnień do przyjęcia dokapitalizowania w dniu przyjęcia uchwały w sprawie podwyższenia kapitału (tj. pierwszej uchwały z dnia 17 lutego 2004 r.). Rejestracja ma znaczenie w kontaktach zewnętrznych spółki, a nie w jej relacjach z akcjonariuszami. Jednakże brak rejestracji rodzi skutki prawne również dla relacji pomiędzy spółką a jej akcjonariuszami: jeżeli bowiem nie zostanie ona dokonana w terminie 6 miesięcy, uchwała o podwyższeniu kapitału wygasa i nie może dojść do dokapitalizowania. W tej sytuacji do podwyższenia kapitału niezbędna jest nowa uchwała akcjonariuszy. Taka uchwała została w istocie podjęta przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy dnia 4 marca 2005 r. Jednak fakt, że uchwała ta nie została przyjęta jednomyślnie (sprzeciw trzech ważnych akcjonariuszy), stanowi dowód na to, że uchwały tej nie można uznać za wymóg wyłącznie formalny. Ponadto Komisja zauważa, że ostatecznie akcje w kapitale zostały objęte przez ARP, a nie przez Skarb Państwa. Uchwały z dnia 17 lutego 2004 r. nie można zatem uznać za ostatecznie wiążącą decyzję o udzieleniu wsparcia w formie dokapitalizowania, wymienionego jako środek 32 w części B załącznika I do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego.

(246) Na koniec Komisja zauważa, że Polska ani beneficjent nie zgłosiły zastrzeżeń do wniosku Komisji, w którym stwierdziła ona, że środki 19–27 wymienione w części B załącznika I do decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego stanowią nową pomoc, a tym samym wchodzą w zakres kompetencji Komisji na mocy art. 88 traktatu WE.

2. POMOC PAŃSTWA W ROZUMIENIU ART. 87 UST. 1 TRAKTATU WE

2.1. ISTNIENIE POMOCY PAŃSTWA

- (247) Art. 87 ust. 1 traktatu WE stanowi, że wszelka pomoc udzielona w jakiegokolwiek formie przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez uprzywilejowywanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych towarów oraz która wpływa na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.
- (248) Komisja stwierdza, że wszystkie środki opisane w motywach 209–232 zostały udzielone przez państwo lub przy użyciu środków publicznych i – zważywszy, że zostały przyznane jednemu konkretnemu przedsiębiorstwu – mają charakter selektywny.
- (249) Stocznia Gdynia jest jedną z największych stoczni europejskich i stanowi dla innych stoczni poważną konkurencję na rynku statków kontenerowych, w szczególności dla stoczni w Niemczech i Danii, co przyznali Polska i beneficjent i co także zauważyli Dania i duński związek stoczniowy w swych uwagach do decyzji Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego. Na koniec 2006 r. kontenerowce stanowiły 26 % portfela zamówień stoczni europejskich⁽⁵¹⁾.
- (250) Wydaje się właściwe stwierdzenie, że Stocznia Gdynia jest jedyną stocznia w UE, która produkowała pewien typ statków ro-ro – duże samochodowce. Taka specjalizacja nie oznacza jednak, że Stocznia Gdynia nie konkuruje, przynajmniej potencjalnie, z innymi stoczniami w UE. Komisja zwraca uwagę na istnienie znaczącego poziomu zastępowalności od strony podaży, przynajmniej w segmencie statków towarowych⁽⁵²⁾, chociaż – biorąc pod uwagę strukturę popytu na różne kategorie statków towarowych – statki te nie należą do jednego rynku.
- (251) Oznacza to, że inne stocznie w UE mogą nie napotkać żadnych istotnych barier, które utrudniałyby im rozpoczęcie produkcji samochodowców, przynajmniej jeśli chodzi o bariery natury technologicznej (urządzenia produkcyjne, *know-how* itd.). Jednakże stałe subsydiowanie Stoczni Gdynia, które pozwoliło jej zawierać kontrakty bez pełnego rozpoznania i wynagrodzenia związanego z nimi ryzyka, mogło stanowić istotną barierę utrudniającą wejście innych stoczni na rynek samochodowców.
- (252) Komisja zauważa także, że Stocznia Gdynia prowadzi działalność również w innych segmentach rynku statków towarowych, oferując takie produkty jak statki wielozadaniowe, gazowce LPG, produktowce i chemikaliowce oraz masowce. Dla przykładu na koniec 2006 r. produktowce i chemikaliowce stanowiły ok. 8 % portfela zamówień stoczni europejskich⁽⁵³⁾. Szczególnie aktywne w tych segmentach rynku są stocznie z Niemiec i Rumunii.
- (253) W oparciu o powyższe dane Komisja stwierdza, że pomoc państwa udzielona na rzecz Stoczni Gdynia miała wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (254) Wreszcie do Komisji należy stwierdzenie, czy środki udzielone Stocznii Gdynia zapewniły jej nienależne korzyści, a tym samym zakłóciły konkurencję lub groziły zakłóceniem konkurencji. Komisja zauważa, że władze polskie nie sprzeciwiły się uznaniu środków będących przedmiotem niniejszej decyzji za pomoc państwa z wyjątkiem pożyczek udzielonych przez KPS oraz gwarancji KUKE, które zdaniem polskich władz spełniają warunki testu prywatnego inwestora.
- (255) Poniżej Komisja najpierw wyjaśnia przyczyny, dla których uznała, że konsekwentne zaniechanie egzekucji należności publicznoprawnych nie spełnia warunków testu prywatnego wierzyciela. Następnie Komisja ocenia w szczególności środki, których kwalifikację kwestionuje Polska. Na koniec Komisja rozważa okoliczności, w których udzielono środków objętych zakresem niniejszej decyzji, oraz ich wpływ na konkurencję.
- a) **Konsekwentne zaniechanie egzekucji należności publicznoprawnych**
- (256) Z utrwalonego orzecznictwa⁽⁵⁴⁾ wynika, że konsekwentne zaniechanie egzekucji należności publicznoprawnych może samo w sobie stanowić pomoc państwa.

⁽⁵¹⁾ Raport roczny za okres 2006–2007 komitetu związkowego stoczniovców Unii Europejskiej (CESA).

⁽⁵²⁾ W odniesieniu do statków pasażerskich, w tym statków wycieczkowych, istnieją istotne bariery utrudniające wejście na rynek od strony podaży.

⁽⁵³⁾ Raport roczny za okres 2006–2007 komitetu związkowego stoczniovców Unii Europejskiej (CESA).

⁽⁵⁴⁾ Opinia adwokata generalnego Francisa Jacobsa, sprawa C-256/97, DM Transport [1999] REC I-3915, sprawa C-480/98, Hiszpania przeciwko Komisji [2000] REC I-8717

Informacje dostarczone przez polskie władze⁽⁵⁵⁾ wyraźnie wskazują, że Stocznia Gdynia ma znaczne zależności w regulowaniu zobowiązań publicznoprawnych, które sięgają aż do 2004 r. Stocznia spłacała swoje zobowiązania publicznoprawne jedynie epizodycznie, a jej zadłużenie było stale odraczane, wedle wszelkiego prawdopodobieństwa bez jakiegokolwiek formalnej decyzji odpowiednich wierzycieli publicznych, lub było obejmowane zmianą harmonogramu spłaty. W odniesieniu do zobowiązań publicznych, pozostających do spłaty na dzień 30 września 2007 r., o łącznej kwocie 443 mln PLN Polska wyjaśniła, że beneficjent zamierza je spłacić ze środków pochodzących z dokapitalizowania przez Skarb Państwa po prywatyzacji stoczni. Zważywszy na brak pewności co do samej prywatyzacji oraz jej daty, zamiar stoczni oznacza, że zobowiązania publiczne były faktycznie odraczane na czas nieograniczony lub nieokreślony oraz że były regulowane tylko sporadycznie, gdy pozwalał na to przepływ środków pieniężnych stoczni. W opinii Komisji żaden wierzyciel kierujący się zasadami gospodarki rynkowej nie wyraziłby zgody na takie nieograniczone w czasie odroczenie należnych mu zobowiązań, które byłoby uzależnione od niepewności co do przeprowadzenia prywatyzacji i dokapitalizowania stoczni przez państwo (które to dokapitalizowanie stanowiłaby pomoc państwa budzącą wątpliwości co do jej zgodności z prawem i wspólnym rynkiem). Ponadto brak jest jakichkolwiek przesłanek, wskazujących, że odpowiedni wierzyciele publiczni podjęli jakiegokolwiek działania w celu egzekucji przysługujących im należności publicznoprawnych od Stoczni Gdynia, w szczególności w trybie egzekucji przymusowej lub przepisów upadłościowych. W związku z powyższym Komisja stwierdza, że konsekwentne zaniechanie egzekucji zobowiązań publicznoprawnych stanowi dla beneficjenta korzyść, której nie uzyskałby on ze strony żadnego wierzyciela kierującego się zasadami gospodarki rynkowej, a zatem stanowi pomoc państwa zbliżoną do (nieoprocentowanej) pożyczki.

b) Środki, które zdaniem Polski spełniają warunki testu prywatnego inwestora

Pożyczki udzielane przez KPS

(257) W odniesieniu do wsparcia udzielanego przez KPS w formie pożyczek obrotowych Komisja nie może zaakceptować argumentu Polski, jakoby pożyczki te nie zawierały elementu pomocy państwa. Komisja zauważa, że oprocentowanie pobrane przez KPS wyniosło ok. 400 punktów bazowych powyżej stopy referencyjnej. Zwraca też uwagę, że Stocznia Gdynia od kilku lat znajduje się w bardzo niestabilnej sytuacji finansowej, a ciężące na niej zobowiązania znacznie przekraczają wartość jej aktywów. Stocznia Gdynia nie była w stanie pozyskać środków na finansowanie swojej produkcji z żadnego innego źródła zewnętrznego. Jej kapitał obrotowy był

finansowany ze środków pochodzących z zaliczek w całości gwarantowanych przez KUKĘ, z pożyczek w całości objętych gwarancjami Skarbu Państwa oraz z pożyczek udzielanych przez KPS. Dlatego nie wydaje się, aby oprocentowanie pobierane przez KPS właściwie odzwierciedlało ponoszone przez nią ryzyko. KPS żądała wprawdzie zabezpieczeń, jednak ich wartość budzi wątpliwości; należy pamiętać, że KUKĘ i Skarb Państwa żądały podobnych zabezpieczeń i biorąc pod uwagę stosunek aktywów do pasywów Stoczni Gdynia, wydaje się prawdopodobne, że KPS nie była w stanie uzyskać pierwszorzędnych zabezpieczeń na majątku stoczni. Polska w każdym razie nie dostarczyła szczegółowych informacji, które pozwoliłyby Komisji ocenić rzeczywistą wartość żądanych zabezpieczeń.

(258) Ponadto nie ma różnicy pomiędzy pożyczkami udzielonymi przez KPS a pożyczkami udzielonymi przez ARP, będącą właścicielem KPS. Trudno jednocześnie utrzymywać, jak czyni to Polska, że pożyczki udzielone przez ARP stanowią pomoc państwa, natomiast pożyczki udzielone przez jej spółkę zależną, czyli KPS, spełniają wymogi testu prywatnego inwestora.

(259) Wreszcie Komisja zauważa, że KPS powołano jako fundusz w pełni kontrolowany przez państwo, realizujący pewne cele polityki publicznej, którego finansowanie było w całości zapewnione lub gwarantowane przez państwo za pośrednictwem ARP. Zgodnie z dokumentem „Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010” KPS została „powołana do działania na rzecz organizacji finansowania produkcji stoczniowej do czasu przejęcia kontroli nad poszczególnymi spółkami przez inwestorów prywatnych”. Strategia służąca realizacji nie tylko celów gospodarczych, ale także społecznych i makroekonomicznych⁽⁵⁶⁾, nadaje KPS szereg uprawnień, podobnie jak ARP, Skarbowi Państwa i innym właściwym organom publicznym. Finansowe więzi łączące KPS z ARP i Skarbem Państwa są oczywiste, a KPS pełni tutaj raczej rolę narzędzia służącego do przekazywania środków przeznaczonych w budżecie państwa dla stoczni w Polsce, w tym Stoczni Gdynia.

(260) Biorąc pod uwagę powyższe, Komisja stwierdza, że przy udzielaniu pożyczek obrotowych na rzecz Stoczni Gdynia KPS nie działała jako inwestor prywatny. Wspomniane pożyczki, wymienione w motywie 158, tabela 1 i 2, stanowią zatem pomoc państwa.

⁽⁵⁵⁾ W szczególności załącznik 3 do pisma z dnia 9 stycznia 2008 r.

⁽⁵⁶⁾ Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010, przyjęta w sierpniu 2006 r., s. 7.

Gwarancje KUKE

- (261) W swych uwagach zgłoszonych po przyjęciu decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego Polska stwierdziła, że gwarancje udzielone Stoczni Gdynia przez KUKE nie stanowią pomocy państwa. Komisja nie może zaakceptować tego twierdzenia.
- (262) Po pierwsze, Komisja przypomina, że gwarancje na zaliczki udzielane przez KUKE są objęte gwarancjami Skarbu Państwa, a transakcje z nimi związane są zapisywane na odrębnym rachunku bankowym pod nazwą „Interes Narodowy”. W przypadku braku środków finansowych na tym rachunku KUKE może zaciągnąć pożyczki od Skarbu Państwa lub skorzystać z gwarancji kredytowych Skarbu Państwa.
- (263) Po drugie, Komisja przywołuje swą decyzję z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie N 105/07⁽⁵⁷⁾, którą to decyzją zatwierdziła system, w ramach którego KUKE realizuje swój program gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych, uznając, że nie zawiera on elementu pomocy państwa. System ten obejmuje obecnie gwarancje na produkcję, które w ostatnich latach otrzymywała Stocznia Gdynia. Komisja zauważa, że z systemu tego wyraźnie wyłączone⁽⁵⁸⁾ są przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej w rozumieniu Wytucznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji. Główną cechą tego systemu jest to, że stawki opłaty z tytułu gwarancji są określane w oparciu o ocenę ryzyka. Dla przykładu stawka gwarancyjna dla firmy należącej do najwyższej kategorii ryzyka wynosi [...] % rocznie dla gwarancji na okres poniżej 2 lat i [...] % rocznie dla gwarancji udzielanych na okres dłuższy niż dwa lata. Stawka podstawowa wynosi [...] % w skali roku. Dla porównania, gwarancje dla Stoczni Gdynia zostały udzielone przez KUKE przy zastosowaniu stawki 2 % rocznie w przypadku gwarancji nieprzekraczającej 35 mln PLN oraz stawki 1 % rocznie w przypadku gwarancji przekraczającej tę kwotę.
- (264) Jest więc jasne, że Stocznia Gdynia nie kwalifikuje się do uzyskania gwarancji w ramach opisanego powyżej systemu zatwierdzonego przez Komisję i uznanego przez nią za niezawierający elementu pomocy. W związku z tym nie można uznać, że gwarancje udzielone Stoczni Gdynia nie zawierają elementu pomocy.
- (265) Dodatkowo oczywiste jest, że stawka gwarancyjna pobrana od Stoczni Gdynia jest znacznie niższa od stawki bazowej stosowanej przy gwarancjach udzielanych

przedsiębiorstwom znajdującym się w dobrej sytuacji finansowej, a także kilkakrotnie niższa od stawki pobieranej od przedsiębiorstw obciążonych wysokim ryzykiem, lecz wciąż kwalifikujących się do uzyskania gwarancji w ramach opisanego powyżej systemu. Komisja stwierdza, że stawka gwarancyjna zastosowana wobec Stoczni Gdynia nie odpowiada stawce rynkowej, a zatem omawiane gwarancje stanowią pomoc państwa.

- (266) Po trzecie, stosownie do obwieszczenia Komisji w sprawie stosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy państwa w formie gwarancji⁽⁵⁹⁾, aby dana gwarancja państwa nie stanowiła pomocy państwa, kredytobiorca nie może znajdować się w trudnościach finansowych. W tym przypadku warunek ten wyraźnie nie został spełniony. Stosownie do tego samego obwieszczenia, jeżeli kredytobiorca znajduje się w trudnościach finansowych, wartość elementu pomocy w ramach takiej gwarancji może być równa kwocie objętej gwarancją.
- (267) Na koniec Komisja zauważa, że Stocznia Gdynia polegała wyłącznie na gwarancjach udzielanych przez KUKE i Skarb Państwa, i nie udało jej się pozyskać żadnych gwarancji na rynku.
- (268) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że przy udzielaniu gwarancji na rzecz Stoczni Gdynia KUKE nie działała jako inwestor prywatny.
- c) Zakłócenie konkurencji spowodowane udzieleniem pomocy państwa Stoczni Gdynia**
- (269) Komisja zauważa, że Stocznia Gdynia naruszała konkurencję, gdyż dzięki całkowitemu uzależnieniu się od wsparcia publicznego stosowała ceny poniżej kosztów produkcji i nie ponosiła konsekwencji, które takie praktyki zwykle za sobą pociągają, a mianowicie eliminacji z rynku.

- (270) Komisja zauważa dalej, że do głównych problemów, z którymi Stocznia Gdynia borykała się od dłuższego czasu, należy zaliczyć: zawieranie kontraktów, które ostatecznie przynosiły straty w następstwie umacniania się złotego względem dolara, wciąż pozostającego dominującą walutą w branży stoczniowej, jak również rosnące na całym świecie ceny blach stalowych. Te zewnętrzne czynniki wskazano jako najważniejsze zagrożenia dla działalności stoczni już w planie restrukturyzacji z 2002, a następnie także w jego zmienionej wersji z 2004 r., w nowym planie restrukturyzacji z 2006 r. i wreszcie w toku prywatyzacji w 2008 r.

⁽⁵⁷⁾ Decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2007 w sprawie N 105/07, Gwarantowane przez Skarb Państwa gwarancje ubezpieczeniowe dotyczące kontraktu eksportowego, skrócone zawiadomienie w Dz.U. C 214 z 13.9.2007.

⁽⁵⁸⁾ Art. 3 pkt 1 ust. 1 uchwały nr 111/2006 Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych z dnia 20 grudnia 2006 r.

⁽⁵⁹⁾ Dz.U. C 71 z 11.3.2001, s. 14.

- (271) Mimo że zarząd stoczni miał świadomość tych zagrożeń, stocznia nadal zawierała kontrakty bez podejmowania żadnych środków zmierzających do ich ograniczenia. Taka praktyka prowadzenia działalności nadal była stosowana w okresie bezprecedensowego boomu na rynku stoczniowym w latach 2004–2008, kiedy to ceny produktów stoczniowych osiągnęły niespotykany wcześniej poziom. Dzięki tej praktyce zarządowi udało się utrzymać działalność i zatrudnienie, ale odbyło się to kosztem poważnych strat na normalnej produkcji statków. Badanie *due diligence* przeprowadzone przez spółkę Amber w pierwszym półroczu 2008 r. wskazuje, co potwierdza także Polska, że aktualny portfel zamówień z dostawami zaplanowanymi na 2008 i 2009 r. również jest obciążony ryzykiem znacznych strat ze względu na zawarcie kontraktów przynoszących straty bez podejmowania żadnych środków ograniczających ryzyko.
- (272) Na tej podstawie Komisja stwierdza, że wszystkie środki udzielone na rzecz Stoczni Gdynia, opisane w części II pkt 7, miały charakter zakłócający lub grożący zakłóceniem konkurencji na rynku stoczniowym.

Wniosek

- (273) Podsumowując, Komisja stwierdza, że wszystkie środki udzielone na rzecz Stoczni Gdynia stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.

2.2. Możliwość zgłaszania uwag przez Polskę i osoby trzecie

- (274) Decyzją z dnia 1 czerwca 2005 r. Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w odniesieniu do szeregu środków, w tym restrukturyzacji zadłużenia (umorzenie płatności, odroczenie płatności, zmiana harmonogramu spłat) dokonywanej w oparciu o różne podstawy prawne i dotyczącej określonej liczby wierzycieli publicznych, dokapitalizowania stoczni, gwarancji na produkcję udzielonych przez Skarb Państwa oraz środków na rzecz pozyskania kapitału dla spółki (emisja obligacji i konwersja wierzycielności na akcje).
- (275) Komisja wyraźnie stwierdziła również, że nie można zaakceptować argumentu Polski, jakoby zaliczki od armatorów należało uznać za wkład własny. W związku z tym Komisja wyraziła wątpliwości co do tego, czy gwarancje na zaliczki udzielane przez KUKĘ nie stanowią pomocy państwa i zapowiedziała, że zbada charakter tych zaliczek.
- (276) Zarówno Polska, jak i beneficjent zgłosili swoje uwagi; o ile jednak zakwestionowali oni kompetencje Komisji do oceny zgodności niektórych z analizowanych środków pomocy, o tyle nie zgłosili zastrzeżeń do wniosku Komisji, która uznała, że skoro środki zostały udzielone po przystąpieniu Polski do UE, to stanowią one nową

pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE. Jedyny wyjątek stanowił charakter gwarancji KUKĘ, co do których utrzymywano, że nie zawierają elementu pomocy państwa. W późniejszym czasie Polska utrzymywała również, że pożyczki udzielane przez KPS nie stanowiły pomocy państwa. Komisja odniosła się do argumentów Polski i beneficjenta powyżej.

- (277) W toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Komisję strategia polskiego rządu jako właściciela pakietu większościowego Stoczni Gdynia zmieniała się kilkakrotnie, i to w znacznym stopniu, o czym świadczy opis zdarzeń przedstawiony powyżej. Strategia konsolidacji sektora stoczniowego zmieniła się w strategię rozdzielania Stoczni Gdynia i Stoczni Gdańsk oraz w decyzję o częściowej prywatyzacji Stoczni Gdynia, która w późniejszym czasie zmieniła się w strategię pełnej prywatyzacji. Ta ostatnia strategia w obecnej chwili również stoi pod znakiem zapytania z powodu widocznego braku zainteresowania kupnem stoczni ze strony podmiotów rynkowych.
- (278) Jak opisano powyżej, Komisja utrzymywała regularny kontakt z polskimi władzami jako właścicielem Stoczni Gdynia oraz z samą Stocznia Gdynia. Komisja systematycznie zwracała uwagę Polsce oraz stoczni, że według wszelkiego prawdopodobieństwa wszystkie środki udzielone stoczni przy użyciu zasobów państwowych stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE, zważywszy na niestabilną sytuację finansową stoczni oraz faktyczny brak jakichkolwiek środków finansowych z zewnętrznych źródeł, niezawierających elementu pomocy państwa. Komisja ostrzegła również, że taka pomoc państwa jest udzielana z naruszeniem art. 88 ust. 3 traktatu WE i jest sprzeczna ze wspólnym rynkiem. Komisja przypominała także kilkakrotnie, że gwarancje udzielane Stoczni Gdynia przez KUKĘ stanowią pomoc państwa.
- (279) Ponadto w toku postępowania wyjaśniającego Komisja zgromadziła szczegółowe informacje dotyczące działalności KPS oraz charakteru pożyczek obrotowych, których KPS udzieliła stoczni. Komisja zwróciła uwagę Polski na fakt, że według wszelkiego prawdopodobieństwa pożyczki te stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.
- (280) Wreszcie w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego Komisja zauważyła, że Stocznia Gdynia nadal zaciąga zobowiązania publicznoprawne. Komisja zebrała informacje na ten temat i poinformowała władze polskie (działające jednocześnie w charakterze właściciela stoczni oraz jej wierzyciela), że jej zdaniem zaniechanie egzekucji należności publicznoprawnych lub ich restrukturyzacja mogą stanowić pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 traktatu WE.

3. ZGODNOŚĆ POMOCY ZE WSPÓLNYM RYNKIEM –
ODSTĘPSTWO NA MOCY ART. 87 UST. 3 TRAKTATU WE

- (281) Głównym celem tych środków jest wsparcie przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnościach finansowych oraz utrzymanie go na rynku. W takich przypadkach wyłączenie przewidziane w art. 87 ust. 3 lit. c) traktatu WE, które umożliwia zatwierdzenie pomocy państwa w celu promowania rozwoju niektórych działań gospodarczych, o ile pomoc ta nie wywrze ujemnego wpływu na warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, może być stosowane, jeżeli spełnione są odpowiednie warunki.
- (282) Pomoc na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji jest obecnie regulowana Wytycznymi wspólnotowymi dotyczącymi pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽⁶⁰⁾ (dalej zwanymi „wytycznymi”), które zastąpiły wcześniejszy tekst przyjęty w 1999 r.⁽⁶¹⁾ (dalej zwany „wytycznymi z 1999 r.”).
- (283) Zgodnie z przepisami przejściowymi wytycznych zgłoszenia zarejestrowane przed dniem 10 października 2004 r. są badane w świetle kryteriów obowiązujących w czasie zgłoszenia (pkt 103). W przedmiotowej sprawie część środków została zgłoszona Komisji w dniu 29 kwietnia 2004 r. w ramach tzw. mechanizmu przejściowego zgodnie pkt 3 załącznika IV do traktatu akcesyjnego, w czasie obowiązywania wytycznych z 1999 r. Jednakże w wytycznych stwierdza się również, że będą one stosowane przy ocenie pomocy na ratowanie lub restrukturyzację przedsiębiorstw, udzielonej bez zezwolenia Komisji (pomoc niezgodna z prawem), jeżeli część lub całość pomocy została udzielona po dniu 1 października 2004 r. (pkt 104 ust. 1). Jako że prawie wszystkie środki opisane w motywach 209–232 zostały udzielone po tej dacie niezgodnie z prawem, Komisja stwierdza, że zastosowanie mają wytyczne z 2004 r.
- (284) Wytyczne mają zastosowanie do przedsiębiorstw działających we wszystkich sektorach, z wyjątkiem tych wymienionych w pkt 18 wytycznych. Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa dla przemysłu stoczniowego⁽⁶²⁾, które stanowią ramy prawne oceny pomocy państwa w tym sektorze, odwołują się do pkt 12 wytycznych jako właściwej podstawy prawnej dla oceny pomocy na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw.

A. POMOC NA RATOWANIE PRZEDSIĘBIORSTW

- (285) Wytyczne przewidują możliwość udzielenia pomocy na ratowanie jako czasowego wsparcia dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnościach finansowych w trakcie

przygotowywania planu restrukturyzacji lub planu likwidacji przedsiębiorstwa bądź w celu bezpośredniego zażegnania poważnego kryzysu związanego z płynnością finansową przedsiębiorstwa.

- (286) Komisja zauważa, że pomoc państwa udzielona Stoczni Gdynia nie spełnia warunku czasowego, zważywszy, że wszystkie środki wsparcia zostały udzielone na okres znacznie dłuższy niż zalecany termin 6 miesięcy, ani warunku odwracalności, zważywszy, że udzielono również środków nieodwracalnych, takich jak dokapitalizowanie i umorzenie zadłużenia porównywalne z dotacją.
- (287) W związku z tym Komisja stwierdza, że środki wymienione w motywach 209–232 nie są zgodne ze wspólnym rynkiem jako pomoc na ratowanie przedsiębiorstw.

B. POMOC RESTRUKTURYZACYJNA

- (288) Zgodnie z definicją określoną w pkt 17 wytycznych pomoc restrukturyzacyjna opiera się na wykonalnym, spójnym i dalekosiędnym planie, którego celem jest przywrócenie długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa w rozsądnej perspektywie czasowej. Restrukturyzacja zazwyczaj składa się z następujących elementów: restrukturyzacji wszystkich aspektów działalności przedsiębiorstwa, reorganizacji i racjonalizacji działalności przedsiębiorstwa, w tym wycofania się z działalności przynoszącej straty, oraz restrukturyzacji finansowej. Operacje restrukturyzacyjne, jeżeli korzysta się przy nich z pomocy państwa, nie mogą jednak być ograniczone do pomocy finansowej, która jedynie wyrówna wcześniejsze straty bez usunięcia przyczyn tych strat, tj. bez podjęcia faktycznej restrukturyzacji. Ponadto restrukturyzacja musi być przynajmniej w części finansowana z zasobów własnych przedsiębiorstwa lub ze źródeł zewnętrznych niezawierających elementu pomocy państwa, a sama pomoc państwa musi być ograniczona do minimum niezbędnego do przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa. I wreszcie, w celu złagodzenia zakłócającego efektu pomocy, należy przyjąć środki wyrównawcze.
- (289) Zważywszy na silnie zakłócający charakter pomocy restrukturyzacyjnej, Komisja uważa, że pomoc dla przedsiębiorstw zagrożonych może przyczynić się do rozwoju działalności gospodarczej bez wywierania ujemnego wpływu na warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym z interesem Wspólnoty, wyłącznie jeżeli spełnione są wszystkie warunki określone w wytycznych.

- (290) W następnych punktach Komisja analizuje, czy warunki te zostały spełnione.

⁽⁶⁰⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

⁽⁶¹⁾ Dz.U. C 288 z 9.10.1999, s. 2.

⁽⁶²⁾ Dz.U. C 317 z 30.12.2003, s. 1.

a) Kwalifikowalność przedsiębiorstw

(291) Aby przedsiębiorstwo mogło skorzystać z pomocy na ratowanie lub restrukturyzację, musi kwalifikować się do pomocy jako przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu wytycznych. Komisja uważa, że sytuację finansową Stoczni Gdynia, przynajmniej od 2002 r., cechuje stały brak płynności finansowej oraz niewypłacalność, rosnące straty i ujemny stan aktywów. Zatem Stocznia Gdynia jest przedsiębiorstwem zagrożonym w rozumieniu wytycznych.

b) Przywrócenie długoterminowej rentowności

(292) Zgodnie z pkt 31 wytycznych udzielenie pomocy musi być uwarunkowane wdrożeniem planu restrukturyzacji, który musi umożliwić przedsiębiorstwu odzyskanie rentowności w rozsądnej perspektywie czasowej. Odzyskanie rentowności oznacza, że przedsiębiorstwo po zakończeniu procesu restrukturyzacji jest w stanie pokryć wszystkie swoje koszty oraz osiągnąć zwrot z kapitału wystarczający, aby mogło ono samodzielnie konkurować z innymi przedsiębiorstwami. Restrukturyzacja musi zostać przeprowadzona w możliwie najkrótszym czasie.

(293) Przede wszystkim Komisja zauważa, że w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego dokonała przeglądu dwóch planów restrukturyzacji, z 2004 i 2006 r., które zostały przygotowane przez zarząd stoczni i uzyskały akceptację jej właściciela większościowego, tzn. państwa. Komisja stwierdziła, że wysuwane przez nią poważne zastrzeżenia co do zdolności obydwu planów do przywrócenia rentowności stoczni, wciąż zachowują ważność. Zważywszy, że plan restrukturyzacji z 2006 r. zastąpił plan restrukturyzacji z 2004 r., Komisja przedstawi poniżej uzasadnienie swych poważnych wątpliwości dotyczących planu restrukturyzacji z 2006 r. Komisja zauważa jednak, że plan ten pod wieloma względami przypomina plan restrukturyzacji z 2004 r. i że zastrzeżenia wysunięte przez Komisję w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w odniesieniu do planu restrukturyzacji z 2004 r. w pełni odnoszą się również do planu restrukturyzacji z 2006 r.

(294) Komisja pragnie przypomnieć opinię Polski, wyrażoną po podjęciu decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego, według której plan restrukturyzacji z 2004 r. stanowi solidną podstawę ekonomiczną procesu restrukturyzacji stoczni. Rzeczywistość pokazała, że plan z 2004 r. nie był wystarczający do przywrócenia stoczni rentowności i wymagał modyfikacji już w 2006 r.

(295) Komisja zauważa, że w planie restrukturyzacji z 2006 r. uwagę poświęcono przede wszystkim restrukturyzacji finansowej, nie odnosząc się w sposób przekonywający do aspektów przemysłowych. Na podstawie tego planu nie powstała żadna przekonywająca, szeroko zakrojona strategia przemysłowa.

(296) Ilustruje to w szczególności zaproponowana w planie strategia inwestycyjna, którą można by określić jako zbiór zakrojonych na niewielką skalę przedsięwzięć modernizacyjnych pozbawionych szerszej wizji, która wydaje się konieczna do modernizacji urządzeń, z których wiele zostało wyprodukowanych w latach 70. Plan nie zawiera szczegółowej analizy obecnego stanu urządzeń produkcyjnych i ich ograniczeń ani nie wskazuje w sposób konkretny tzw. „wąskich gardeł” stoczni. Według konsultanta zewnętrznego Komisji kwoty przeznaczone na inwestycje (240 mln PLN; 69 mln EUR) wydają się zbyt niskie, aby zapewnić faktyczną modernizację.

(297) Aby przeanalizować poziom planowanych inwestycji w pewnym kontekście, warto jest również przyjrzeć się prognozie dotyczącej rocznej amortyzacji aktywów stoczni oraz zmian wartości majątku trwałego, w oparciu o szacunki przedstawione w planie restrukturyzacji z 2006 r. Amortyzację w latach 2007–2009, tj. w okresie inwestycyjnym, oszacowano na 100 mln PLN. Wynika z tego, że co najmniej 40 % planowanych inwestycji w kwocie 240 mln PLN jest potrzebnych na samo utrzymanie stanu technicznego majątku, a jedynie najwyżej pozostałe 60 % zostałoby przeznaczony na rzeczywistą modernizację. Prognoza dotycząca bilansu wykazuje stały wzrost wartości majątku trwałego z 246 mln PLN w 2006 r. do 361 mln PLN w 2010 r., jednak w 2010 r. tendencja ta miałaby się odwrócić, a wartość majątku trwałego miałaby spadać aż do osiągnięcia poziomu 284 mln PLN w 2012 r. (ostatni rok ujęty w prognozie).

(298) W świetle powyższego Komisja uważa, że strategia inwestycyjna nie jest wystarczająco szeroko zakrojona, aby zapewnić faktyczną modernizację i przywrócić stoczni długoterminową rentowność.

(299) Komisja zauważa również, że cel w zakresie produktywności wyznaczony na 2012 r. na poziomie 37 roboczogodzin/CGT stanowi poprawę w stosunku do dzisiejszej sytuacji, ale mimo wszystko jest skromny w porównaniu z wydajnymi stoczniami europejskimi, których wskaźnik produktywności wynosi ok. 20 roboczogodzin/CGT.

- (300) W planie stwierdza się, że jednym z głównym problemem stoczni jest duża absencja i brak wykwalifikowanych pracowników, którzy przechodzą do lepiej płatnej pracy w innych stoczniach europejskich. W tym kontekście Komisja jest zdania, że planowany wzrost wynagrodzeń o 10 % w 2006 r. i o 4 % rocznie, począwszy od 2008 r., nie okaże się wystarczający do rozwiązania tego problemu.
- (301) W świetle powyższych faktów Komisja uważa, że planowana restrukturyzacja przemysłowa i organizacyjna nie będzie wystarczająca do przywrócenia stoczniom długoterminowej rentowności.
- (302) Ponadto Komisja zauważa, że prognozowane przez stocznię wyniki finansowe nie okazały się zgodne z wynikami analizy wrażliwości przeprowadzonej przez stocznię według scenariusza zakładającego spadek wartości dolara amerykańskiego, spadek cen statków, wzrost cen materiałów i wynagrodzeń. Z analizy wrażliwości wynika, że spadek wartości dolara amerykańskiego o 0,10 PLN w ujęciu rocznym oznaczałoby, że stocznia nie odzyska rentowności przy założeniach planu restrukturyzacji z 2006 r. W związku z tym Komisja stwierdza, że plan restrukturyzacji z 2006 r. nie jest wystarczająco solidny ⁽⁶³⁾.
- (303) Wreszcie Komisja zauważa, że przewidziane w planie środki restrukturyzacyjne nie mogły zostać wdrożone przy braku inwestora, zważywszy również, że zapotrzebowanie na nowy kapitał – niezbędny do przeprowadzenia restrukturyzacji, której zakres okazała się dość skromny – było znaczne, głównie ze względu na konieczność przeprowadzenia kosztownej restrukturyzacji finansowej (1,015 mld PLN) ⁽⁶⁴⁾. Komisja miała wątpliwości, czy plan został oparty na realistycznych założeniach co do zdolności przyciągnięcia przez stocznję nowego kapitału.
- (304) Ewolucja procesu prywatyzacji Stoczni Gdynia potwierdza te wątpliwości. Jak już opisano wcześniej, państwo jako właściciel Stoczni Gdynia dwukrotnie podejmowało próbę znalezienia prywatnego inwestora, który byłby gotów do przejęcia stoczni. Nie powiodła się jednak żadna z tych prób prywatyzacji (ani częściowa prywatyzacja w 2006 r., ani sprzedaż wszystkich akcji należących do państwa w 2007 r.). Komisja zwraca uwagę, że próby prywatyzacji przypadły na okres bezprecedensowego boomu na rynku stoczniowym, co stwarzało optymalne warunki do sprzedaży stoczni. Negatywny wynik procesu prywatyzacji można tłumaczyć

jedynie brakiem zaufania ze strony uczestników rynkowych co do zdolności odzyskania przez stocznję długoterminowej rentowności. W jeszcze większym stopniu potwierdza to decyzja spółki Amber o wycofaniu się z procesu prywatyzacji po przeprowadzeniu przez nią dogłębnego badania *due diligence* ⁽⁶⁵⁾.

- (305) Komisja wzięła pod uwagę nowe starania władz polskich w celu znalezienia inwestora dla Stoczni Gdynia, podjęte po wycofaniu się spółki Amber. Jednakże do czasu wydania niniejszej decyzji żadne fakty nie przekonały Komisji, że ponownie podjęta próba prywatyzacji mogłaby zakończyć się pozytywnie w krótkim okresie i zgodnie z wytycznymi. Jak wyjaśniono poniżej, zarówno wspólny plan restrukturyzacji przygotowany przez spółkę ISD Polska, jak i plan restrukturyzacji przygotowany przez spółkę PSC oparte są na oczekiwaniach uzyskania przez stocznję znaczących kwot dodatkowej pomocy państwa i zakładają możliwość przywrócenia rentowności stoczni pod warunkiem uwolnienia jej od obciążeń w postaci zaległych zobowiązań oraz przewidywanych strat w związku z realizacją bieżących kontraktów.

Wspólny plan restrukturyzacji przygotowany przez spółkę ISD

- (306) Zdaniem Komisja we wspólnym planie restrukturyzacji nie wykazano, że jego wdrożenie przywróci rentowność Stoczni Gdynia po połączeniu ze Stocznją Gdańsk. W szczególności według Komisji prognozy finansowe ani założenia mające gwarantować niezawodność planu nie są odpowiednio uzasadnione. Zdaniem Komisji przewidywane działania restrukturyzacyjne opisane w planie nie są wystarczająco daleko idące. Pomimo faktu, że zaktualizowany wspólny plan restrukturyzacji wprowadził pewne ulepszenia, zdaniem Komisji nie jest on w stanie przywrócić rentowności połączonych stoczni. Poniżej Komisja przeprowadza ocenę planu z września, który zastąpił plan z czerwca, i wskazuje na różnice między planami, tylko jeżeli jest to istotne dla przeprowadzanej oceny.
- (307) Założenie zawarte w planie z czerwca, że zwrot z kapitałów własnych zostanie osiągnięty dopiero w 2020 r. a zwrot z inwestycji dopiero w 2016 r., skłania Komisję do wniosku, że projekt ten nie jest opłacalny. Ponadto zakładane wyniki oparte są na wartościach niezdykontowanych: gdyby odpowiednio kwoty zostały zdyskontowane, zwrot z kapitału własnego i z kapitału inwestycyjnego zostałyby osiągnięte jeszcze

⁽⁶³⁾ Komisja zauważa, że scenariusz bazowy był oparty na kursie PLN/USD na poziomie 3,0, natomiast obecny kurs PLN/USD wynosi 2,2.

⁽⁶⁴⁾ Należy przypomnieć, że kapitał zakładowy stoczni w 2006 r. miał ujemną wartość 576 mln PLN.

⁽⁶⁵⁾ Spółka Amber zwróciła uwagę, że jej analiza wykazała, że stocznia nie będzie przynosić zysków po przeprowadzeniu planowanej przez tę spółkę restrukturyzacji.

później. Plan restrukturyzacji z września wprowadza pod tym względem ulepszenia, gdyż przedstawia prognozy na podstawie zdyskontowanych wartości. Niemniej jednak w planie założono, że zdyskontowany zwrot z kapitału zostałby osiągnięty w 2018 r., tj. po 10 latach od wejścia nowego inwestora w 2009 r., co pozostaje zbyt długim okresem i wskazuje na wysokie ryzyko planu. Komisja podtrzymuje więc swoją opinię, że plan nie wykazuje rentowności projektu. Ponadto Komisja stwierdza, że poprawa prognoz finansowych nie opiera się na przyjęciu dalej idących środków restrukturyzacyjnych (takich jak poprawa produktywności, obniżenie kosztów), lecz na zmianie głównych założeń finansowych, które nie zostały wystarczająco uzasadnione, co zostanie wyjaśnione poniżej.

(308) Prognoza finansowa zakłada, że duża część kosztów restrukturyzacji może zostać pokryta z przyszłych przepływów środków pieniężnych spółki. Zdaniem Komisji w przypadku spółki, która w przeszłości generowała olbrzymie straty i wymaga głębokiej restrukturyzacji, założenie takie nie może być uznane za realistyczne. Plan restrukturyzacji z września przewiduje, że przepływ środków pieniężnych jest narażony na obciążenia z przeszłości, które wzrosły z 592 mln PLN do 712 mln PLN. Komisja zauważa ponadto, że spłatę dużej części zobowiązań publicznoprawnych (ponad 400 mln PLN) zaplanowano na lata 2012–2018, tj. długo po zakończeniu planowanego okresu restrukturyzacji⁽⁶⁶⁾. Komisja zauważa również, że inwestor przyznaje, że poziom spodziewanych wyników jest na granicy opłacalności, ale twierdzi jednocześnie, że istnieje dodatkowy powód, dla którego grupa ISD Polska jest zainteresowana tym projektem. Inwestor twierdzi, że stocznia zapewni znaczny popyt na produkty innej spółki należącej do grupy, mianowicie Huty Częstochowa, w związku z czym inwestycja w Stocznnię Gdynia ma uzasadnienie z punktu widzenia całej grupy ISD Polska.

(309) Komisja zauważa, że wspólny plan restrukturyzacji opiera się na założeniu udzielenia przez państwo w związku z prywatyzacją pomocy na uregulowanie ujemnego bilansu stoczni i pokrycie spodziewanych strat. Plan opiera się także na założeniu, że działalność operacyjna stoczni będzie w dalszym ciągu finansowana z gwarancji udzielanych przez KUKĘ na korzystnych warunkach w porównaniu z warunkami stosowanymi w normalnym przypadku przez KUKĘ wobec przedsiębiorców znajdujących się w dobrej kondycji. W prognozach finansowych uwzględnia się tę przewidywaną pomoc państwa. Wspólny plan restrukturyzacji z września nie zmniejszył ryzyka dodatkowej pomocy państwa. Wręcz przeciwnie, inwestor stwierdził istnienie

dotkowego potencjalnego zobowiązania w wysokości 308 mln PLN, związanego z trwającym między Stocznnią Gdańsk a Skarbem Państwa sporem dotyczącym należności podatkowych. Inwestor oczekuje od Skarbu Państwa gwarancji zapłaty tego zobowiązania, jeżeli ono powstanie.

(310) W odniesieniu do produkcji konstrukcji stalowych Komisja stwierdza, że ani plan z czerwca, ani plan z września nie zawiera pełnego planu operacyjnego dla tej części przyszłej działalności. Stanowi to poważny brak planu, gdyż na koniec okresu restrukturyzacji ten segment działalności powinien generować obrót w wysokości 300 mln PLN, wykorzystywać znaczne zdolności nowej stoczni do przetwarzania stali (od 4 % w 2009 r. do 20 % w 2012 r.) i stanowić około 10 % sprzedaży w nowej stoczni.

(311) Plan restrukturyzacji z września powołuje się na niezależne badanie rynku, które wydaje się wykazywać, że w najbliższych latach popyt na konstrukcje stalowe będzie wzrastał zarówno w Polsce, jak i w Europie. Badanie to nie analizuje jednak, w jaki sposób ten wzrost popytu mógłby zostać wykorzystany przez połączoną stocznnię. Mimo że plan restrukturyzacji z września zawiera więcej szczegółów dotyczących segmentu konstrukcji stalowych, nie zawiera jednak żadnej analizy, czy prognozowana wielkość produkcji jest realistyczna. Wręcz przeciwnie, plan z września zawiera kolejne punkty wskazujące na to, że prognozy te mogą być nierealistyczne.

(312) Obecna produkcja konstrukcji stalowych wynosi 2 000 ton, natomiast produkcja docelowa to 56 000 ton. W porównaniu z planem restrukturyzacji z czerwca plan wrześniowy przewiduje podwojenie produkcji już w 2010 r. (24 000 ton w porównaniu z 12 000 ton zakładanymi w planie czerwcowym) oraz czterokrotne zwiększenie produkcji w 2012 r. (56 000 ton w porównaniu z 13 000 ton zakładanymi w planie czerwcowym). Huta Częstochowa – jeden z największych producentów stali w Polsce – produkuje 100 000 ton konstrukcji stalowych.

(313) ISD Polska wymienia podpisane przez Stocznnię Gdańsk kontrakty na produkcję konstrukcji stalowych, w tym jeden kontrakt na konstrukcje do magazynowania oleju, na około 5 000 ton konstrukcji stalowych rocznie na lata 2008 i 2009. Plan przewiduje, że już w 2010 r. wielkość produkcji tego konkretnego produktu będzie wynosiła 16 000 ton i wzrośnie do 36 000 ton w 2012 r.

⁽⁶⁶⁾ Na przykład prognozowany zysk netto w 2014 r. ma wynosić 93 mln PLN, z czego 55 mln PLN będzie trzeba przeznaczyć na spłatę starych zobowiązań publicznoprawnych. Ostatnim rokiem, który będzie obciążony pokryciem kosztów restrukturyzacji związanych z działalnością w przeszłości (narosłe zobowiązania publicznoprawne), będzie rok 2018, w którym na ten cel trzeba będzie wygenerować 45 mln PLN dodatkowych przepływów środków pieniężnych.

- (314) Nie przedstawiono analizy rynku ani prognoz, które wyjaśniałyby zakładaną rentowność segmentu konstrukcji stalowych (w 2010 r. na poziomie 9,5 %, a później ok. 8 %). Komisja zauważa, że zgodnie z danymi Polskiego Urzędu Statystycznego rentowność sektora konstrukcji stalowych w Polsce wzrosła do poziomu 6 % w 2006 r. i pozostała na tym poziomie w 2007 r.
- (315) Na podstawie dostępnych informacji Komisja stwierdza, że segment konstrukcji stalowych, który ma stanowić integralną i znaczącą część działalności nowej stoczni, nie opiera się na wiarygodnej analizie sytuacji rynkowej nowej stoczni. Analiza rynku nie wykazuje, że na rynku istnieje popyt, który wchłonie wielkość produkcji przewidzianą w nowej stoczni. Plan nie wykazał, że opiera się na realistycznych założeniach w odniesieniu do segmentu konstrukcji stalowych.
- (316) W kwestii restrukturyzacji kontraktacji plan przewiduje podjęcie szeregu wyżej opisanych działań w celu wyeliminowania dwóch najistotniejszych zewnętrznych przyczyn obecnych trudności stoczni (wzrostu kosztów materiałowych oraz wzrostu wartości złotego). Plan opiera się przede wszystkim na założeniu możliwości wprowadzenia klauzul indeksacyjnych w kontraktach na budowę statków, które to klauzule przynajmniej częściowo przeniosłyby ryzyko związane ze zmianami kursów walut i kosztów materiałowych na armatorów. W planie nie ma jednak dowodów na to, że armatorzy zaakceptowali lub byliby gotowi zaakceptować takie klauzule indeksacyjne. Plan restrukturyzacji z września zawiera więcej dodatkowych informacji na ten temat, w szczególności wyciągi z podpisanych przez obie stocznie umów, gdzie wprowadzono tego typu klauzule indeksacyjne.
- (317) Komisja przeanalizowała przekazane jej informacje i stwierdza, że kontrakty przedstawione w planie początkowo rzeczywiście zawierały klauzule indeksacyjne, według których wzrost ceny stali byłby pokrywany przez kupującego. Klauzule te zostały jednak anulowane przy kolejnym uzupełnieniu kontraktu i zastąpione postanowieniem umownym, według którego stocznia i kupujący będą wspólnie dokonywać zakupów materiału i do zakończenia zakupu uzgodnią odpowiednie dostosowanie ceny. Sposób dostosowania ceny zostanie uzgodniony w kolejnym uzupełnieniu kontraktu. To uzupełnienie nie zostało jednak przekazane Komisji.
- (318) Komisja stwierdza też, że kontrakty te zawarto i ponownie negocjowano w okresie największego popytu (rok 2005 i następne), gdy elastyczność armatorów była odpowiedzią na ograniczenia podaży. Komisja jest świadoma, że w ostatnim czasie w przemyśle stoczniovym rozwinęła się praktyka indeksacji cen stali, należy jednak zauważyć, że wcześniej – szczególnie w okresach gorszej koniunktury – klauzule tego typu nie były przyjęte.
- (319) Na podstawie dostępnych informacji Komisja stwierdza, że plan nie wykazuje, iż stocznia będzie w stanie zawierać kontrakty zawierające klauzulę indeksacyjną. Opisane w planie restrukturyzacji doświadczenia Stoczni Gdynia w tym zakresie nie są zdaniem Komisji rozstrzygające.
- (320) Plan z września – w porównaniu z planem z czerwca – zawiera więcej szczegółowych informacji na temat planowanej strategii zabezpieczeń mającej na celu zmniejszenie ryzyka walutowego. Mimo to plan nie wykazuje, aby któraś z dwóch stoczni stosowała takie instrumenty (w tym zabezpieczenia naturalne niepociągające za sobą żadnych kosztów), przynajmniej w ciągu ostatnich kilku lat⁽⁶⁷⁾. Plan restrukturyzacji z września przedstawia wprawdzie obliczenia i skutki proponowanej polityki zabezpieczeń, nie przedstawia jednak żadnych dowodów, że stocznia będzie w stanie uzyskać takie zabezpieczenia na rynku. Z drugiej strony, oczywiste jest, że banki żądają od inwestora w pełni opracowanej strategii zabezpieczeń zanim podejmą decyzję o udzieleniu zabezpieczenia.
- (321) Zważywszy na znaczenie tego czynnika dla działalności stoczni, zagadnienie to nie zostało omówione w planie w sposób przekonujący. Z analizy wrażliwości wynika natomiast, że mimo wprowadzenia środków ograniczających ryzyko, rzekomo uwzględnionych w prognozach finansowych, prognozy te pozostają wrażliwe na niewielkie zmiany kursu walutowego, co zostanie opisane poniżej. W związku z tym Komisja nie jest przekonana, że planowana strategia w zakresie transakcji zabezpieczających (*hedging*) jest wystarczająco szeroko zakrojona, aby zapewnić długoterminową rentowność stoczni.
- (322) Jeśli chodzi o restrukturyzację zatrudnienia, w planie nie zawarto żadnej analizy potrzeb racjonalizacji w tym zakresie, lecz ograniczono się do stwierdzenia, że poziom zatrudnienia zostanie zmniejszony. Plan zawiera wzmiankę, również bez uzasadnienia, że koszty tych ograniczeń wyniosą ok. 69 mln PLN. Plan restrukturyzacji z września przedstawia koszty i skutki restrukturyzacji zatrudnienia, ale nie opisuje ani nie uzasadnia, na jakich założeniach oparto planowane koszty i skutki restrukturyzacji zatrudnienia. Na tej podstawie Komisja nie może stwierdzić, czy plan szczegółowo przedstawia przyczyny i skutki zwolnień oraz czy obliczenia kosztów i opis skutków są oparte na wiarygodnych założeniach.
- (323) Jeśli chodzi o prognozy finansowe, Komisja zwraca uwagę w szczególności na następujące niedociągnięcia w scenariuszu bazowym, na którym oparty jest model finansowy przygotowany przez spółkę ISD Polska, i kwestionuje wiarygodność prognoz finansowych.

⁽⁶⁷⁾ Plan zawiera informacje, że klauzule walutowe były rzekomo częścią dwóch kontraktów, ale kontrakty te nie zostały przekazane.

- (324) Po pierwsze, plan restrukturyzacji z września zakłada – w porównaniu z planem z czerwca – znacznie wyższe ceny sprzedaży samochodowców – jednego z dwóch głównych produktów nowej stoczni. Plan opiera się na prognozach na pierwsze lata na podstawie istniejących umów zawartych przez Stocznnię Gdynia. Plan nie uzasadnia jednak prognoz na kolejne lata i nie przedstawiono w nim żadnych prognoz przygotowanych na ten temat przez doradców zewnętrznych⁽⁶⁸⁾.
- (325) Po drugie, założenie zmian wynagrodzeń na poziomie 4–6 % rocznie w okresie restrukturyzacji wydaje się niedoszacowane ze względu na wagę problemu braku wykwalifikowanej kadry, rotacji pracowników i ich nieobecność w pracy oraz konkurencję płacową, jaką dla obu stoczni stanowią stocznie za granicą i w Polsce. Plan restrukturyzacji z września zakłada nawet niższy poziom wzrostu płac niż plan z czerwca. Komisja zwraca uwagę, że w okresie od stycznia 2007 r. do stycznia 2008 r. średnie wynagrodzenie brutto w gospodarce w Polsce wzrosło o 11,5 %⁽⁶⁹⁾ i oczekuje się jego dalszego wzrostu. Różne źródła, w tym przywoływane w planie restrukturyzacji z września (takie jak Narodowy Bank Polski, OECD, prognoza gospodarcza Komisji Europejskiej z wiosny 2008, Goldman Sachs), analizując perspektywę na rynku pracy w Polsce, przewidują znaczny wzrost zarobków w perspektywie średniookresowej oraz wzrastający brak pracowników. W każdym razie jest to czynnik, który należało wziąć pod uwagę w analizie wrażliwości, co nie zostało zrobione.
- (326) Po trzecie, koszty gwarancji na zapewnienie kapitału obrotowego zakładane w scenariuszu bazowym wynoszą 1,5 %. Ten szacunek opiera się na założeniu, że KUKĘ będzie udzielać pełnych gwarancji na zaliczki i że gwarancje te będą udzielane na korzystniejszych warunkach niż te, na których KUKĘ udziela gwarancji innym przedsiębiorcom (znajdującym się w dobrej kondycji). Gdyby połączone stocznie miały uzyskać podobne gwarancje na rynku, jak utrzymywała Polska w swoich wyjaśnieniach z dnia 7 lipca 2008 r., koszt kapitału byłby znacznie wyższy niż zakładany w scenariuszu bazowym⁽⁷⁰⁾, co miałyby bezpośrednie negatywne skutki dla prognoz finansowych.
- (327) Biorąc pod uwagę powyższe założenia, należy stwierdzić, że plan nie zapewnia wystarczającej pewności co do tego, że scenariusz bazowy, na którym oparto prognozy finansowe, jest realistyczny i możliwy do realizacji.
- (328) Ponadto analiza wrażliwości nie wykazuje, że opracowany plan zapewnia stoczni odporność na niektóre z głównych czynników ryzyka związanych z jej działalnością. Poprawiony plan restrukturyzacji z września nie zawiera przekonujących ulepszeń.
- (329) Analiza wrażliwości pokazuje, że deprecjacja dolara w stosunku do złotego o 5 % spowodowałaby obniżenie zysku wypracowanego w ciągu 10 lat o 35 % pomimo uwzględnienia w scenariuszu podstawowym środków restrukturyzacyjnych łagodzących ryzyko zmian kursu wymiany.
- (330) Odrębna analiza dołączona do planu restrukturyzacji z września wykazuje, że aprecjacja euro w stosunku do dolara o 5 % w latach 2013–2017 (tj. po zakładanym wprowadzeniu w Polsce euro) spowodowałaby obniżenie o 44 % zysku wypracowanego w ciągu 10 lat w porównaniu ze scenariuszem podstawowym.
- (331) Komisja stwierdza, że w przypadku aprecjacji tych dwóch walut (jednorazowa aprecjacja złotego w 2009 r. i jednorazowa aprecjacja euro w 2013 r.) w stosunku do dolara o 5 % w porównaniu ze scenariuszem podstawowym, zysk wypracowany w ciągu 10 lat zmniejszyłby się o 80 % w porównaniu ze scenariuszem podstawowym.
- (332) Komisja dochodzi do wniosku, że analiza wrażliwości wskazuje, że prognozy finansowe są wrażliwe na niewielkie zmiany założeń, na podstawie których dokonano analizy, w szczególności zmiany kursu walutowego, który zgodnie z informacjami zawartymi w planie w istocie stanowił jeden z głównych czynników, które przyczyniły się do obecnych trudności finansowych stoczni. Na tej podstawie Komisja nie może stwierdzić, że wspólny plan restrukturyzacji wydaje się na tyle niezawodny, żeby zapewnić przywrócenie rentowności połączonych stoczni w perspektywie długoterminowej.

Plan restrukturyzacji przedstawiony przez spółkę PSC

- (333) Pod wieloma względami plan ten wykazuje poważne wady, w związku z czym Komisja stwierdza, że nie potwierdza on możliwości odzyskania przez stocznnię rentowność w rozsądnym terminie. Poważne niespójności w planie restrukturyzacji budzą znaczne wątpliwości co do możliwości realizacji i niezawodności planu. Założenia dotyczące strategii rynkowej oraz przyszłych poziomów produkcji i możliwości stoczni są wewnętrznie sprzeczne. Ponadto nie przedstawiono analizy rynku, która uzasadniałaby wybraną strategię oraz potwierdzałaby, że zakładany portfel produktów przynosiłby zyski.

- (334) Jeśli chodzi o restrukturyzację finansową, założenia dotyczące kosztu kapitału, sposobu finansowania produkcji i kursu wymiany walut wykazują następujące poważne niedoskonałości. Plan zakłada stabilny kurs walutowy w całym okresie restrukturyzacji na poziomie bardziej optymistycznym niż kursy obecne (kurs PLN/EUR przyjęto na poziomie 3,46, a kurs PLN/USD na poziomie 2,23; dla porównania kurs PLN/EUR wynosi obecnie 3,32, a kurs PLN/USD – 2,12). Ponadto założenie, że w wyniku renegotiacji bieżących kontraktów stocznia byłaby w stanie zwiększyć swoje przychody o 30 % i uzyskać dodatkowe wpływy w kwocie 100 mln EUR, należy rozpatrywać w świetle faktu, że stocznia podjęła już znaczące wysiłki w celu renegotiacji bieżących kontraktów i w wyniku tego wiele z tych kontraktów rozwiązano. W planie nie ma żadnych dowodów, które potwierdzałyby zakładaną możliwość dalszej renegotiacji, w związku z czym Komisja uznaje to założenie za nierealistyczne.
- (335) Jeśli chodzi o restrukturyzację zatrudnienia, sam fakt, że inwestor proponuje dwa warianty (otrzymanie zatrudnienia na obecnym poziomie lub redukcję o 650 osób) może świadczyć o tym, że inwestor nie ma wyraźnie sprecyzowanej strategii przywrócenia rentowności stoczni. Te alternatywne założenia budzą także wątpliwości co do prognoz finansowych, ponieważ nie wyjaśniono, który poziom zatrudnienia przyjęto za podstawę przy opracowywaniu prognoz.
- (336) Jeśli chodzi natomiast o prognozy finansowe, w planie nie wyjaśniono szczegółowo wpływu, jaki poszczególne środki restrukturyzacyjne, w tym inwestycje i różne środki mające na celu zmniejszenie kosztów, miałyby na prognozy finansowe. Innymi słowy, powiązanie pomiędzy przewidywanymi środkami restrukturyzacyjnymi a prognozami finansowymi, w szczególności prognozami dotyczącymi produkcji i kosztów ogólnych, nie jest jasne. Autorzy planu nie wyjaśniają na przykład, w jaki sposób można by osiągnąć zakładaną 25 % obniżkę kosztów produkcji statku w okresie pięcioletnim. Wiarygodność prognoz podważają także sprzeczności w założeniach dotyczących planowanego poziomu inwestycji. W związku z tym Komisja nie jest przekonana, że scenariusz bazowy przyjęty na potrzeby prognoz finansowych, jest wiarygodny i oparty na realistycznych założeniach.
- (337) Nie przedstawiono analizy wrażliwości tych prognoz na różne czynniki ryzyka, takie jak zmiany na rynku, zmiany cen, kosztów materiałów, kursów walutowych, kosztów wynagrodzeń itp. W obliczu braku szczegółowego opisu i uzasadnienia założeń, obranych za podstawę prognoz finansowych, modelu finansowego zastosowanego do opracowania tych prognoz oraz analizy wrażliwości Komisja uważa, że wiarygodność tych prognoz oraz niezawodność planu nie zostały wykazane.
- (338) Ponadto Komisja zauważa, że inwestor uzależnia sukces realizacji planu restrukturyzacji od udzielenia przez państwo dodatkowej pomocy.
- (339) W związku z powyższym Komisja uważa, że możliwość odzyskania przez stocznię rentowności, na podstawie planu restrukturyzacji z czerwca 2008 r. przygotowanego przez spółkę PSC, nie została wykazana.

Wniosek

- (340) Wobec braku realistycznego i szeroko zakrojonego planu restrukturyzacji Komisja stwierdza, że pomoc udzielona Stoczni Gdynia i opisana w motywach 209–232 stanowi pomoc czysto operacyjną, niezgodną ze wspólnym rynkiem jako pomoc restrukturyzacyjną.

c) Ograniczenie pomocy do ścisłego minimum

- (341) Zgodnie z pkt 43 wytycznych kwota pomocy musi być ograniczona do ścisłego minimum kosztów restrukturyzacji niezbędnych do przeprowadzenia restrukturyzacji. Od beneficjenta pomocy oczekuje się wniesienia znaczącego wkładu w finansowanie restrukturyzacji, który pochodziłby ze środków własnych lub byłby pozyskany z zewnętrznych źródeł finansowania na warunkach rynkowych. Tego rodzaju wkład jest z jednej strony znakiem, że rynek wierzy w możliwość odzyskania rentowności przez przedsiębiorstwo, a z drugiej strony jest sposobem na zagwarantowanie ograniczenia pomocy państwa do minimum. W przypadku dużych przedsiębiorstw, takich jak Stocznia Gdynia, wkład ten powinien wynieść co najmniej 50 % kosztów restrukturyzacji. Wkład musi być rzeczywisty, tzn. faktyczny, wykluczający wszystkie przyszłe spodziewane zyski i przepływy środków pieniężnych (pkt 43 wytycznych).
- (342) Komisja zbadała plan restrukturyzacji z 2006 r. pod kątem tego, czy spełnia on powyższe, kryterium, i wydała negatywną opinię, zgłaszając dwa zastrzeżenia. Po pierwsze plan był oparty na stałym finansowaniu stoczni ze środków państwa w formie gwarancji, dokapitalizowania i umorzenia zadłużenia, i nie wykazano w nim, że ten poziom pomocy państwa jest niezbędny do przywrócenia rentowności (w szczególności, że niemożliwe było realizowanie alternatywnych strategii

- restrukturyzacyjnych przy niższym poziomie interwencji państwowej). Po drugie, wkład własny był bardzo ograniczony, a wejście inwestora, który mógłby zapewnić zewnętrzne źródło finansowania na warunkach rynkowych, było jedynie potencjalnym przyszłym zdarzeniem. Wkład własny mógł obejmować takie środki, jak udział w podwyższeniu kapitału zakładowego przez zarząd, konwersja wierzytelności na akcje przez prywatnych wierzycieli oraz sprzedaż majątku. W sumie środki te wniosły do restrukturyzacji spółki ok. 127 mln PLN. Jednakże biorąc pod uwagę znaczne zaangażowanie państwa, nawet przy założeniu, że środki te kwalifikowały się jako wkład własny w rozumieniu wytycznych, wkład ten wciąż nie byłby znaczący.
- (343) Komisja przyjrzała się również sytuacji stoczni w ciągu ostatnich lat w oderwaniu od planu restrukturyzacji z 2006 r., który ostatecznie nie został przecież wdrożony.
- (344) Po pierwsze, z opisu sytuacji Stoczni Gdynia przedstawionego powyżej wynika, że stocznia do tej pory nie była w stanie znaleźć praktycznie żadnego zewnętrznego źródła finansowania restrukturyzacji. Trudno wskazać znaczący udział zewnętrznych podmiotów na warunkach rynkowych w działalności stoczni.
- (345) Stoczni udało się wynegocjować częściowe zrestrukturyzowanie jej zobowiązań cywilnoprawnych, w szczególności poprzez ugodę restrukturyzacyjną z lipca 2003 r.⁽⁷¹⁾ dotyczącą zobowiązań w wysokości ok. 424 mln PLN oraz konwersji wierzytelności na akcje przez wierzycieli cywilnoprawnych w wysokości ok. 70 mln PLN. Jednakże jednocześnie wobec Stoczni Gdynia prowadzone są liczne postępowania egzekucyjne i sądowe. Komisja zauważa również, że wartość zaciągniętych zobowiązań publicznoprawnych na dzień 30 września 2007 r. wynosiła 423 mln PLN. Komisja uważa, że ugodę restrukturyzacyjną z 2003 r. można byłoby uznać za wkład własny wyłącznie w przypadku, gdyby zainteresowani wierzyciele udzielili terminu spłaty dłuższego niż uczyniliby to w normalnej sytuacji; w takim przypadku spółce można byłoby przyznać dodatkowe środki na restrukturyzację, a wydłużenie terminu spłaty stanowiłoby znak, że rynek wierzy w odzyskanie przez stocznię rentowności. Ta sama zasada dotyczy konwersji wierzytelności na akcje. Niemniej jednak nawet w przypadku uznania ugody restrukturyzacyjnej za wkład własny Komisja zwraca uwagę, że taki wkład w sposób oczywisty nie byłby wystarczający w rozumieniu wytycznych. Poziom zrestrukturyzowanych zobowiązań cywilnoprawnych jest
- równy poziomowi zobowiązań publicznoprawnych nieobjętych egzekucją. Wyraźnie widać więc, że stocznia byłaby zmuszona ponieść koszty restrukturyzacji inne niż koszty restrukturyzacji zadłużenia.
- (346) Polska i beneficjent twierdzili, po wszczęciu przez Komisję formalnego postępowania wyjaśniającego, że zaliczki od armatorów należy uznać za wkład własny. Komisja nie może zgodzić się z tym argumentem. Wytyczne stawiają wymóg, że wkład własny nie może zawierać w sobie pomocy – a warunek ten nie jest spełniony np. w przypadku pożyczki zabezpieczonej gwarancjami rządowymi zawierającymi elementy pomocy (przypis 1 do pkt 44 wytycznych). Zaliczki były w całości objęte gwarancjami KUKI, które, jak wyjaśniono wcześniej, Komisja uznaje za stanowiące pomoc państwa. W związku z tym zaliczek od armatorów nie można uznać za zewnętrzne źródło finansowania na warunkach rynkowych. Wynika z tego, że pierwotne twierdzenie Polski, jakoby intensywność pomocy wynosiła 31 %, w oparciu o założenie, że zaliczki objęte gwarancjami KUKI stanowią wkład własny, jest nie do przyjęcia.
- (347) Ponadto Komisja zauważa, że spółka Ray Car Carriers weszła do struktury akcjonariatu Stoczni Gdynia w trybie konwersji wierzytelności na akcje, a zatem nie przyczyniła się do pokrycia kosztów restrukturyzacji.
- Wspólny plan restrukturyzacji przygotowany przez spółkę ISD**
- (348) Rozważając koszty restrukturyzacji przewidywane we wspólnym planie restrukturyzacji z września w wysokości 3 mld PLN oraz porównując je z przewidywanymi źródłami finansowania, Komisja dostrzega przede wszystkim lukę finansową w planie w kwocie wskazanej w poniższej tabeli 5. Oczywiście pożyczki i kredyty na bieżącą działalność w wysokości 280 mln PLN (poz. 14 w tabeli 1b) i 45 mln PLN (poz. 16 w tabeli 1b), jak również pożyczki na bieżącą produkcję, udzielone przez państwo na kwotę 250–300 mln PLN, nie zostały uwzględnione, ponieważ są one przeznaczone na sfinansowanie kapitału obrotowego, a kapitał obrotowy nie został wliczony do kosztów restrukturyzacji. Dotyczy to również dokapitalizowania stoczni przez ARP (200 mln PLN). Zaległej płatności za akcje ARP w Stoczni Gdańsk (poz. 17 w tabeli 1b) nie można uznać za źródło finansowania na restrukturyzację nowej stoczni, gdyż jest to płatność na rzecz ARP, a nie na rzecz stoczni.

⁽⁷¹⁾ Około 470 wierzycieli cywilnoprawnych, w tym prawdopodobnie państwowe przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, zgodziło się na umorzenie odsetek i innych kosztów oraz zmianę harmonogramu spłaty swych wierzytelności w ciągu od 2 do 4 lat. Ugoda dotyczyła zobowiązań w kwocie ok. 424 mln PLN.

Tabela 5

Przewidywane źródła finansowania przewidywanych kosztów restrukturyzacji

(w mln PLN)

Środki na dokapitalizowanie z ISD Polska	405
Pożyczka inwestycyjna	185
Sprzedaż elementów majątku	240
Środki na dokapitalizowanie od państwa	515
Środki na dokapitalizowanie od państwa	385
Środki na dokapitalizowanie od państwa	250
Umorzenie zobowiązań podatkowych	308
Ogółem	2 288
Przewidywane koszty restrukturyzacji ogółem	3 000
Luka finansowa	712

- (349) Z uwagi na lukę finansową Komisja stwierdza, że wspólny plan restrukturyzacji nie gwarantuje sfinansowania procesu restrukturyzacji. Innymi słowy z planu nie wynika, w jaki sposób planowana restrukturyzacja mogłaby zostać skutecznie przeprowadzona, nawet przy udzieleniu stoczni znacznej dodatkowej pomocy przez państwo
- (350) We wspólnym planie restrukturyzacji z września niektóre przychody z przeszłości uznano za wkład własny Stoczni Gdynia i Stoczni Gdańsk w ich restrukturyzację (tabela 1b „Rzekomy wkład własny wniesiony w przeszłości”). Wprawdzie niektóre z tych przychodów (takie jak przychody z niektórych transakcji sprzedaży składników majątku) można by uznać za wkład własny w rozumieniu wytycznych (rzeczywisty, faktyczny i niezawierający elementu pomocy państwa), z uwagi na niestabilną sytuację finansową obu stoczni Komisja uważa, że te dodatkowe przychody zostały wykorzystane na ograniczenie zakresu strat i nie mogły zostać wykorzystane na prawdziwą restrukturyzację. Nawet gdyby stocznia dzięki zbyciu pewnych składników majątku była w stanie wdrożyć pewne środki restrukturyzacyjne (jak np. drobniejsze inwestycje), zdaniem Komisji nie można by uznać, że przychody z tego tytułu nie zawierają elementu pomocy państwa, ponieważ restrukturyzacja i funkcjonowanie stoczni były możliwe wyłącznie dzięki ciągłej akumulacji zobowiązań publicznoprawnych, dzięki możliwości kontynuowania działalności gospodarczej przynoszącej straty i dzięki stałej pomocy państwa.
- (351) W każdym razie, zważywszy na sytuację finansową stoczni, jest oczywiste, że wszelkie przychody z własnych zasobów stoczni lub źródeł zewnętrznych z przeszłości zostały wykorzystane na sfinansowanie działalności stoczni w przeszłości.
- (352) Poza tym, jeśli chodzi o rzekomy planowany wkład własny, Komisja nie może zaakceptować następujących pozycji.
- (353) Po pierwsze, jak wspomniano powyżej, pożyczki na bieżącą działalność w wysokości 280 mln PLN (poz. 14 w tabeli 1b) nie są przeznaczone na pokrycie żadnych spośród przewidywanych i opisanych powyżej kosztów restrukturyzacji, lecz wyraźnie na sfinansowanie kapitału obrotowego na potrzeby bieżącej produkcji. Ponadto pożyczki tej nie można uznać za wkład rzeczywisty i faktyczny, lecz raczej za wkład potencjalny i odległy w czasie. To samo dotyczy pożyczki na bieżącą produkcję pozastoczniową w wysokości 45 mln PLN (poz. 16 w tabeli 1b).
- (354) Po drugie, kredytu inwestycyjnego na produkcję pozastoczniową w wysokości 185 mln PLN (poz. 15 w tabeli 1b) nie można na obecnym etapie uznać za wkład realny i dostępny. Polska w swoich wyjaśnieniach z dnia 7 lipca 2008 r. objaśniła, że spółka ISD Polska prowadzi rozmowy z kilkoma bankami w sprawie możliwości uzyskania tego kredytu. Komisja przeanalizowała dwa pisma wyrażające zainteresowanie projektem dołączone do planu restrukturyzacji z września.

- (355) Na tej podstawie Komisja nie może stwierdzić, czy plan wykazał, że pożyczka jest rzeczywista i faktyczna. Plan przedstawia jedynie fakt, że ISD Polska prowadzi rozmowy z dwoma bankami, z których jeden wydaje się zainteresowany analizą projektu. Fakt, że ISD Polska rozpoczęła pracę nad tym projektem na początku 2007 r., gdy stała się akcjonariuszem Stoczni Gdańsk i do tej pory nie zapewniła finansowania na ten cel, jest znaczącą wskazówką.
- (356) Po trzecie, Komisja stwierdza, że plan restrukturyzacji z września przedstawia szczegółowe informacje na temat składników majątku sprzedanych w celu uzyskania wkładu własnego w koszty restrukturyzacji w wysokości 240 mln PLN (poz. 13 w tabeli 1b).
- (357) Jeśli chodzi o główny składnik tego majątku (grunt, na którym znajdują się pochylnie Stoczni Gdynia), ani spółka ISD Polska, ani Stocznia Gdynia nie posiadają prawa do dysponowania tym majątkiem. Istnieją obecnie oczywiste przeszkody natury prawnej (konieczność nabycia prawa własności do tego terenu przez Stocznnię Gdynia, zasadniczo związana z rozwiązaniem spółki Synergia 99, przy czym Stocznia Gdynia jest tylko jednym z udziałowców tej spółki; postępowanie administracyjne w sprawie wytyczenia granic portu Gdańsk) i praktycznej (sprzedaż gruntu byłaby możliwa dopiero po rozbiórce trzech pochylni i prawdopodobnie po oczyszczeniu terenu), które uniemożliwiają Stoczni Gdynia i spółce ISD Polska sprzedaż tego majątku. Ponadto, jak wyjaśnia inwestor, szacowane wysokie przychody ze sprzedaży tego terenu można by uzyskać wyłącznie po uzyskaniu zmiany warunków pozwolenia na budowę⁽⁷²⁾. Plan restrukturyzacji z września wskazuje, że spółka Synergia 99 jako obecny właściciel działki do tej pory nie podjął odpowiednich kroków administracyjnych w celu wydzielenia jej z terenu portu. Plan z września przedstawia wprawdzie szczegółowo elementy projektu spółki Synergia 99, jego rzeczywiste wykonanie jest jednak uzależnione od wielu okoliczności pozostających poza kontrolą Stoczni Gdynia oraz ISD Polska, w szczególności od zmiany granic portu. W związku z tym Komisja nie może tego rzekomego wkładu uznać za wkład realny i dostępny.
- (358) ISD przedstawiła niezależną wycenę terenu, na którym znajdują się trzy pochylnie ([...] mln PLN).
- (359) Komisja zauważa, że wyceny aktywów spółki Synergia 99 na kwotę [...] mln PLN dokonał zarząd tej spółki. Zarząd złożył oświadczenie tej treści w celu zawarcia umowy udziałowców dotyczącej szczegółów podziału majątku w przypadku likwidacji spółki Synergia 99, można więc przyjąć, że zarząd nie zaniżył wartości majątku. Niezależna wycena zlecona przez zarząd w tym czasie określiła wartość rynkową przedmiotowego terenu na kwotę [...] mln PLN.
- (360) Ze względu na duże różnice między obiema wycenami wynikające z różnych założeń dotyczących przyszłego wykorzystania terenu, Komisja uważa, że założenie, iż przedmiotowy teren będzie przeznaczony na najbardziej atrakcyjną zabudowę, wydaje się zbyt optymistyczne, a biorąc pod uwagę brak konkretnych ofert zakupu tego terenu lub konkretniejszych wskazań na zamierzenia realizacji najbardziej atrakcyjnej zabudowy na tym terenie, założenie to wydaje się mało realistyczne. Komisja uważa, że należałoby również oszacować ewentualny dochód ze sprzedaży tego terenu na cele przemysłowe lub rozwojowe i oceniłby, na ile realna jest każda z tych możliwości.
- (361) Komisja stwierdza również, że szacunkowa wartość inwestycyjna terenu, na którym znajdują się pochylnie ([...] mln PLN) nie została uwzględniona w cenie, jaką ISD płaci za akcje Stoczni Gdynia. Zgodnie z planem restrukturyzacji z września wartość netto majątku Stoczni Gdynia wynosiła na koniec 2007 r. ([...] znaczna wartość negatywna) mln PLN. Od tego czasu Skarb Państwa dokapitalizował stocznię kwotą 515 mln PLN oraz dodatkową kwotą 385 mln PLN, planowane jest również kolejne dokapitalizowanie w wysokości 200 mln PLN. Jeżeli wszystkie inne pozycje bilansu pozostaną niezmienione⁽⁷³⁾, wartość netto majątku stoczni po dokapitalizowaniu będzie wynosiła [...] wartość pozytywna) mln PLN, podczas gdy ISD Polska zapłaciła za akcje Stoczni Gdynia symboliczną cenę. Gdyby wartość rynkowa terenu, na którym znajdują się pochylnie, została prawidłowo uwzględniona w bilansie, wartość netto majątku byłaby nawet wyższa. Innymi słowy, ISD Polska jako kupujący akcje Stoczni Gdańsk zapłaciłaby cenę poniżej ich wartości rynkowej i uzyskałaby w ten sposób pomoc państwa. Komisja uważa więc, że tego rodzaju majątek jest „skażony” pomocą państwa przyznaną w trakcie procesu prywatyzacji i jego sprzedaż nie może zostać uznana za wkład własny wolny od pomocy państwa.
- (362) Jeżeli chodzi o inne składniki majątku przeznaczone na sprzedaż, ujęte obecnie w bilansie Stoczni Gdynia lub Stoczni Gdańsk, Komisja – na podstawie dostępnych informacji – akceptuje jako realny i dostępny wkład własny sprzedaż niektórych składników majątku lub ich wynajem, jeżeli przeprowadzono i uzasadniono wycenę

⁽⁷²⁾ Spotkanie z przedstawicielami spółki ISD Polska w dniu 8 lipca 2008 r.

⁽⁷³⁾ W przypadku dalszego obniżenia wartości majątku netto w 2008 r. na skutek strat (w porównaniu do 927 mln PLN na koniec 2007 r.) plan przewiduje pokrycie ich przez Skarb Państwa (dokapitalizowanie do 250 mln PLN).

oraz sprzedaż lub wynajem odbywają się na podstawie istniejących umów (sprzedaż akcji w Euromedicus, sprzedaż akcji w Polskich Liniach Lotniczych, umowa najmu z Eurocynk oraz CRIST). Umowy te zostały zawarte na kwotę ok. [...] mln PLN.

(363) Ponadto, zgodnie z przyjętą praktyką⁽⁷⁴⁾, Komisja uważa, że przyszłych przepływów środków pieniężnych nie można uznać za wkład własny w rozumieniu wytycznych, ponieważ nie stanowią one rzeczywistego i faktycznego wkładu spółki lub jej akcjonariuszy w finansowanie kosztów restrukturyzacji.

(364) Z powyższych rozważań wynika, że jedynymi pozycjami, jakie można uznać za wkład własny, są środki na dokapitalizowanie stoczni w kwocie 405 mln PLN, które ma przekazać spółka ISD Polska, oraz dochody ze sprzedaży lub najmu niektórych składników majątku (14 mln PLN). Ten wkład własny stanowi 14 %⁽⁷⁵⁾ przewidywanych kosztów restrukturyzacji w wysokości 3 mld PLN. Jeżeli Komisja miałaby zaakceptować propozycje władz polskich przedstawioną na spotkaniu w dniu 30 września 2008 r., aby oszacować poziom własnego wkładu w porównaniu z kosztami restrukturyzacyjnymi poniesionymi w stoczniach od momentu przejścia kontroli nad stoczniami, wynik byłby ten sam (koszty restrukturyzacyjne w wysokości 3,065 mld PLN z realny i dostępny wkładem własnym w wysokości 419 mln PLN, tj. 14 %).

(365) Powyższy wniosek należy rozważyć w świetle przewidzianej dodatkowej pomocy państwa, której udzielenie jest podstawowym założeniem planu: dodatkowe środki od państwa na dokapitalizowanie stoczni w kwocie 1,6 mld PLN (środki odpowiadające kwocie 1,14 mld PLN wdrożone w czerwcu 2008 r. i pozostająca do wypłaty kwota 418 mln PLN) oraz dalsze odroczenie spłaty narosłych zobowiązań publicznych o wartości nominalnej 496,6 mln PLN na lata 2009–2017. Należy również podkreślić, że plan zakłada stałe uzależnienie działalności w zakresie budowy statków od finansowania ich budowy z gwarancji na zaliczki udzielanych przez KUKĘ na korzystnych warunkach, co stanowi element modelu finansowego połączonych stoczni. Do końca 2008 r. połączone stocznie przewidują uzyskać nowe gwarancje. Także w kolejnych latach, przynajmniej do końca okresu restrukturyzacji w 2012 r., gwarancje KUKĘ miałyby zapewniać praktycznie pełne finansowanie produkcji statków.

⁽⁷⁴⁾ Zob. pkt 43 wytycznych.

⁽⁷⁵⁾ Komisja uważa, że nawet jeśli byłyby wzięty pod uwagę własny wkład z przeszłości (co mogłoby być uznane za wkład własny w rozumieniu Wytycznych) i poszczególne koszty restrukturyzacyjne z przeszłości, poziom własnego wkładu wynosiłby tylko 16,5 %.

(366) Ponadto Komisja musi wziąć pod uwagę cały okres restrukturyzacji, poczynając od 2002 r. Przy uwzględnieniu znaczącej pomocy państwa, z której stocznia skorzystała w tym okresie, procent wkładu własnego na pokrycie kosztów restrukturyzacji jest jeszcze niższy. Jest oczywiste w związku z tym, że wkład własny nie jest nawet zbliżony do progu 50 % kosztów restrukturyzacji, wymaganego w wytycznych.

Plan restrukturyzacji przedstawiony przez spółkę PSC

(367) Inwestor przewiduje wprowadzić przekazanie środków w wysokości 500 mln PLN na dokapitalizowanie stoczni w celu częściowego sfinansowania planu inwestycyjnego, ale wymaga także dodatkowych środków od państwa na dokapitalizowanie spółki w łącznej wysokości 515 mln PLN, odroczenia spłaty należności publicznych w kwocie 560 mln PLN oraz pokrycia wszelkich potencjalnych przyszłych zobowiązań stoczni szacowanych na kwotę 555 mln PLN (przyszłe straty, kary za anulowanie kontraktów, spory rozstrzygane na drodze prawnej). Ponadto w planie wymieniono wszystkie zobowiązania stoczni w łącznej kwocie 948 mln PLN (zobowiązania cywilnoprawne wobec dostawców, armatorów itp.) i przyjęto założenie, że zostaną one sfinansowane przez państwo. Ponadto inwestor domaga się od KUKĘ dodatkowych gwarancji, przy zastosowaniu korzystnej stawki w porównaniu ze stawkami stosowanymi w normalnym przypadku przez KUKĘ wobec przedsiębiorców znajdujących się w dobrej kondycji, na sfinansowanie kapitału obrotowego, a także gwarancji Skarbu Państwa na kredyty pomostowe w kwocie 397 mln PLN.

(368) Koszty restrukturyzacji, które można zidentyfikować na podstawie ograniczonych informacji zawartych w planie, obejmują przynajmniej koszty spłaty narosłych zobowiązań (narosłe zobowiązania i pożyczki/kredyty w kwocie 1 508 mln PLN), pokrycia przewidywanych strat w związku z realizacją bieżących kontraktów na budowę statków oraz postępowaniami sądowymi (555 mln PLN), a także koszty inwestycji przewidywanych na lata 2008–2018 (443 mln PLN).

(369) Większość z tych kosztów ma zostać pokryta z pomocy państwa. Proponowany wkład własny stanowią środki na dokapitalizowanie stoczni w kwocie 500 mln PLN, które ma przekazać inwestor. Komisja zauważa, że nie przedłożono żadnych informacji dotyczących możliwości przekazania przez inwestora takiej kwoty na dokapitalizowanie stoczni. Ze wstępnej oferty przedstawionej przez spółkę PSC wynika, że środki na dokapitalizowanie miały zostać pozyskane od osoby trzeciej – inwestora finansowego. W obliczu braku dowodów na to, że

inwestor jest w stanie zapewnić kapitał w kwocie 500 mln PLN, Komisja stwierdza, że środek ten nie może zostać uznany za rzeczywisty i faktyczny. Ponadto plan zakłada, że przychody ze sprzedaży elementów majątku, wygenerowane w okresie po akcesji, a także przychody z planowanej sprzedaży majątku w kwocie 174,5 mln PLN powinny być także traktowane jako wkład własny w rozumieniu wytycznych. Tymczasem również w tym przypadku nie wykazano, że transakcje dokonane w przeszłości nie zawierały elementu pomocy państwa i że założenie dotyczące planowanych przychodów jest realistyczne. Ta sprzeczność dotycząca wkładu własnego zadeklarowanego przez inwestora rodzi dodatkowe wątpliwości co do wiarygodności założeń w tym zakresie. W związku z tym Komisja stwierdza, że plan nie potwierdza, że zaproponowany wkład własny jest znaczący, faktyczny, rzeczywisty i że nie zawiera elementu pomocy państwa.

(370) Komisja zauważa, że nawet gdyby zaproponowane środki (środki na dokapitalizowanie stoczni w wysokości 500 mln PLN oraz sprzedaż majątku – już dokonana i planowana) zostały uznane za wkład własny, ich wartość odpowiadałaby 27 % wartości kosztów restrukturyzacji wskazanych powyżej. Ponadto Komisja musi wziąć pod uwagę cały okres restrukturyzacji, począwszy od 2002 r. Przy uwzględnieniu znaczącej pomocy państwa, z której stocznia skorzystała w tym okresie, procent wkładu własnego w stosunku do łącznych kosztów restrukturyzacji jest jeszcze niższy. Jest oczywiste w związku z tym, że wkład własny nie jest nawet zbliżony do progu 50 % kosztów restrukturyzacji, wymaganego w wytycznych.

(371) W związku z powyższym Komisja uważa, że stocznia nie pozyskała w przeszłości praktycznie żadnego wkładu własnego w rozumieniu wytycznych, a nawet jeżeli udało jej się taki wkład pozyskać, nie jest on znaczący. Ponadto plan restrukturyzacji przedłożony przez Polish Shipbuilding Company nie zapewnia odpowiedniego poziomu wkładu własnego. Zważywszy, że celem wkładu własnego jest utrzymanie pomocy państwa na minimalnym poziomie, wobec braku wkładu własnego Komisja musi uznać, że wymóg ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum nie jest spełniony. Plan restrukturyzacji przedstawiony przez spółkę PSC jest natomiast oparty na założeniu udzielenia przez państwo dodatkowej pomocy i zamyka się stwierdzeniem, że jego realizacja jest uzależniona od tej dodatkowej pomocy państwa.

Wniosek

(372) Na podstawie powyższych rozważań Komisja stwierdza, że stocznia nie pozyskała w przeszłości praktycznie

żadnego wkładu własnego w rozumieniu wytycznych, a zatem wkładu, który byłby rzeczywisty, faktyczny i nie zawierałby elementu pomocy państwa. Ponadto ani wspólny plan restrukturyzacji, ani plan przedstawiony przez spółkę PSC nie zapewniają wystarczającego poziomu wkładu własnego. Zważywszy, że celem wkładu własnego jest utrzymanie pomocy państwa na minimalnym poziomie, wobec braku znaczącego wkładu własnego Komisja musi uznać, że wymóg ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum nie jest spełniony. Obydwa plany restrukturyzacji są natomiast oparte na założeniu udzielenia przez państwo dodatkowej pomocy. Ogólnie należy stwierdzić dysproporcję w finansowaniu restrukturyzacji z pomocy państwa, co prowadzi do nadmiernych zakłóceń konkurencji.

(373) Zgodnie z wytycznymi przyznana pomoc nie może stanowić dla przedsiębiorstwa nadwyżki pieniężnej, którą można by wykorzystać do agresywnych działań zakłócających rynek, niezwiązanych z procesem restrukturyzacji. Stocznia nie otrzymała nadwyżki pieniężnej, jednakże dzięki gwarancjom państwa uzyskała dostęp do kapitału obrotowego, którego nie udało jej się pozyskać na rynku. Dzięki temu stocznia nie tylko była w stanie w dalszym ciągu prowadzić działalność i wypełniać portfele zamówień, ale również zawierać kontrakty bez konieczności ponoszenia kosztów zmniejszenia ryzyka związanego ze zmianami cen materiałów i kursu wymiany walut. Innymi słowy, stocznia mogła wykorzystywać pomoc państwa do działań zakłócających rynek, niezwiązanych z procesem restrukturyzacji, poprzez przyjmowanie zamówień po cenach nieuwzględniających ponoszonych przez stocznnię kosztów. To utwierdza Komisję w opinii, że pomoc państwa nie została ograniczona do minimum niezbędnego stoczni do przetrwania.

(374) Ponadto Komisja przypomina, że pomoc państwa dla przedsiębiorstw zagrożonych powinna zostać wykorzystana na sfinansowanie restrukturyzacji. Pomoc operacyjna może zostać przyznana jedynie w zakresie koniecznym do utrzymania przedsiębiorstwa na rynku, w oczekiwaniu na przeprowadzenie szeroko zakrojonej restrukturyzacji. Jednakże w przedmiotowej sprawie faktyczne wysiłki restrukturyzacyjne, przynoszące długoterminowe efekty, były ograniczone. Pomoc państwa przede wszystkim zapewniła utrzymanie stoczni na rynku, stanowiąc tym samym czystą pomoc operacyjną. Poza tym pomocy tej jako takiej nie można uznać za pomoc ograniczoną do ścisłego minimum niezbędnego do przeprowadzenia restrukturyzacji.

(375) Wobec powyższego Komisja stwierdza, że wymóg ograniczenia pomocy do minimum oraz zapewnienia faktycznego i znaczącego wkładu niezawierającego elementu państwa nie jest spełniony.

d) Unikanie nadmiernego zakłócania konkurencji

(376) Komisja odwołuje się do wstępnej umowy z Polską w sprawie zamknięcia doku SD I. Jednakże w świetle zdarzeń, które miały miejsce po zawarciu umowy, oraz w świetle powyższych wniosków dotyczących dwóch pierwszych warunków określonych w wytycznych nie ma konieczności stwierdzenia na obecnym etapie, czy środki wyrównawcze zaproponowane przez Polskę były wystarczające.

e) Wniosek

(377) Zważywszy, że kryteria określone w wytycznych dotyczące zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem nie są spełnione, Komisja stwierdza, że środki wymienione w motywach 209–232 nie są zgodne ze wspólnym rynkiem jako pomoc restrukturyzacyjna.

C. INNE RODZAJE POMOCY

(378) W swym piśmie z 11 lipca 2007 r. Polska stwierdziła, że Stocznia Gdynia otrzymała pomoc „inną niż pomoc restrukturyzacyjna”. Pomoc ta została wymieniona tabeli 4.

(379) Komisja przypomina, że ponieważ samo dalsze istnienie przedsiębiorstwa zagrożonego jest niepewne, takie przedsiębiorstwo nie może być uznawane za odpowiednie narzędzie służące celom polityki publicznej aż do czasu zapewnienia jego rentowności (pkt 20 wytycznych). Wszelką pomoc udzieloną przedsiębiorstwu zagrożonemu w okresie restrukturyzacji należy zgłosić jako pomoc na restrukturyzację, chyba że pomoc ta podlega rozporządzeniom w sprawie wyłączeń (pkt 69 wytycznych).

(380) Ponadto Polska nie przedstawiła żadnych dowodów świadczących o tym, że pomoc opisana w tabeli 4 powyżej podlega rozporządzeniom w sprawie wyłączeń.

(381) Komisja stwierdza, że również te środki wchodzą również w zakres niniejszej decyzji i stanowią pomoc restrukturyzacyjną niezgodną z prawem i wspólnym rynkiem.

IV. WNIOSEK

(382) Komisja uznaje, że Polska udzieliła Stoczni Gdynia pomocy państwa opisanej w motywach 209–232 w sposób niezgodny z prawem, naruszając tym art. 88

ust. 3 traktatu WE. Pomoc ta jest niezgodna ze wspólnym rynkiem, gdyż nie podlega żadnemu odstępstwu przewidzianemu w traktacie WE.

(383) Dla przywrócenia stanu sprzed udzielenia pomocy pomoc państwa musi zostać zwrócona.

V. WDROŻENIE

(384) Element pomocy zawarty w środkach przyznanych Stoczni Gdynia, przedstawionych w motywach 209–232 decyzji, podlega zwrotowi. Ogólnie rzecz ujmując, element pomocy podlegający zwrotowi, tj. korzyść otrzymana przez beneficjenta pomocy, stanowi różnicę między warunkami, jakie mógłby uzyskać na rynku, a warunkami, na jakich środki pomocy zostały przyznane.

(385) Stopy referencyjne i dyskontowe ogłaszane przez Komisję stosuje się w zastępstwie stopy rynkowej w celu obliczenia elementu pomocy, w szczególności w przypadku, gdy pomoc wypłaca się w kilku transzach, a także w celu obliczenia elementu pomocy wynikającego z programów dotacji na spłatę oprocentowania⁽⁷⁶⁾. W przypadku zagrożonych przedsiębiorstw, takich jak Stocznia Gdynia, Komisja wychodzi z założenia, że stopa referencyjna powinna być zwiększona o co najmniej 400 punktów bazowych w celu odzwierciedlenia wysokiego stopnia ryzyka, jakim nacechowana jest transakcja, i dodatkowo o 200 punktów bazowych w związku z brakiem zabezpieczeń lub słabymi zabezpieczeniami ze strony beneficjenta. Jak wyjaśniono powyżej, wartość zabezpieczeń dostarczonych przez stocznię budzi wątpliwości, biorąc pod uwagę stosunek aktywów do pasywów tego przedsiębiorstwa. W przypadku zagrożonych przedsiębiorstw, jeżeli dane przedsiębiorstwo nie jest w stanie uzyskać żadnych środków finansowych na rynku, element pomocy może stanowić nawet 100 % wartości nominalnej uzyskanych środków finansowych⁽⁷⁷⁾.

(386) Komisja uważa, że w analizowanym okresie, w którym Stocznia Gdynia otrzymywała środki pomocy opisane w motywach 209–232, miała ona poważne trudności finansowe (jak przedstawiono to w motywach 62–66) i nie była w stanie uzyskać żadnych środków finansowych na rynku. Stocznia wykazywała ujemny kapitał własny, nieprzerwanie ponosiła straty, a w analizowanym okresie nie uzyskała praktycznie żadnych środków finansowych na rynku. W takich okolicznościach podmiot prywatny działający w warunkach rynkowych nie byłby chętny do udzielenia stoczni jakiegokolwiek finansowania, biorąc pod uwagę wiążące się z tym wysokie

⁽⁷⁶⁾ Obwieszczenie Komisji w sprawie metody określania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz.U. C 273 z 9.9.1997, s. 3).

⁽⁷⁷⁾ Zob. np. obwieszczenie Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy państwowej w formie gwarancji (2000/C 71/07) (Dz.U. C 71 z 11.3.2000, s. 14). W pkt 3.2 obwieszczenia stwierdzono, że gdy w momencie udzielenia gwarancji istnieje znaczne prawdopodobieństwo niewywiązania się kredytobiorcy ze zobowiązań, np. ponieważ znajduje się on w trudnej sytuacji finansowej, wartość gwarancji może być równa kwocie efektywnie objętej tą gwarancją.

ryzyko. W związku z tym Komisja uważa, że żaden bank nie zgodziłby się na kredytowanie stoczni, nawet przy wysokim oprocentowaniu, i żaden bank nie zgodziłby się na udzielenie gwarancji, nawet za wysoką opłatą za gwarancję.

Obliczenie elementu pomocy w przypadku poszczególnych kategorii środków

Pożyczki

- (387) Ponieważ Stocznia Gdynia nie otrzymałaby kredytu ani gwarancji na rynku, każda udzielona jej pożyczka i gwarancja w analizowanym okresie automatycznie stanowi pomoc. Tym samym wszelkie obowiązujące nadal gwarancje muszą zostać w trybie natychmiastowym wstrzymane, natomiast wszelkie pożyczki bezzwłocznie zwrócone.
- (388) Zwrot wszelkich przyznanych stoczni pożyczek nie wystarczy jednak do przywrócenia sytuacji pierwotnej, jako że do dnia dokonania zwrotu stocznia dysponuje środkami finansowymi, których w normalnym przypadku nie uzyskiwały na rynku. W celu przywrócenia sytuacji pierwotnej kwota odpowiadająca wartości tej korzyści także musi zostać zwrócona, przy czym jej wysokość można jedynie oszacować na podstawie oprocentowania pożyczek obciążonych dużym ryzykiem. Tym samym Komisja jest zmuszona nakazać zwrot różnicy między oprocentowaniem faktycznie zapłaconym przez Stocznnię Gdynia a oprocentowaniem teoretycznie adekwatnym do pożyczki obciążonej bardzo wysokim ryzykiem za okres od momentu udzielenia stoczni pożyczki do dnia jej spłaty przez stocznnię. W związku z potrzebą ustalenia oprocentowania dla pożyczki obciążonej bardzo wysokim ryzykiem Komisja zauważa, że w obwieszczeniu Komisji w sprawie metody określania stóp referencyjnych i dyskontowych wskazano, że premia za ryzyko może być wyższa niż 400 punktów bazowych powyżej stopy odniesienia, „jeżeli żaden bank komercyjny nie przyznałby danego kredytu”, co ma miejsce w omawianym przypadku. W szeregu decyzji Komisja uznała, że premia w wysokości 600 punktów bazowych powyżej stopy odniesienia była adekwatnym minimum uwzględniającym sytuację obciążoną wysokim ryzykiem⁽⁷⁸⁾. Komisja uważa, że stanowi to minimum, jeśli chodzi o pożyczki w omawianym przypadku.

Gwarancje

- (389) Komisja zastosuje to samo podejście w odniesieniu do gwarancji: Komisja jest zmuszona nakazać zwrot ekwiwalentu dotacji zawartego w gwarancji za okres od dnia wypłaty pożyczki objętej gwarancją do dnia rozwiązania umowy gwarancji.

⁽⁷⁸⁾ Motyw 68 decyzji Komisji w sprawie środków wprowadzonych przez Hiszpanię dla Siderúrgica Añón S.A. (Dz.U. L 311 z 26.11.2005 r., s. 22); motyw 42 decyzji Komisji z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie pomocy państwa przyznanej przez Hiszpanię dla Sniace SA (Dz.U. L 108 z 30.4.2003 r., s. 35).

- (390) W odniesieniu do gwarancji Komisja, zgodnie z obwieszczeniem Komisji w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy państwowej w formie gwarancji⁽⁷⁹⁾, uważa, że ekwiwalent dotacji równy jest kwocie niższego oprocentowania kredytu uzyskanego dzięki gwarancji (oprocentowanie udzielanego kredytu objętego gwarancją jest niższe niż oprocentowanie rynkowe) lub kwocie wynikającej z czynnika ryzyka związanego z gwarantowaną kwotą po odliczeniu opłaconych opłat za gwarancję.

- (391) W przypadku gdy nie jest możliwe obliczenie elementu pomocy zgodnie z tymi zasadami, Komisja uznałaby za właściwe, aby obliczyć różnicę między opłatą za gwarancję, jaka zostałaby pobrana na rynku, a opłatą dokonaną przez beneficjenta. Komisja uważa, że obliczona w ten sposób różnica stanowi element pomocy zawarty w gwarancji. Komisja jest zdania, że opłaty pobierane w ramach wolnego od pomocy państwa systemu, w oparciu o który KUKK realizuje swój program gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych, zatwierdzonego przez Komisję decyzją z dnia 18 lipca 2007 r., mogłyby posłużyć za opłaty referencyjne dla opisanego powyżej obliczenia. Opłaty te należałoby również powiększyć o co najmniej 400 punktów bazowych w związku z faktem, że stocznia nie kwalifikowała się do otrzymania gwarancji w ramach tego programu. Zatem wystawione stoczni gwarancje obciążone były znacząco podwyższonym ryzykiem.

- (392) Jak wyjaśniono powyżej, ponieważ stocznia nie byłaby w stanie uzyskać gwarancji na rynku, w związku z jej bardzo niestabilną sytuacją finansową, aby położyć kres zakłóceniom konkurencji spowodowanym odnośną pomocą, należy bezzwłocznie rozwiązać obowiązujące umowy gwarancji.

Gwarancje na zaliczki

- (393) W przypadku gwarancji na zaliczki Komisja zauważa, że zaliczki, na które KUKK wystawiła gwarancje, są formą umowy sprzedaży, a nie umową pożyczki i od zaliczek nie są pobierane żadne odsetki. Dlatego Komisja uważa, że w celu obliczenia elementu pomocy otrzymanego przez beneficjenta należałoby rozważyć porównanie opłat dokonanych przez stocznnię z opłatami, jakie zostałyby w normalnym przypadku nałożone na rynku. Niezawierający elementu pomocy państwa system wykorzystany przez KUKK może ponownie posłużyć za odniesienie, odzwierciedlające opłaty pobierane na rynku,

⁽⁷⁹⁾ *Ibidem*.

i również w tym przypadku takie opłaty referencyjne należy zwiększyć w celu uwzględnienia dodatkowego ryzyka, jakie towarzyszy udzieleniu pomocy przedsiębiorstwu znajdującemu się trudnej sytuacji finansowej.

- (394) Komisja zauważa, podobnie jak w przypadku innych gwarancji, jakie wystawiono stoczni, i z tych samych przyczyn, że jeżeli obowiązują jeszcze jakiegokolwiek gwarancje KUKE, to odpowiednie umowy powinny zostać bezzwłocznie rozwiązane.

Nieegzekwowanie spłaty zadłużenia

- (395) Stałe nieegzekwowanie spłaty zadłużenia przez władze publiczne stanowi również pomoc państwa i musi zostać wzięte pod uwagę⁽⁸⁰⁾. Można to przyrównać do pożyczki odnawialnej udzielonej na warunkach preferencyjnych i w związku z tym element pomocy odpowiada różnicy pomiędzy odsetkami, jakie zostałyby pobrane na rynku (np. od spółki o podobnym ratingu, znajdującej się w podobnej sytuacji finansowo-ekonomicznej oraz przy podobnym zabezpieczeniu), a odsetkami pobranymi przez organ udzielający pomocy.
- (396) Komisja uważa, że w związku z utrzymującą się bardzo niestabilną sytuacją finansową stoczni wierzyciel kierujący się zasadami gospodarki rynkowej bezzwłocznie dokonałby egzekucji swoich należności w momencie, kiedy byłyby one wymagalne. Stąd brak bezzwłocznego podjęcia przez władze polskie środków w celu egzekucji był jednoznaczny z udzieleniem pomocy, i tym samym dzień zapadalności wszelkich niespłaconych zobowiązań byłby dniem udostępnienia pomocy. Element pomocy stanowiłby różnicę między odsetkami, jaki zostałyby pobrane na rynku (od spółki o podobnym ratingu, znajdującej się w podobnej sytuacji finansowo-ekonomicznej oraz przy podobnym zabezpieczeniu), a odsetkami naliczonymi przez organy udzielające pomocy państwa.
- (397) Ponieważ każdy podmiot prywatny działający w warunkach rynkowych zażądałby od stoczni bezzwłocznej spłaty zadłużenia, należy spłacić kwotę pomocy wynikającą z pobranych w niedostatecznej wysokości odsetek, jak również dokonać bezzwłocznej spłaty zaciągniętych zobowiązań.

⁽⁸⁰⁾ Zob. np. decyzja Komisji z dnia 23 października 2007 r. w sprawie pomocy państwa C 23/06, którą Polska zastosowała wobec producenta stali Technologie Buczek S.A. (dotychczas nieopublikowana).

Umorzenie zadłużenia

- (398) Wszelkie umorzenie zadłużenia odpowiada bezzwrotnej dotacji, a cała umorzona część zadłużenia stanowi w związku z tym pomoc.

Należności publicznoprawne objęte restrukturyzacją zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a

- (399) Stosownie do ustawy z dnia 30 października 2002 r. zobowiązania publicznoprawne podlegające restrukturyzacji zgodnie z procedurą na podstawie rozdziału 5a zostały przeniesione na Operatora, przedsiębiorstwo w całości należące do ARP, wraz ze składnikami majątku, których wartość powinna wynosić co najmniej 25 % zobowiązań objętych restrukturyzacją. Operator powinien następnie sprzedać te składniki majątku, a z uzyskanych wpływów spłacić część zobowiązań publicznoprawnych. Pozostała część tych zobowiązań jest następnie umarzana przez odpowiednie władze publiczne. W związku z tym Komisja uważa, że element pomocy państwa w opisanej transakcji równy jest wartości zobowiązań publicznoprawnych przeniesionych na Operatora, pomniejszonej o faktyczną wartość majątku przeniesionego na Operatora. Zgodnie z ustawą z dnia 30 października 2002 r. oznaczałoby to, że element pomocy wynosi maksymalnie 75 % wartości przeniesionych zobowiązań. Niemniej jeżeli wartość majątku jest wyższa bądź niższa niż wymagane przez prawo 25 %, należy odpowiednio obliczyć element pomocy.

Dokapitalizowanie

- (400) Komisja zauważa, że dokapitalizowanie przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji przez państwo lub podmioty kontrolowane przez państwo, takie jak ARP i KPS, przy dokonywaniu którego nie można spodziewać się żadnego zwrotu, uznaje się za bezzwrotne dotacje⁽⁸¹⁾. W celu wyeliminowania zakłócenia konkurencji spowodowanego dokapitalizowaniem stoczni musiałyby spłacić pełną kwotę otrzymanego dokapitalizowania.

Sposób wdrożenia decyzji

- (401) W piśmie z dnia 3 listopada 2008 r. Polska zobowiązała się do wdrożenia niniejszej decyzji poprzez sprzedaż aktywów stoczni po cenie rynkowej w drodze otwartej, przejrzystej, bezwarunkowej i niedyskryminacyjnej procedury przetargowej (zorganizowanej zgodnie ze szczególnymi warunkami określonymi po raz pierwszy w piśmie Komisji z dnia 27 października 2008 r.), a następnie

⁽⁸¹⁾ Zob. np. decyzja Komisji z dnia 20 października 2004 r. w sprawie pomocy państwa C 38/03 zastosowanej przez Hiszpanię (dalsza pomoc na restrukturyzację publicznych stoczni hiszpańskich) (Dz.U. L 240 z 16.9.2005 s. 45).

- likwidację Stoczni Gdynia. Wszelkie zobowiązania do zwrotu pomocy wynikające z niniejszej decyzji muszą zostać bezzwłocznie zarejestrowane przez Polskę w procedurze likwidacji Stoczni Gdynia. Pismem z dnia 6 listopada 2008 r. Komisja poinformowała Polskę, że jeśli warunki te będą spełnione, sprzedaż aktywów stoczni nie będzie wiązała się z udzieleniem nowej pomocy ich nabywcy(-om) oraz aktywa mogą zostać przeniesione na nabywcę(-ów) wolne od jakichkolwiek zobowiązań związanych z koniecznością spłaty bezprawnej i niezgodnej ze wspólnym rynkiem pomocy państwa udzielonej stoczni w przeszłości, zgodnie z wymogiem, aby nie było kontynuacji gospodarczej pomiędzy beneficjentami pomocy a działalnością nabywców⁽⁸²⁾. Komisja będzie uważnie monitorować, czy warunki wskazane w piśmie Komisji z dnia 27 października 2008 r. i zaakceptowane przez władze polskie są respektowane, celem oceny, czy niniejsza decyzja została poprawnie wdrożona.
- (402) Warunki, do których respektowania zobowiązała się Polska, są następujące.
- (403) Aktywa (bez zobowiązań) zostaną sprywatyzowane w drodze otwartego, przejrzystego, niedyskryminacyjnego i bezwarunkowego przetargu. Stocznia Gdynia z pozostałymi aktywami oraz zobowiązaniami zostanie zlikwidowana.
- (404) Majątek musi być sprzedany po cenie rynkowej (oferentowi, którego propozycja będzie najwyższa). Elementy majątku powinny być wystawione na sprzedaż oddzielnie lub w dużej liczbie małych pakietów, ustalonych w sposób zapewniający maksymalizację wpływów ze sprzedaży. Takie pakiety nie mogą stanowić zorganizowanych części przedsiębiorstwa lub działalności. Niemniej jednak takie określenie pakietów nie powinno uniemożliwiać potencjalnym nabywcom przedstawienia kombinowanej oferty nabycia kilku elementów/pakietów majątku jednocześnie.
- (405) Przetarg musi być niedyskryminujący, to znaczy musi zapewniać, że sprzedaż jest otwarta dla wszystkich potencjalnych kategorii nabywców, bez jakiegokolwiek dyskryminacji dotyczącej celu planowanych inwestycji.
- (406) Do przetargu nie powinny być dołączone żadne warunki (takie jak konieczność utrzymania zatrudnienia lub działalności albo przejścia istniejących kontraktów na budowę statków). Jedynym kryterium wyboru zwycięskiej oferty musi być maksymalizacja przychodów w interesie wierzycieli stoczni.
- (407) Wierzyciele stoczni, publiczni i prywatni, w tym klienci stoczni, powinni utrzymać taką samą pozycję i prawa wobec wpływów ze sprzedaży aktywów, jak to miałyby miejsce w przypadku postępowania upadłościowego.
- (408) Żadna nowa pomoc państwa nie może być udzielona w kontekście sprzedaży aktywów, czy to w formie umorzeń lub finansowanej przez państwo spłaty zobowiązań publicznoprawnych lub spłaty wierzycieli prywatnych, dokapitalizowań, pożyczek, gwarancji lub innych środków. Jakiegokolwiek zobowiązania publicznoprawne narosłe w okresie niezbędnie potrzebnym do ukończenia procedury powinny być zgłoszone do masy upadłościowej.
- (409) Sprzedaż powinna być przeprowadzona przez niezależnego zarządcę, o podobnych prawach i obowiązkach jak syndyk masy upadłościowej. Należy zapewnić warunki pozwalające wierzycielom na nadzorowanie procesu sprzedaży, zagwarantowanie jej rynkowego charakteru oraz że ich pozycja i prawa wobec wpływów ze sprzedaży są respektowane. Ponadto wspólnie przez Polskę i Komisję zostanie wyznaczony nadzorujący powiernik, którego wyznaczonym zadaniem będzie pomoc Komisji w weryfikacji, czy proces sprzedaży i zwrot pomocy są realizowane w pełnej zgodności z wymaganiami przedstawionymi powyżej. W tym celu nadzorujący powiernik będzie regularnie przedstawiał Komisji szczegółowe raporty na temat kolejnych etapów procedury.
- (410) Polska stwierdziła, że konieczne będzie podjęcie działań legislacyjnych w celu wdrożenia niniejszej decyzji. W związku z tym Komisja uznaje, że w tym przypadku dłuższy niż normalnie przewidywany okres implementacji decyzji jest uzasadniony, również biorąc pod uwagę dużą ilość indywidualnych środków pomocowych, których dotyczy ta decyzja, oraz ich różnorodność co do formy i okresu, na jaki były udzielane. Komisja w związku z tym oczekuje, że Polska wdroży niniejszą decyzję w ciągu siedmiu miesięcy od dnia jej otrzymania,

⁽⁸²⁾ Zob. Sprawa C-277/00, *Niemcy przeciwko Komisji*, [2004] ECR I-3925 oraz sprawa C-328/99 i C-99/00, *Włochy i SMI 2 Multimedia Spa przeciwko Komisji*, [2003] ECR I-4035.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Pomoc państwa, opisana w motywach 209–232 niniejszej decyzji i udzielona przez Polskę Stoczni Gdynia z naruszeniem art. 88 ust. 3 traktatu WE, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem.

Ponadto wszelkie gwarancje na zaliczki, udzielone przez Polskę Stoczni Gdynia z naruszeniem art. 88 ust. 3 traktatu WE w okresie od dnia 1 lipca 2007 r. do daty niniejszej decyzji, są niezgodne ze wspólnym rynkiem.

Artykuł 2

W odniesieniu do pożyczek uzyskanych od różnych podmiotów publicznych, jak opisano w motywach 209–232 niniejszej decyzji, Polska odzyskuje pomoc w wysokości różnicy pomiędzy stopą oprocentowania faktycznie zapłaconą przez Stocznię Gdynia a stopą oprocentowania, jaką beneficjent musiałby zapłacić, gdyby uzyskał pożyczkę na rynku, za okres pomiędzy udzieleniem pożyczki a jej spłatą. Ponadto jeśli w momencie podjęcia niniejszej decyzji jakkolwiek pożyczka pozostała niespłacona, zostaje ona spłacona bezzwłocznie.

Artykuł 3

W odniesieniu do gwarancji uzyskanych od Skarbu Państwa, opisanych w motywach 209–232 niniejszej decyzji, Polska odzyskuje pomoc, za okres pomiędzy udzieleniem gwarancji i jej wygaśnięciem, w wysokości równej różnicy pomiędzy stopą odsetek faktycznie zapłaconych przez Stocznię Gdynia za gwarantowaną pożyczkę uzyskaną dzięki gwarancji Państwa a stopą oprocentowania, jaką beneficjent musiałby zapłacić, gdyby uzyskał pożyczkę na rynku, lub w wysokości równej kwocie gwarantowanej pomnożonej przez współczynnik ryzyka (prawdopodobieństwo uruchomienia gwarancji) pomniejszonej o zapłaconą opłatę za gwarancję, lub w kwocie równej różnicy pomiędzy zapłaconą opłatą za gwarancję a opłatą za gwarancję, jaką beneficjent musiałby zapłacić, gdyby uzyskał gwarancję na rynku. Ponadto jeśli w momencie wydania niniejszej decyzji jakkolwiek gwarancja obowiązuje, zostaje ona natychmiast zakończona.

Artykuł 4

W odniesieniu do gwarancji zaliczek udzielonych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE), opisanych w motywach 209–232 niniejszej decyzji, Polska odzyskuje pomoc, za okres pomiędzy udzieleniem gwarancji i jej wygaśnięciem, w wysokości równej różnicy pomiędzy zapłaconą przez beneficjenta opłatą za gwarancję a opłatą za gwarancję, jaką beneficjent musiałby zapłacić, gdyby uzyskał taką gwarancję na rynku. Ponadto jeśli jakkolwiek gwarancja obowiązuje w momencie wydania niniejszej decyzji, zostaje ona natychmiast zakończona.

Artykuł 5

Artykuły 3 i 4 stosuje się, z niezbędnymi zmianami, także w stosunku do gwarancji zaliczek udzielonych Stoczni Gdynia przez Polskę z naruszeniem artykułu 88 ust. 3 traktatu WE w okresie od dnia 1 lipca 2007 r. do daty wydania niniejszej decyzji.

Artykuł 6

W odniesieniu do niewyegzekwowanych zobowiązań wobec podmiotów publicznych, jak opisano w motywach 209–232 niniejszej decyzji, Polska odzyskuje pomoc, za okres pomiędzy udzieleniem pomocy a spłatą danego zobowiązania publicznoprawnego, w wysokości równej różnicy pomiędzy stopą oprocentowania rzeczywiście zapłaconą przez Stocznię Gdynia a stopą oprocentowania, jaką beneficjent musiałby zapłacić za odroczenie spłaty takich zobowiązań, gdyby je uzyskał od wierzyciela działającego na warunkach rynkowych. Ponadto wszelkie niespłacone zobowiązania publicznoprawne zostają spłacone natychmiast.

Artykuł 7

W odniesieniu do umorzeń zobowiązań wobec podmiotów publicznych, opisanych w motywach 209–232 niniejszej decyzji, Polska odzyskuje pomoc w wysokości równej kwocie umorzonych zobowiązań.

Artykuł 8

W odniesieniu do zobowiązań publicznych restrukturyzowanych na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o pomocy państwa dla przedsiębiorstw o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy, wraz ze zmianami, opisanych w motywach 209–232 niniejszej decyzji, Polska odzyskuje pomoc w wysokości równej kwocie przeniesionych na Operatora zobowiązań publicznych pomniejszonej o rzeczywistą wartość majątku beneficjenta przeniesionego na Operatora.

Artykuł 9

W odniesieniu do dokapitalizowań od różnych podmiotów publicznych, opisanych w motywach 209–232 niniejszej decyzji, Polska odzyskuje pomoc w wysokości równej całej kwocie dokapitalizowania.

Artykuł 10

W odniesieniu do dotacji bezpośrednich, opisanych w tabeli 4 w motywach 209–232 niniejszej decyzji, Polska odzyskuje pomoc w wysokości równej całej kwocie dotacji.

Artykuł 11

1. Polska zobowiązana jest odzyskać od beneficjenta pomoc opisaną w powyższych artykułach. Zwrot pomocy odbywa się zgodnie z wytycznymi zawartymi w motywach 384–401 niniejszej decyzji.

2. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za cały okres, począwszy od dnia udostępnienia pomocy Stoczni Gdynia do daty jej faktycznego odzyskania.

3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 ⁽⁸³⁾ i rozporządzenia Komisji (WE) nr 271/2008 ⁽⁸⁴⁾ zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 794/2004.

4. Polska anuluje wszystkie jeszcze niezrealizowane wypłaty pomocy, o której mowa w art. 1, ze skutkiem od daty przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 12

1. Odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 1, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.

2. Polska zapewnia wykonanie niniejszej decyzji w terminie siedmiu miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 13

1. W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Polska przekazuje Komisji następujące informacje:

a) łączną kwotę (kwota główna i odsetki od zwracanej pomocy) do odzyskania od beneficjenta;

b) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;

c) dokumenty potwierdzające, że beneficjentowi nakazano zwrot pomocy;

d) dokumenty potwierdzające, że wszystkie nadal obowiązujące umowy gwarancji na zaliczki zostały rozwiązane.

2. Polska informuje Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji aż do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 1. Na wniosek Komisji Polska bezzwłocznie przedstawia informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Dostarcza również szczegółowe informacje o kwotach pomocy i odsetkach od zwracanej pomocy już odzyskanych od beneficjenta.

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rzeczypospolitej Polskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 6 listopada 2008 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji

⁽⁸³⁾ Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1.

⁽⁸⁴⁾ Dz.U. L 82 z 25.3.2008, s. 1.

ZAŁĄCZNIK

INFORMACJE DOTYCZĄCE WYKONANIA NINIEJSZEJ DECYZJI

1. Obliczenie kwoty podlegającej zwrotowi

- 1.1. Należy podać następujące informacje dotyczące kwoty pomocy państwa niezgodnej z prawem udostępnionej beneficjentowi:

Data(-y) (*)	Kwota pomocy (**)	Waluta

(*) Data(-y) udostępnienia pomocy (lub jej poszczególnych rat) beneficjentowi.

(**) Kwota pomocy udostępniona beneficjentowi (wyrażona jako ekwiwalent pomocy brutto).

Uwagi:

- 1.2. Należy szczegółowo objaśnić sposób naliczania odsetek od kwoty pomocy podlegającej zwrotowi.

2. Środki planowane i już podjęte w celu odzyskania pomocy

- 2.1. Należy szczegółowo opisać, jakie środki są planowane i jakie środki zostały już podjęte w celu doprowadzenia do bezzwłocznego i skutecznego odzyskania pomocy. W stosownych przypadkach należy także wskazać podstawę prawną podjętych/planowanych środków.
- 2.2. Jaki jest harmonogram procesu odzyskiwania pomocy? W jakim terminie zakończy się procedura odzyskiwania pomocy?

3. Pomoc już odzyskana

- 3.1. Należy wyszczególnić kwoty pomocy już odzyskane od beneficjenta:

Data(-y) (*)	Kwota zwróconej pomocy	Waluta

(*) Data(-y) spłaty pomocy.

- 3.2. Należy dołączyć dowody zwrotu kwot pomocy wyszczególnionych w tabeli zamieszczonej w pkt 3.1 powyżej.